

RAPORT O STANIE GMINY ŚWIDNICA 2024

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

KIEROWNICY DZIAŁÓW
URZĘDU GMINY ŚWIDNICA
ORAZ DYREKTORZY I KIEROWNICY
JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

ul. Głowackiego 4
58-100 Świdnica

tel. / fax +48-74- 852-30-67

<http://www.gmina.swidnica.pl>
e-mail: urząd@gmina.swidnica.pl

RAPORT O STANIE GMINY ŚWIDNICA

WPROWADZENIE	3
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	5
1.1. Położenie administracyjne.....	5
1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.....	5
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU	8
2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą	8
2.2. Dokumenty strategiczne i programowe	9
2.3. Uchwały Rady Gminy	11
2.4. Promocja gminy.....	17
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	18
3.1. Tło geograficzne	18
3.2. Dokumenty.....	20
3.3. Inwestycje i działania 2024	20
4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO	23
4.1. Ludność	23
4.2. Mieszkalnictwo	25
4.3. Finansowanie	26
4.4. Inwestycje i działania 2024	27
5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY.....	28
5.1. Bezrobocie	28
5.2. Przedsiębiorczość.....	29
5.3. Atrakcyjność inwestycyjna	31
6. OŚWIATA I WYCHOWANIE	33
6.1. Wychowanie przedszkolne	36
6.2. Szkolnictwo podstawowe	37
6.3. Finansowanie oświaty.....	43
6.4. Działania i projekty zrealizowane w gminnych placówkach oświatowych w 2024 r.....	46
6.5. Dokumenty.....	47
7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.....	44
7.1. Kultura	44
7.2. Zabytki.....	46
7.3. Finansowanie	49
7.4. Dokumenty.....	49
7.5. Inwestycje i działania 2024	49
8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA.....	51
8.1. Atrakcyjność turystyczna	51
8.2. Szlaki turystyczne.....	52
8.3. Sport i rekreacja	53
8.4. Finansowanie	55
8.5. Inwestycje i działania 2021	56
9. OCHRONA ZDROWIA.....	59
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia	59
9.2. Finansowanie	59
9.3. Dokumenty.....	59
10. POMOC SPOŁECZNA	60
10.1. Pomoc społeczna	60

10.2. Dokumenty	66
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	68
11.1. Policja i Straż Pożarna	68
11.2. Finansowanie	69
12. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	70
12.1. Transport drogowy	70
12.2. Transport kolejowy	71
12.3. Transport zbiorowy	71
12.4. Drogi rowerowe	71
12.5. Finansowanie	72
12.6. Inwestycje i działania 2021	73
13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	76
13.1. Sieć wodociągowa	76
13.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków	78
13.3. Sieć energetyczna i oświetlenia	79
13.4. Sieć gazowa	80
13.5. Sieć ciepłownicza	80
13.6. Odnawialne źródła energii	81
13.7. Gospodarka odpadami	81
13.8. Łączność	82
13.9. Dokumenty	83
13.10. Inwestycje i działania 2024	83
14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	84
14.1. Planowanie miejscowe	84
14.2. Dokumenty	84
14.3. Decyzje administracyjne	91
14.4. Inwestycje i działania 2021	91
15. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	92
15.1. Współpraca wewnętrzna	92
15.2. Współpraca zewnętrzna	93
15.3. Dokumenty	95
15.4. Inwestycje i działania 2024	.
16. BUDŻET GMINY	96
16.1. Budżet gminy	96
16.2. Budżet partycypacyjny	115
16.3. Stan mienia	122

WPROWADZENIE

Raport o stanie gminy Świdnica został sporządzony na podstawie art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Świdnica w 2024 roku. Stanowi kontynuację dokumentu z 2018 r., który był raportem otwarcia dla kolejnych raportów o stanie gminy, które rokrocznie będą przedstawiać podsumowanie działalności wójta, a w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu partycypacyjnego. Raport zawiera szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego i w syntetycznym ujęciu wskazuje jej główne uwarunkowania przestrzenne oraz tendencje rozwojowe. Porównanie z latami poprzednimi daje natomiast możliwość analizy zmian społeczno-gospodarczych, które dokonały się na przestrzeni lat, oraz zachodzących tendencji rozwojowych. Prezentacja aktualnej, wewnętrznej i zewnętrznej, sytuacji gminy w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania pozwala również wskazać wyzwania, jakie stoją przed jednostką w kolejnych latach.

Zakres tematyczny. Raport o stanie gminy Świdnica zawiera wielowymiarową analizę społeczną, ekonomiczną, przestrzenną, infrastrukturalną i instytucjonalną oraz szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania gminy. Obejmuje między innymi prezentację procesów zachodzących w gospodarce narodowej z uwzględnieniem zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju: procesów demograficznych, tendencji na rynku pracy i zachowań podmiotów gospodarczych. W 14 blokach tematycznych prezentuje on informacje o stanie zagospodarowania i trendach rozwojowych oraz porównuje je do wielkości powiatowych, regionalnych i krajowych. Informacje zostały podzielone na bloki tematyczne obejmujące takie obszary jak:

– środowisko przyrodnicze	– pomoc społeczna i
– demografia i mieszkalnictwo	bezpieczeństwo publiczne
– gospodarka i rynek pracy	– komunikacja i transport
– oświata i wychowanie	– infrastruktura techniczna
– kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	– współpraca wewnętrzna i zewnętrzna
– turystyka, sport i rekreacja	– planowanie przestrzenne
– ochrona zdrowia	– gospodarka finansowa i wartość mienia
	– system zarządzania strukturami samorządu

Analizowane obszary zawierają ponadto informację na temat ich finansowania. Statystyczny obraz gminy zaprezentowany został w oparciu o zestaw wskaźników zarówno w układzie tabelarycznym, jak i w postaci wykresów.

Zakres czasowy. Raport o stanie gminy został opracowany przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS, BDL) oraz w oparciu o informacje i materiały uzyskane z działów urzędu, gminnych jednostek organizacyjnych i innych instytucji działających na terenie gminy. Ocena zjawisk i zmian zagospodarowania dokonana została poprzez porównanie stanu obecnego, tj. głównie roku 2024 z rokiem 2023. Pozwoliło to na przedstawienie aktualnej informacji o stanie zagospodarowania i rozwoju społeczno-gospodarczym jednostki terytorialnej oraz wskazanie najistotniejszych tendencji zmian zachodzących na jej terenie.

Wykaz użytych skrótów:

GOKSiR	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji	PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
DWKZ	Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	RPOWD	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
GUS	Główny Urząd Statystyczny	RWD	Ramowa Dyrektywa Wodna
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach	SUIKZP	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych	UE	Unia Europejska
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
AW	Aglomeracja Wałbrzyska	BDL	Bank Danych Lokalnych
ŚGKP	Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bystrzycy Dolnej	GZO	Gminny Zespół Oświaty
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	SSM	Szkolne Schronisko Młodzieżowe

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Położenie administracyjne

Gmina Świdnica zlokalizowana jest w zachodniej Polsce, w południowej części województwa dolnośląskiego, na terenie powiatu świdnickiego. Położona jest wokół miasta Świdnica, będącego jej siedzibą administracyjną. Od północy graniczy z gminami Jaworzyna Śląska i Żarów, od wschodu z gminami Marcinowice i Dzierżonów, od południa z gminą Pieszycy i gminą Walim, natomiast od zachodu z miastem Wałbrzych i Świebodzice. Gmina położona jest około 53 km od stolicy regionu – Wrocławia, w pobliżu głównych miast: Dzierżonów 19 km, Wałbrzych 20 km, Legnica 58 km i Jelenia Góra 63 km.

POWIERZCHNIA: 20 784 ha

ODLEGŁOŚCI: 53 km Wrocław

63 km Jelenia Góra

58 km Legnica

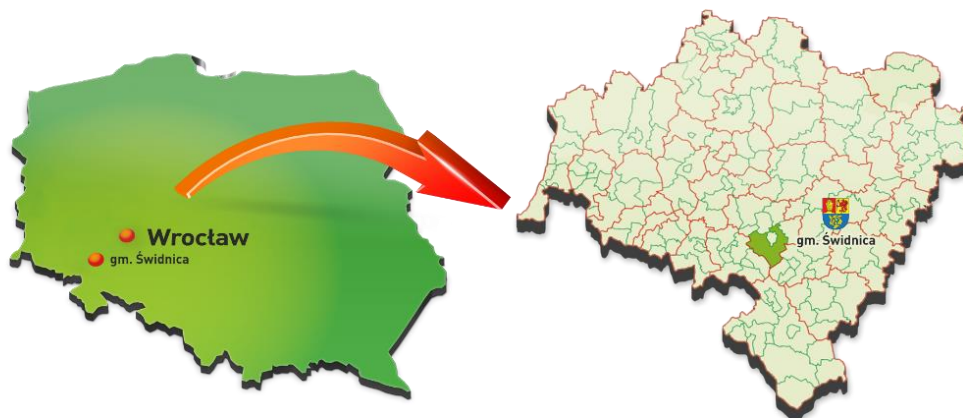
20 km Wałbrzych

19 km Dzierżonów

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

50°51'N 16°30'E

SCHEMAT 1. Położenie gminy na tle Polski i woj. dolnośląskiego [2024]

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.gmina.swidnica.pl.

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga krajowa nr 35 (relacji: Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), drogi wojewódzkie nr: 379 (Wałbrzych – Świdnica) i 382 (Legnica – Nysa) oraz przebiegająca w odległości około 30 km autostrada A4, będąca częścią europejskiego szlaku komunikacyjnego E-40, a także duży węzeł kolejowy w Jaworzynie Śląskiej zlokalizowany w odległości około 10 km od gminy. Najbliższe lotnisko – w Mirosławicach – oddalone jest o około 25 km, natomiast Port lotniczy Wrocław-Strachowice o około 53 km.

1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Świdnica w swoich granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 20 784 ha, co stanowi 28% powiatu świdnickiego i zalicza ją do gmin dużej wielkości. Gmina Świdnica podzielona jest na 33 sołectwa, a ludność zamieszkuje w 35 wsiach: Bojanice, Boleścín, Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszczce, Jagodnik, Jakubów, Komorów, Krzczonów, Krzyżowa, Lubachów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Mała Lutomia, Makowice, Miłochów, Modliszów, Mokreszów, Niegoszów, Opoczka, Panków, Pogorzała, Pszenno, Słotwina, Stachowice, Stachowiczki, Sulistawice, Wieruszów, Wilków, Wiśniowa, Witoszów Dolny, Witoszów Górny i Zawiszów.

Największa liczba ludności zamieszkuje miejscowości sąsiadujące z miastem Świdnica: Pszenno (1,97 tys. osób; tj. 11,52% populacji gminy), Witoszów Dolny (1,72 tys. osób; 10,03%), Słotwina (1,15 tys. osób; 6,71%) oraz miejscowości położone na obrzeżach gminy, takie jak: Mokreszów (0,98 tys. osób; 5,73%) i Lutomia Górna (0,98 tys. osób; 5,76%). W roku 2024 w porównaniu do roku 2023 największy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w Pszennie (+40 osób), Witoszowie Dolnym (+32 osoby), Słotwinie (+23), Bystrzycy Górnej (+21) Burkatowie (+16), Komorowie (+12 osób). Natomiast największy odpływ ludności nastąpił w miejscowościach: Lutomi Górnej (-25 osób), Witoszowie Górnym (-16 osób), Bojanicach (-11 osób) oraz Mokreszowie (-10).

TABELA 1. Wykaz miejscowości i liczba stałych mieszkańców [2023-2024].

Lp.	Nazwa miejscowości	2023	2024	Zmiana 2023-2024
1.	Bojanice	464	453	-11
2.	Boleścin	685	690	5
3.	Burkatów	768	784	16
4.	Bystrzyca Dolna	683	683	0
5.	Bystrzyca Górna	656	677	21
6.	Gogotów	318	318	0
7.	Grodziszczce	854	860	6
8.	Jagodnik	350	355	5
9.	Jakubów	86	86	0
10.	Komorów	747	759	12
11.	Krzczonów	297	298	1
12.	Krzyżowa	221	223	2
13.	Lubachów	393	386	-7
14.	Lutomia Dolna	813	805	-8
15.	Lutomia Górna	1012	987	-25
16.	Mała Lutomia	75	72	-3
17.	Makowice	236	235	-1
18.	Mitochów	216	222	6
19.	Modliszów	173	176	3
20.	Mokreszów	992	982	-10
21.	Niegoszów	115	113	-2
22.	Opoczka	257	260	3
23.	Panków	230	234	4
24.	Pogorzała	253	256	3
25.	Pszennie	1935	1975	40
26.	Słotwina	1127	1150	23
27.	Stachowice	178	181	3
28.	Stachowiczki	64	64	0
29.	Sulistawice	90	90	0
30.	Wieruszów	136	138	2
31.	Wilków	342	335	-7
32.	Wiśniowa	192	193	1
33.	Witoszów Dolny	1688	1720	32
34.	Witoszów Górny	313	297	-16
35.	Zawiszów	91	93	2
Ogółem:		17 050	17 150	100

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Blisko ¼ obszaru gminy zajmują użytki rolne (14 574 ha; 70,1% powierzchni gminy). Znaczącą część powierzchni stanowią również grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (4 909 ha; 23,6%). Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują 1 107 ha; 5,3%). Tereny mieszkaniowe to 189 ha (17,1%), natomiast tereny przemysłowe 58 ha (5,2%) oraz tereny rekreacji 49 ha (4,4%). Pozostałe tereny zabudowane stanowią (34 ha; 3,1%), to użytki kopalne (7 ha; 0,6%) oraz tereny niezabudowane (6 ha; 0,5%). Wśród użytków rolnych dominują grunty orne (11 899 ha; 81,6% powierzchni użytków rolnych).

Foto 1: Pszenno to największa miejscowość w gminie Świdnica. W 2024 roku odnotowano wzrost liczby mieszkańców w porównaniu z rokiem 2023 o 40 osób. Nowe osiedle mieszkaniowe, foto z lotu ptaka

Foto 2: Witoszów Dolny w 2024 r. uplasował się na II miejscu pod względem przyrostu liczby mieszkańców (+32)

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU

2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą

Mieszkańcy gminy Świdnica tworzą z mocy prawa **lokalną wspólnotę samorządową**. Organami samorządu gminy jest **Rada Gminy** (15 Radnych) – organ stanowiący i kontrolny wykonujący swoje zadania przy pomocy 6 statutowych komisji oraz **Wójta Gminy** pełniącego rolę organu wykonawczego. Kontakty władz samorządowych z mieszkańcami zapewniane są zarówno w sposób zinstytucjonalizowany, poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, szkołami, m.in., jak również poprzez bezpośrednie spotkania władz z mieszkańcami, przyjmowanie wniosków i skarg, dyżury pełnione przez radnych oraz wyspecjalizowane służby Urzędu Gminy, a także za pośrednictwem mediów.

Organ uchwałodawczy. Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym na terenie Gminy Świdnica. W ramach swoich kompetencji rada podejmuje uchwały o charakterze prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną i tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy. Rok 2024 to koniec VIII kadencji Rady Gminy Świdnica i inauguracja IX kadencji Rady Gminy Świdnica na lata 2024-2029.

Radni Gminy Świdnica VIII kadencji 2018-2024:

– Regina Adamska – Przewodnicząca Rady Gminy Świdnica	– - Paweł Dziurdzia
– Daniel Wieczorek – Wiceprzewodniczący Rady Gminy	– - Roman Jadach
– Arkadiusz Piaseczny – Wiceprzewodniczący Rady Gminy	– Eligiusz Janasik
– Teresa Bąk	– Kazimierz Korta
– Andrzej Chmiel – wybrany 14.04.2019 w wyborach uzupełniających do Rady Gminy Świdnica (Zarządzenie Nr 34 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 29.01.2019 r.	– Lucyna Mroczek
– Bronisław Dratwa	– Piotr Okoniewski ¹
	– Beata Szyszka
	– Łukasz Świeczko
	– Jadwiga Wicher
	– Tadeusz Żuberek

Radni Gminy Świdnica IX kadencji 2024-2029:

1. Grzegorz Cisek	8. Arkadiusz Piaseczny
2. Bronisław Dratwa	9. Wiesław Rymarz
3. Stanisław Dubiel	10. Edyta Sadowska
4. Paweł Dziurdzia	11. Mateusz Szmigielski
5. Dorota Köhler - zm. 19.10.2024 - mandat wygaś	12. Jakub Szczypiński
6. Inga Kuc	13. Beata Szyszka
7. Władysław Patkoń	14. Daniel Wieczorek
	15. Tadeusz Żuberek

¹ Wygaśnięcie mandatu radnego Rady Gminy Świdnica na podstawie Postanowienia Nr 1/2019 Komisarza Wyborczego w Wałbrzychu I z dnia 17 stycznia 2019 r.

Komisje Rady Gminy Świdnica: Komisja Rewizyjna, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji, Komisja Budżetu i Finansów, Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa, Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska.

Organ wykonawczy. Wójt Gminy stanowi organ wykonawczy Rady Gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Obecnie funkcję organu wykonawczego pełni wójt gminy – Bartłomiej Strózik, który nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone im działy Urzędu Gminy i pośrednio podporządkowane gminne jednostki organizacyjne oraz wydzielone stanowiska.

Jednostki organizacyjne Gminy Świdnica:

– Szkoła Podstawowa w Bystrzycy Górnej	– Przedszkole „Bajkowa Dolinka” w Pszennie
– Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Grodziszczu	– Przedszkole w Witoszowie Dolnym
– Szkoła Podstawowa w Lutomi Dolnej	– Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Lubachowie
– Szkoła Podstawowa w Mokrzeszowie	– Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji
– Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Pszennie	– Gminny Zespół Oświaty w Świdnicy
– Szkoła Podstawowa im. Ludwika Wawrzyńskiej w Witoszowie Dolnym	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
– Żłobek Gminny w Pszennie	– Gminna Biblioteka Publiczna
– Przedszkole w Bystrzycy Dolnej	– ŚGPK Sp. z o.o.

2.2. Dokumenty strategiczne i programowe

Zgodnie z przyjętą do realizacji w 2020 roku **Strategią Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020-2027**, rozwój gminy Świdnica koncentruje się na aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców w obszarze rolnictwa i turystyki. Z zachowaniem zasady lokalnego partnerstwa jego kierunki wyznaczają strategiczne wyzwania i priorytety oraz sposoby ich realizacji. Określają więc podstawowe wartości, na których opiera się polityka władz samorządowych gminy. Formułując wiązkę celów rozwojowych dla gminy Świdnica skoncentrowano się przede wszystkim na wskazaniu komplementarnych celów strategicznych, których realizacja zapewni harmonijny, długookresowy i zrównoważony rozwój.

W 2024 roku na obszarze gminy Świdnica obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2023
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027	Uchwała nr XXVI/261/2020 Rady Gminy Świdnica z dnia 9 lipca 2020 r.	✓ Rozdziały 3-16, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 r.	✓ Rozdziały 5 i 6, w tym inwestycje i działania
	Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r.	✓ Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze
	Program wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomości o charakterze mieszkalnym	Uchwała nr LIV/537/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 1 lutego 2022 r. oraz Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 27 marca 2024 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi na terenie gminy Świdnica na 2024	Uchwała nr XCII/910/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 14 marca 2024 r.	✓ Rozdział 3, w tym inwestycje i zadania
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026	Uchwała nr XC/878/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku	✓ Rozdział 9, w tym inwestycje i zadania
POMOC SPOŁECZNA	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Świdnica na lata 2021-2027	Uchwała nr XXXVII/368/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2021 roku	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i zadania
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gminy Świdnica na lata 2024-2028	Uchwała nr XC/879/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i zadania
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica	Uchwała nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r.	✓ Rozdział 14, w tym inwestycje i zadania
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Program współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w m.in. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok	Uchwała nr LXXXVIII/861/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 listopada 2023 r.	✓ Rozdział 15, w tym inwestycje i zadania
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Świdnica	Uchwała nr LI/469/2017 Rady Gminy Świdnica z dnia 14 grudnia 2017 r. z późn. zm.	✓ Rozdział 16, w tym inwestycje i zadania

2.3. Uchwały Rady Gminy

W roku 2024 Rada Gminy Świdnica odbyła 19 sesji, w tym 7 w trybie nadzwyczajnych (dla porównania w roku 2023 było to 17 sesji, w tym 5 w trybie nadzwyczajnym) na których podjęto łącznie 138 uchwał (o 49 mniej niż w 2023 r.).

TABELA 2. Wykaz podjętych uchwał Rady Gminy Świdnica w 2024 r. wraz ze stanem realizacji

Lp.	Numer i nazwa uchwały	Stan realizacji 2024
1.	Uchwała nr XCI/884/2024 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
2.	Uchwała nr XCI/885/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024	Wykonana
3.	Uchwała nr XCI/886/2024 w sprawie określenia zasad przyznawania diet sołtysom.	Wykonana Realizacja w toku
4.	Uchwała nr XCI/887/2024 w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Gminy Świdnica i nadania jej statutu.	Wykonana Realizacja w toku
5.	Uchwała nr XCI/888/2024 w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków, ratowników, będących członkami Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Świdnica uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach oraz wykonujących inne zadania.	Wykonana Realizacja w toku
6.	Uchwała nr XCI/889/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie ½ udziału w nieruchomości niezabudowanej stanowiącej współwłasność Gminy Świdnica położonej w Mokreszowie, stanowiącej działkę nr 1753.	Wykonana Realizacja w toku
7.	Uchwała nr XCI/890/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie ½ udziału w nieruchomości niezabudowanej stanowiącej współwłasność Gminy Świdnica położonej w Mokreszowie, stanowiącej działkę nr 1758.	Wykonana Realizacja w toku
8.	Uchwała nr XCI/891/2024 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Bystrzycy Górnej, stanowiącej działkę nr 83/1 oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy.	Wykonana
9.	Uchwała nr XCI/892/2024 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Mokreszowie, stanowiącej działkę nr 2085 oraz odstąpienia od przetargowego zawarcia umowy dzierżawy.	Wykonana
10.	Uchwała nr XCI/893/2024 w sprawie przyjęcia planów pracy stałych Komisji Rady Świdnica.	Wykonana
11.	Uchwała nr XCI/894/2024 w sprawie udzielenia dotacji dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej w Bojanicach na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.	Wykonana
12.	Uchwała nr XCI/895/2024 w sprawie udzielenia dotacji dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Anny w Grodziszczu na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.	Wykonana
13.	Uchwała nr XCI/896/2024 w sprawie udzielenia dotacji dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Jadwigi w Mokreszowie na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.	Wykonana Realizacja w toku
14.	Uchwała nr XCI/897/2024 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Wilków.	Wykonana
15.	Uchwała nr XCI/898/2024 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Wiśniowa.	Wykonana
16.	Uchwała nr XCI/899/2024 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Wsi przez sołectwo Pszenno.	Wykonana
17.	Uchwała nr XCI/900/2024 w sprawie uchwalenia Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Świdnickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Bystrzycy Dolnej, na lata 2024-2028.	Wykonana Realizacja w toku
18.	Uchwała nr XCI/901/2024 zmieniająca uchwałę nr LXXIII/691/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Gogołów, gmina Świdnica.	Wykonana
19.	Uchwała nr XCII/902/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana

20.	Uchwała nr XCII/903/2024 w sprawie celowości wniesienia przez Gminę Świdnica wkładu pieniężnego do Świdnickiego Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. i objęcia udziałów.	Wykonana
21.	Uchwała nr XCII/904/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
22.	Uchwała nr XCII/905/2024 zmieniająca uchwałę Rady Gminy Świdnica w sprawie określenia zasad przyznawania diet sołtysom.	Wykonana Realizacja w toku
23.	Uchwała nr XCII/906/2024 w sprawie trybu zgłaszania przez Młodzieżową Radę Gminy Świdnica wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej.	Wykonana
24.	Uchwała nr XCII/907/2024 zmieniająca uchwałę nr LIV/482/2018 Rady Gminy Świdnica z dnia 25 stycznia 2018r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
25.	Uchwała nr XCII/908/2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, za usługi sąsiedzkie oraz w sprawie określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.	Wykonana Realizacja w toku
26.	Uchwała nr XCII/909/2024 zmieniająca uchwałę Rady Gminy Świdnica w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków, ratowników i kandydatów na strażaków, ratowników będących członkami Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Świdnica, uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach oraz wykonujących inne zadania.	Wykonana Realizacja w toku
27.	Uchwała nr XCII/910/2024 w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Świdnica w 2024r.”	Wykonana
28.	Uchwała nr XCII/911/2024 w sprawie uchwalenia „Aktualizacji Planu Urzędzeniowo-Rolnego Gminy Świdnica”.	Wykonana
29.	Uchwała nr XCII/912/2024 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat nieruchomości niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Bojanicach, stanowiącej działkę nr 224/3 oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy.	Wykonana
30.	Uchwała nr XCII/913/2024 w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym położonych na terenie Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
31.	Uchwała nr XCII/914/2024 w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Gminy Miasto Świdnica z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania pn. „Budowa kontenerowej kwarantanny\izolátky na terenie Schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Pogodnej 3 w Świdnicy” w roku 2024.	Wykonana
32.	Uchwała nr XCII/915/2024 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej w obrębie Lutomia Dolna, stanowiącej działkę nr 346/3.	Wykonana
33.	Uchwała nr XCII/916/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, będącej własnością Gminy Świdnica położonej w Witoszowie Górnym, stanowiącej działkę nr 26/1.	Wykonana
34.	Uchwała nr XCII/917/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, będącej własnością Gminy Świdnica, stanowiącej działkę nr 223/8 położoną w Bystrzycy Górnej.	Wykonana
35.	Uchwała nr XCII/918/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, będącej własnością Gminy Świdnica, stanowiącej działkę nr 381/1 położoną w Bystrzycy Górnej.	Wykonana Realizacja w toku
36.	Uchwała nr XCII/919/2024 w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej działkę nr 195 położoną w Stotwinie, będącej własnością Gminy Świdnica, na rzecz Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.	Wykonana
37.	Uchwała nr XCII/920/2024 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Świdnica w 2024 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Anny w Grodziszczu.	Wykonana
38.	Uchwała nr XCII/921/2024 w sprawie udzielenia dotacji z budżetu Gminy Świdnica w 2024 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków dla Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Mikołaja w Pszennie.	Wykonana
39.	Uchwała nr XCII/922/2024 w sprawie przystąpienia do zmiany w części tekstowej miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi Witoszów Dolny.	Wykonana

40.	Uchwała nr XCII/923/2024 w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Mokreszów, gmina Świdnica.	Wykonana
41.	Uchwała nr XCII/924/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Pszenno, gmina Świdnica.	Wykonana
42.	Uchwała nr XCII/925/2024 w sprawie nadania tytułu „Honorowy Obywatel Gminy Świdnica”.	Wykonana
43.	Uchwała nr XCII/926/2024 uchwalająca uchwałę w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE dla Gmin Miejskiej i Wiejskiej Świdnica oraz Gminy Żarów (w skrócie: Projekt PPEK-I)”	Wykonana
44.	Uchwała nr XCII/927/2024 w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Obywatelskiej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEO).	Uchylona Na podstawie uchwały nr IV/22/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 25 czerwca 2025 roku.
45.	Uchwała nr XCII/928/2024 w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEK)”.	Uchylona Na podstawie uchwały nr IV/23/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 25 czerwca 2025 roku.
46.	Uchwała nr XCII/929/2024 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowych niezabudowanych, położonych w obrębie Lutomia Górna, stanowiących działki nr 435/21 i 457/3.	Wykonana
47.	Uchwała nr XCIII/930/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
48.	Uchwała nr XCIII/931/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
49.	Uchwała nr XCIII/932/2024 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.	Wykonana Realizacja w toku
50.	Uchwała nr XCIII/933/2024 w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
51.	Uchwała nr XCIII/934/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie 9/10 udziału w nieruchomości gruntowej zabudowanej, stanowiącej własność Gminy Świdnica położonej w Pszennie, stanowiącej działkę nr 404/5.	Wykonana
52.	Uchwała nr XCIII/935/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu mieszkalnego nr 2 położonego w budynku nr 4-6 przy ul. Dalekiej numer 4-6 w Pszennie wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku oraz prawie własności w działce gruntu nr 404/1, będącego własnością Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
53.	Uchwała nr XCIII/936/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zniesienie współwłasności dla nieruchomości zabudowanej budynkiem nr 30 w Opoczce.	Wykonana
54.	Uchwała nr XCIII/937/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zniesienie współwłasności dla nieruchomości zabudowanej budynkiem nr 32 w Wilkowie.	Wykonana
55.	Uchwała nr I/1/2024 w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Świdnica.	Wykonana
56.	Uchwała nr II/2/2024 w sprawie wyboru Wiceprzewodniczących Rady Gminy Świdnica.	Wykonana
57.	Uchwała nr II/3/2024 w sprawie określenia i powołania składów liczbowych i osobowych stałych Komisji Rady Gminy Świdnica oraz określenia zadań i przedmiotu działania.	Wykonana
58.	Uchwała nr II/4/2024 w sprawie wyboru przewodniczących stałych Komisji Rady Gminy Świdnica.	Wykonana
59.	Uchwała nr II/5/2024 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Świdnica.	Wykonana
60.	Uchwała nr III/6/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
61.	Uchwała nr III/7/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
62.	Uchwała nr III/8/2024 zmieniająca Uchwałę Rady Gminy Świdnica w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 w zakresie budowy chodnika wraz z odwodnieniem w m. Grodziszczce”.	Wykonana
63.	Uchwała nr III/9/2024 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie udziału w nieruchomości gruntowej położonej w Witoszowie Dolnym, stanowiącej niezabudowaną działkę nr 262/2 oraz zabudowaną działkę 262/3	Wykonana
64.	Uchwała nr III/10/2024 w sprawie nadania nazwy ulicy „Widokowa” w obrębie Lutomia Górna.	Wykonana
65.	Uchwała nr IV/11/2024 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Świdnica wotum zaufania.	Wykonana

66.	Uchwała nr IV/12/2024 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2023 rok.	Wykonana
67.	Uchwała nr IV/13/2024 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Świdnica absolutorium z tytułu wykonania budżetu Gminy Świdnica za 2023 rok.	Wykonana
68.	Uchwała nr IV/14/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
69.	Uchwała nr IV/15/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
70.	Uchwała nr IV/16/2024 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy za rok 2023.	Wykonana
71.	Uchwała nr IV/17/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Świdnica a Gminą Żarów w sprawie przekazania przez Gminę Świdnica Gminie Żarów zadań w zakresie zapewnienia uczniowi niepełnosprawnemu, zamieszkałemu na terenie gminy Świdnica, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle.	Wykonana Realizacja w toku
72.	Uchwała nr IV/18/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
73.	Uchwała nr IV/19/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej niezabudowanej będącej własnością Gminy Świdnica położonej w Modliszów, stanowiącej działkę nr 216/3.	Wykonana
74.	Uchwała nr IV/20/2024 w sprawie utworzenia Spółdzielni Energetycznej Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
75.	Uchwała nr IV/21/2024 w sprawie przyjęcia „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego”(SUMP).	Wykonana Realizacja w toku
76.	Uchwała nr IV/22/2024 uchwalająca uchwałę w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Obywatelskiej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEO).	Wykonana
77.	Uchwała nr IV/23/2024 uchwalająca uchwałę w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEK)”.	Wykonana
78.	Uchwała nr IV/24/2024 w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE w gminach Dobromierz, Strzegom oraz Świebodzice (PPEK-II) – Programy Partnerskie Energetyki Obywatelskiej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEO)	Wykonana
79.	Uchwała nr IV/25/2024 w sprawie przystąpienia Gminy Świdnica do partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. „Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE dla gmin miejskiej i wiejskiej Świdnica oraz Żarów (PPEK-I) – Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OZE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEK)”.	Wykonana Realizacja w toku
80.	Uchwała nr IV/26/2024 w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy użytkowania wieczystego w części dotyczącej działki nr 2306 położonej w Mokrzyszowie, będącej własnością Gminy Świdnica.	Wykonana
81.	Uchwała nr V/27/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica	Wykonana
82.	Uchwała nr V/28/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
83.	Uchwała nr VI/29/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
84.	Uchwała nr VI/30/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
85.	Uchwała nr VI/31/2024 zmieniająca uchwałę w sprawie inkasa podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości.	Wykonana
86.	Uchwała nr VI/32/2024 w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego w zakresie publicznego transportu zbiorowego.	Wykonana
87.	Uchwała nr VI/33/2024 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami”.	Traci moc na podstawie uchwały nr IX/47/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 12 września 2024 roku.
88.	Uchwała nr VI/34/2024 w sprawie określenia zasad wnoszenia i cofania udziałów w spółdzielniach przez Wójta Gminy Świdnica.	Wykonana
89.	Uchwała nr VI/35/2024 zmieniająca uchwałę nr IX/48/2015 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia pod nazwą „Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych”.	Wykonana
90.	Uchwała nr VII/36/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
91.	Uchwała nr VII/37/2024 w sprawie emisji obligacji.	Wykonana
92.	Uchwała nr VIII/38/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
93.	Uchwała nr VIII/39/2024 w sprawie zmiany w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
94.	Uchwała nr VIII/40/2024 zmieniająca uchwałę nr LXII/427/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt oraz maksymalnej opłaty za wyżywienie dziecka w żłobku prowadzonym przez Gminę Świdnica.	Wykonana

95.	Uchwała nr VIII/41/2024 w sprawie przyjęcia planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Świdnica.	Wykonana
96.	Uchwała nr VIII/42/2024 w sprawie wyrażenia zgody na bezprzetargowe oddanie w dzierżawę nieruchomości gruntowej nr 2306 położonej w Mokrzeszowie, stanowiącej własność Gminy Świdnica na okres powyżej 3 lat.	Wykonana Realizacja w toku
97.	Uchwała nr VIII/43/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Pszenno, gmina Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
98.	Uchwała nr VIII/44/2024 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Świdnickiemu z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego związanego z budową chodników przy drogach powiatowych na terenie Gminy Świdnica.	Wykonana
99.	Uchwała nr IX/45/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
100.	Uchwała nr IX/46/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
101.	Uchwała nr IX/47/2024 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Dolnośląskiemu w zakresie realizacji zadanie pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami”.	Wykonana
102.	Uchwała nr IX/48/2024 w sprawie zaopiniowania Audytu krajobrazowego Województwa Dolnośląskiego.	Wykonana
103.	Uchwała nr X/49/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
104.	Uchwała nr XI/50/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
105.	Uchwała nr XI/51/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
106.	Uchwała nr XI/52/2024 w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości.	Wykonana Realizacja w toku
107.	Uchwała nr XI/53/2024 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienia do Programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi przez sołectwo Stotwina.	Wykonana Realizacja w toku
108.	Uchwała nr XI/54/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości gruntowej zabudowanej stanowiącej budynek użytkowy przy ul. Nadbrzeżnej nr 10 wraz z działką ewidencyjną nr 238/9 położonej w Pszennie, będącej własnością Gminy Świdnica.	Wykonana
109.	Uchwała nr XI/55/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zbycie lokalu niemieszkalnego nr 03 położonego w budynku przy ul. Nadbrzeżnej nr 10 w Pszennie wraz z udziałami w częściach wspólnych budynku oraz prawie własności w nieruchomościach gruntowych nr 238/11 i nr 238/12 położonych w Pszennie, będących własnością Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
110.	Uchwała nr XI/56/2024 w sprawie wyrażenia zgody na zniesienie współwłasności dla nieruchomości zabudowanej budynkiem nr 8 w Pogorzale.	Wykonana Realizacja w toku
111.	Uchwała nr XI/57/2024 w sprawie wyboru przewodniczącego stałej Komisji Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska Rady Gminy Świdnica.	Wykonana
112.	Uchwała nr XI/58/2024 w sprawie celowości wniesienia przez Gminę Świdnica wkładu pieniężnego do Świdnickiego Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. i objęcia udziałów.	Wykonana
113.	Uchwała nr XII/59/2024 w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok”.	Wykonana Realizacja w toku
114.	Uchwała nr XII/60/2024 w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	Wykonana
115.	Uchwała nr XII/61/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Bystrzyca Dolna, gmina Świdnica.	Wykonana
116.	Uchwała nr XII/62/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Bystrzyca Górna, gmina Świdnica.	Wykonana
117.	Uchwała nr XII/63/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Grodziszcz, gmina Świdnica.	Wykonana
118.	Uchwała nr XII/64/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Lutomia Górna, gmina Świdnica.	Wykonana
119.	Uchwała nr XII/65/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Makowice, gmina Świdnica.	Wykonana
120.	Uchwała nr XII/66/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Modliszów, gmina Świdnica.	Wykonana
121.	Uchwała nr XII/67/2024 w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Pogorzała, gmina Świdnica.	Wykonana

122.	Uchwała nr XII/68/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Pszenno, gmina Świdnica.	Wykonana
123.	Uchwała nr XII/69/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Witoszów Dolny, gmina Świdnica.	Wykonana
124.	Uchwała nr XIII/70/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
125.	Uchwała nr XIII/71/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana
126.	Uchwała nr XIV/72/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024	Wykonana
127.	Uchwała nr XIV/73/2024 zmieniająca uchwałę Rady Gminy Świdnica w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
128.	Uchwała nr XIV/74/2024 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.	Wykonana Realizacja w toku
129.	Uchwała nr XIV/75/2024 zmieniająca uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na bezprzetargowe oddanie w dzierżawę nieruchomości gruntowej nr 2306 położonej w Mokreszowie, stanowiącej własność Gminy Świdnica na okres powyżej 3 lat.	Wykonana
130.	Uchwała nr XV/76/2024 w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana Realizacja w toku
131.	Uchwała nr XV/77/2024 Uchwała Budżetowa Gminy Świdnica na rok 2025.	Wykonana Realizacja w toku
132.	Uchwała nr XV/78/2024 w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2025 r. za ich kształcenie.	Wykonana Realizacja w toku
133.	Uchwała nr XV/79/2024 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.	Traci moc na podstawie uchwały XVII/96/2025 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2025 roku.
134.	Uchwała nr XV/80/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych we wsi Gogołów, Gmina Świdnica.	Wykonana
135.	Uchwała nr XV/81/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Komorów, Gmina Świdnica.	Wykonana
136.	Uchwała nr XV/82/2024 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego we wsi Wilków, Gmina Świdnica.	Wykonana
137.	Uchwała nr XVI/83/2024 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Świdnica.	Wykonana
138.	Uchwała nr XVI/84/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2024.	Wykonana

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Gminy Świdnica.

TABELA 3. Wykaz komisji stałych Rady Gminy i ilości odbytych posiedzeń

Lp.	Nazwa Komisji	Ilość odbytych posiedzeń	
		2023	2024 (VIII i IX kadencja łącznie)
1.	Komisja Budżetu i Finansów	24 posiedzenia	20 posiedzeń
2.	Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa	19 posiedzeń	19 posiedzeń
3.	Komisja Rewizyjna	12 posiedzeń	10 posiedzeń
4.	Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska	19 posiedzeń	12 posiedzeń
5.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki	16 posiedzeń	10 posiedzeń
6.	Komisja, Skarg, Wniosków i Petycji	7 posiedzeń	0 posiedzeń
ŁĄCZNIE		97 posiedzeń	71 posiedzeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Biura Rady Gminy Świdnica.

W 2024 r. komisje Rady Gminy odbyły łącznie 71 posiedzeń. Najwięcej Komisja Budżetu i Finansów 20 (o 4 mniej w porównaniu z 2023 r.), Komisja Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej i Budownictwa 19, Komisja Rolnictwa, Zdrowia i Ochrony Środowiska 12 (-7), Komisja Rewizyjna 10 (-2), Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki 10 (-6), Komisja Skarg, Wniosków, Petycji 0. Dla porównania w 2023 r. wszystkie komisje Rady Gminy odbyły łącznie 97 posiedzeń.

2.4. Promocja gminy

Promocja gminy Świdnica obejmuje m.in. rozpowszechnianie, propagowanie i reklamowanie walorów: turystycznych, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i społecznych poprzez podejmowanie takich aktywności jak:

- Publikacje własne: ulotki, plakaty informacyjne, ogłoszenia drukowane,
- Publikacje obce: słowo wstępne do albumów przewodników turystycznych, albumów poświęconych jubileuszowym wydarzeniom w gminie, regionie oraz w województwie, honorowe patronaty nad wydaniem okolicznościowych publikacji albumowych
- Prasa: dzienniki, tygodniki, miesięczniki
- Konkursy i rankingi gmin
- Media: lokalne i ogólnopolskie. Portale internetowe, portal facebook, radio, telewizja
- Komunikatory sms i aplikacje mobilne: SISMS, BLSKO
- Udział przedstawicieli mediów w uroczystych otwarciach zakończonych inwestycji, czy konferencji tematycznych
- Wydarzenia plenerowe: dożynki – Święto Plonów Gminy Świdnica, festyny rodzinne, jarmarki wielkanocne i bożonarodzeniowe, konferencje tematyczne, konferencje, wystawy
- Współpraca z sąsiednimi samorządami, organizacjami NGO, przedstawicielami duchowieństwa przy organizacji eventów, konferencji oraz badań profilaktycznych
- Koncerty muzyki organowej i poważnej na terenie obiektów sakralnych w gm. Świdnica
- Promocja lokalnych i ekologicznych wyrobów na EKO Targowisku w Pszennie, a także ich promocja podczas eventów i targów turystycznych na terenie powiatu i województwa.
- Promowanie zasług na rzecz gminy w postaci nadawania tytułów: Honorowy Obywatel Gminy Świdnica i Zasłużony dla Gminy Świdnica
- Członkostwo w stowarzyszeniach i LGD „Szlakiem Granitu”
- Organizacja szkoleń dla grup tematycznych
- Rozwijanie współpracy partnerskiej i promocji turystycznej w ramach partnerstwa miast i gmin: Niemcy-Lampertheim, Belgia-Maldegem, Włochy – Adria, Francja – Ermont, Polska-Żukowo, gmina Świdnica –Polska, pow. lubuski
- Nośniki reklamy: gadżety promocyjne, banery, ulotki, bilbordy, prasa drukowana, media elektroniczne i społecznościowe

Większość działań promocyjnych w 2024 roku prowadzona była za pośrednictwem komunikatorów: SISMS, aplikacji BLSKO, portalu społecznościowego facebook oraz licznych portali internetowych, serwisów radiowych i tv. W 2024 roku wspólnie z Fundacją Dobrej Muzyki zorganizowano cykl Koncertów Ziemi Świdnickiej, promujących dostęp do muzyki poważnej dla społeczności gminy Świdnica, a tym samym promowano walory architektury sakralnej i obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Świdnica.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

3.1. Tło geograficzne

Położenie geograficzne i budowa geologiczna. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym² gmina Świdnica zlokalizowana jest u podnóża Sudetów. Środkowa i północna część gminy położona jest na Przedgórzu Sudetów Środkowych w obrębie Równiny Świdnickiej i Obniżenia Podsudeckiego, natomiast niewielka południowa część usytuowana jest w obrębie Sudetów, w części Pogórza Wałbrzyskiego i Gór Sowich. Podłoże terenu na przeważającym obszarze gminy, zlokalizowanym w obrębie Przedgórza Sudeckiego, pod grubym płaszczem osadów trzecio i czwartorzędnych (tzw. Wał Przedśudecki), odznacza się niezwykle skomplikowaną budową geologiczną, łączącą elementy różnowiekowych orogenez o zróżnicowanym składzie litologicznym. Z różnorodnością formacji geologicznych związane są występujące na terenie gminy surowce naturalne: kruszywa naturalne (piaski i żwiry), gnejs, kaolin i magnezyty, które w chwili obecnej nie są eksploatowane z uwagi na masowe ich wydobywanie na terenach ościennych gmin.

Wody podziemne i powierzchniowe. Gmina Świdnica leży na terenie potężnego, podziemnego systemu rzeczno-kopalnego w dolinie Bystrzycy. Wody te są odizolowane od wód powierzchniowych, dlatego też oznaczają się niezwykle dobrą jakością i korzystają z niej miejskie i wiejskie wodociągi. Ponadto w obszarach górskich występują wody szczelinowe i rumoszowe związane ze spękaniami krystalicznego podłoża i zwartych skał osadowych. Gmina położona jest w dorzeczu Odry, a głównym ciekim odwadniającym jej teren jest rzeka Bystrzyca, lewobrzeżny dopływ Odry, z największymi dopływami: Piławą, Bystrzycą i Witoszowskim Potokiem. Na obszarze gminy wyznaczone zostały obszary szczególnego i potencjalnego zagrożenia powodziowego, jako obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, oraz obszary wymagające ochrony przed zalaniem wzdłuż rzek Bystrzycy i Piławy. Ochronie przed gwałtownymi przyborami wody służą zbiorniki retencyjne zlokalizowane w granicach gminy: zbiornik Komorów na potoku Miła oraz poza granicami gminy: zbiorniki Witoszówka I i Witoszówka II na Witoszowskim Potoku, zbiornik Jezioro Mietkowskie i Jezioro Bystrzyckie na rzece Bystrzycy.

Środowisko przyrodnicze gminy Świdnica jest wyraźnie zróżnicowane z uwagi na jej usytuowanie w obrębie dwóch jednostek geograficznych: Podgórza Sudeckiego i Sudetów. Część środkowa i północna gminy, rozciągająca się w obrębie Równiny Świdnickiej i Obniżenia Podsudeckiego, stanowi rozległy areal terenów równinnych lub lekko pofalowanych, o wysokich walorach rolniczych z racji żyznych gleb. Część południowa, w granicach Pogórza Wałbrzyskiego i Gór Sowich, dysponuje atrakcyjnymi walorami naturalnego górskiego krajobrazu, dużymi obszarami leśnymi z okazami rzadkiego starodrzewu – pomnikami przyrody. Naturalne formacje na obszarze gminy Świdnica zostały radykalnie przekształcone w wyniku gospodarki rolnej i wielowiekowego osadnictwa, a struktura przyrodnicza uległa daleko posuniętemu uproszczeniu (przeważają pola rolne z jednorocznymi uprawami).

² Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa 2002.

Formami ochrony przyrody objęte jest około 15% powierzchni gminy (3 249 ha), w tym 2 610 ha stanowią obszary chronionego krajobrazu, a 639 ha parki krajobrazowe. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody na terenie gminy ustanowiono: Rezerwat przyrody „Jeziorko Daisy” (1998), Książański Park Krajobrazowy (1981), Ślężański Park Krajobrazowy (1988), Obszar Chronionego Krajobrazu Gór Sowich i Bardzkich (1981) oraz: 18 pomników przyrody. Wśród nich jest 5 pojedynczych drzew, 6 alei, 4 grupy drzew i 3 pomniki przyrody nieożywionej.

Zlokalizowane są równomiernie na terenie gminy, w miejscowościach: Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszcz, Komorów, Krzyżowa, Lubachów, Lutomia, Makowice, Mokry Las, i Mokreszów. Ponadto na obszarze gminy utworzone zostały obszary siedliskowe NATURA 2000: Ostoja nietoperzy Gór Sowich oraz Modraszki koło Opoczki.

Jakość powietrza.

Ocena jakości powietrza za rok 2024, podobnie jak w roku 2023, nie wykazała przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy I (25 µg/m³) oraz fazy II (20 µg/m³). W latach wcześniejszych takie przekroczenia występowały. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5} w porównaniu do lat wcześniejszych. Istotnym problemem, pomimo znacznego spadku stężeń, w skali województwa dolnośląskiego pozostają wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowała w 2024 r. połowa stacji pomiarowych w województwie. Problem ten nadal dotyczy wielu gmin Dolnego Śląska. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się emisję komunalno- bytową związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat zauważalny jest spadek stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu, chociaż w roku 2024 zarejestrowano wzrost stężeń w odniesieniu do roku 2023.

Na obszarze gminy przeważają indywidualne i tradycyjne systemy grzewcze, co w rezultacie powoduje zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego spowodowanego emisją pyłów wytwarzanych w procesie spalania paliw w paleniskach i kotłowniach domowych. W ramach realizacji ograniczania niskiej emisji na obszarze gminy w 2024 roku z budżetu Gminy Świdnica zlikwidowanych zostało 23 sztuk wysokoemisyjnych źródeł ciepła, na to zadanie przeznaczono kwotę 157 500,00 zł. Od maja 2021 gmina Świdnica realizuje Porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu Czyste Powietrze od początku funkcjonowania punktu za pośrednictwem urzędu złożono 232 wnioski o dofinansowanie wymiany ogrzewania i termomodernizację. Ponadto w 2023 roku gmina Świdnica przystąpiła do realizacji programu „Ciepłe mieszkanie” w którym dofinansowaniu podlega wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych. Od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie tj. od 7 sierpnia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2024 r. wpłynęło łącznie 67 wniosków o dofinansowanie (z czego w roku 2024 – 57 wniosków).

TABELA 4. Realizacji programu ograniczania niskiej emisji [2023-2024].

Nazwa	Jednostka	2023	2024
likwidacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła	szt.	46	23
montaż odnawialnych źródeł energii	szt.	17	3
wydatkowana kwota	PLN	1 237 160,63	157 500,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Jakość wód. Zagrożenie dla stanu rzek stwarza prowadzona gospodarka rolna, która w znaczący sposób wpływa na stan sanitarny zarówno wód podziemnych jak i płynących. W granicach gminy znajduje się znacząca część zlewni Bystrzycy. Według danych WIOŚ w Wałbrzychu, jedynie powyżej Głuszycy (a więc poza terenami gminy), rzeka ta prowadzi wody czyste I i II klasy. Poniżej Lubachowa posiada już III klasę ze względu na zawartość fosforu i azotu azotynowego. Natomiast pod względem zanieczyszczeń biologicznych, już od oczyszczalni w Jugowicach prowadzi wody pozaklasowe. Również większe dopływy Bystrzycy, a szczególnie rzeka Piława wnoszą wody nieodpowiadające normom.

3.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Świdnica
Program wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym	Uchwała nr LIV/537/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 1 lutego 2022 r. oraz Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 14 marca 2024 r. w sprawie regulaminu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym położonym na terenie gminy Świdnica.
Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r., w sprawie szczegółowych warunków udzielania dotacji celowej w 2021 roku na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze, w celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Świdnica

3.3. Inwestycje i działania 2024

W zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 5. Najważniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	Lutomia Górna, Lutomia Dolna, Lutomia Mała, Stachowiczki, Bojanice, Makowice 1-24	Udzielenie 4 dotacji celowych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.	48 000,00	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027 Program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych w miejscowościach, w których budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona
2	Wymiana ogrzewania	Gmina Świdnica	Udzielenie 23 dotacji na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym z budżetu gminy Świdnica.	1 57 500,00	Uchwała nr XCII/913/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 17 marca 2024 r w sprawie regulaminu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Świdnica na dofinansowanie wymiany systemów ogrzewania starego typu wykorzystujących paliwo stałe na ekologiczne źródła ciepła w nieruchomościach o charakterze mieszkalnym położonym na terenie gminy Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 6. Najważniejsze działania w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Akcja Eko edukacja	Gmina Świdnica	W ramach akcji edukacyjnej zorganizowano warsztaty ekologiczne, na których omawiano aspekty prawidłowej segregacji odpadów, świadomego wyboru produktów, ponownego wykorzystania surowców a także ochrony powietrza atmosferycznego. W celu uatrakcyjnienia warsztatów zostały przeprowadzone zajęcia plastyczne w których wykorzystano drewniane elementy, bawełniane torby wielokrotnego użytku oraz artykuły plastyczne (warsztaty były realizowane podczas imprez gminnych). Powyższe zadania realizowane były ze środków własnych. Wydatkowana kwota to : 44 675,73 zł.	Program ochrony środowiska dla gminy Świdnica
2	Ochrona zwierząt	Gmina Świdnica	Działania związane z ochroną zwierząt na terenie gminy obejmowały m.in. wyłapywania bezpańskich psów, transport do schroniska, opieka nad bezpańskimi psami zgodnie z umową zawartą z Fundacją Mam Pomysł (96 000,00 zł), zakup karmy, sterylizacje i kastracje kotów, udzielanie pierwszej pomocy, całodobową opiekę weterynaryjną zwierzętom bezdomnym, wolnożyjącym oraz poszkodowanym w zdarzeniach komunikacyjnych (95 300,00 zł)	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi na terenie gminy Świdnica na 2024 rok

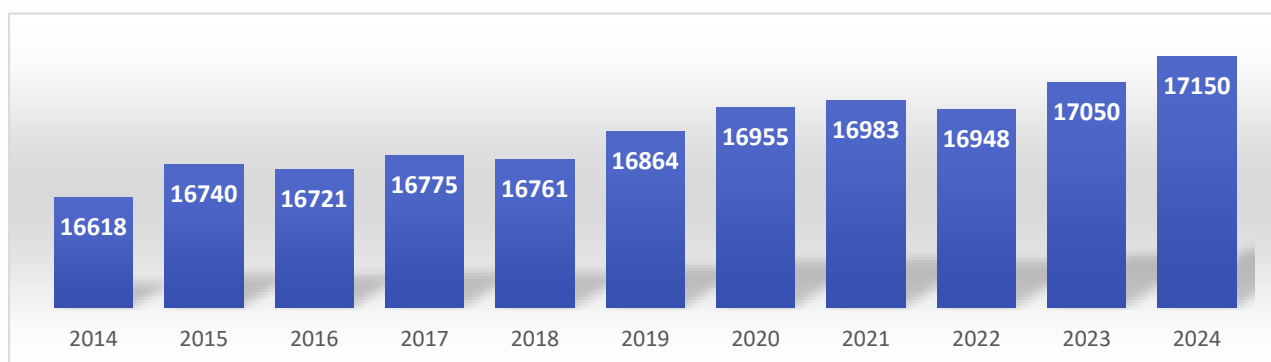
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO

4.1. Ludność

Liczba mieszkańców zameldowanych na stałe, względem roku poprzedniego, w roku 2024 wzrosła o 100. (w 2023 r. – 17 050 mieszkańców, w 2024 r. – 17 150 mieszkańców). Wśród w/w 17 150 osób zameldowanych w gminie Świdnica jest 8 7411 kobiet (o 68 więcej niż w roku poprzednim) oraz 8 377 mężczyzn (o 32 więcej niż w roku poprzednim). Miejscowością, którą w 2024 roku najczęściej wybierano na miejsce swojego stałego zamieszkania, jest Pszenno (+40). Drugą najchętniej zamieszkała miejscowość to Witoszów Dolny (tutaj przybyło aż 32 mieszkańców). Na trzecim miejscu znajdują się Słotwina (o 23 mieszkańców więcej). Największą zmianę ludności odnotowano w Lutomi Górnej (-25) następnie w Witoszowie Górnym (-16), Bojanicach (-11) i Mokreszowie (-10).

WYKRES 1. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały [2014-2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 7. Liczba mieszkańców: pobyt stały i czasowy [2023-2024].

Pobyt [os.]:	2023	2024	Zmiana 2023-2024
stały	17 050	17 150	+100
czasowy	316	276	-40
ogółem	17 366	17 426	+60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 8. Zmiana liczby stałych mieszkańców gminy na przestrzeni 10 i 20 lat [2004-2024].

Badany okres czasowy	Zmiana liczby mieszkańców w latach	Okres
Rok 2004-2014(15 437/ 16 377)	+940	10 lat
Rok 2004-2024(15 437/ 17 150)	+1 713	20 lat

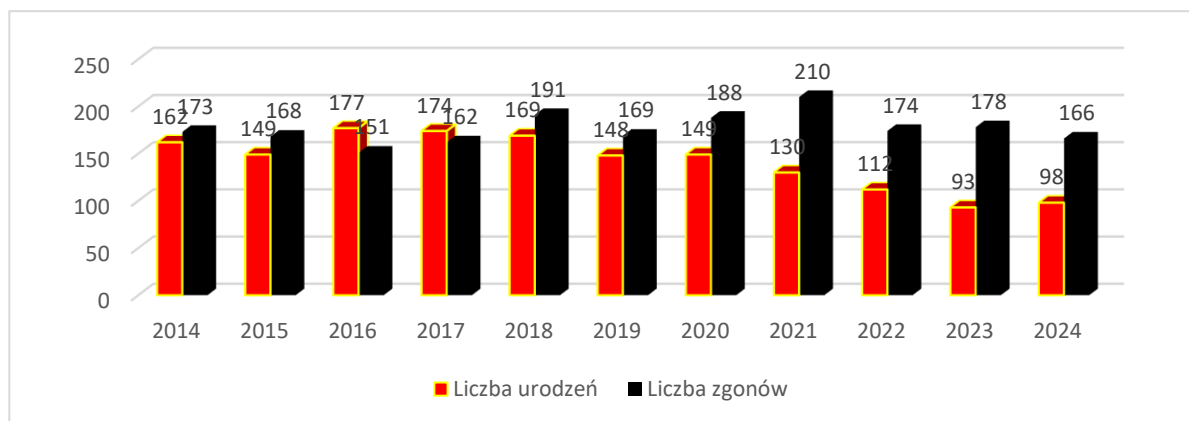
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 9. Liczba urodzeń i zgonów w latach [2014-2024].

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Zmiana
2014	162	173	-11
2015	149	168	-19
2016	177	151	26
2017	174	162	12
2018	169	191	-22
2019	148	169	-21
2020	149	188	-39
2021	130	210	-80
2022	112	174	-62
2023	93	178	-85
2024	98	166	-68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

WYKRES 2. Liczba urodzeń i zgonów [2014- 2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

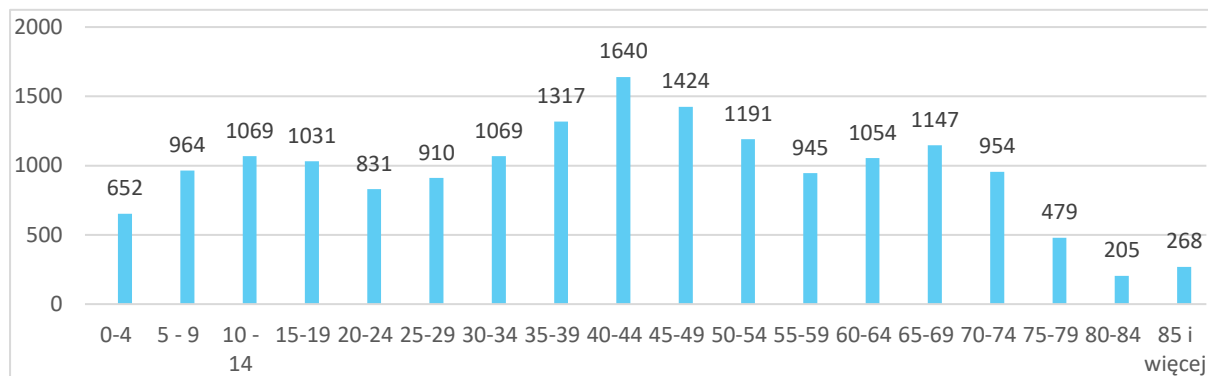
Pomimo wzrostu liczby zgonów w porównaniu do urodzeń w latach 2014-2024 w gminie Świdnica przybywa mieszkańców. Napływ nowych mieszkańców do gminy Świdnica związany jest przede wszystkim z nowym budownictwem mieszkaniowym, a także bliskim sąsiedztwem aglomeracji miejskiej. W 2024 roku, na świat przyszło **98** nowych mieszkańców gminy Świdnica. Największą liczbą noworodków poszczycić się może Witoszów Dolny (**13 dzieci**). Drugie miejsce na „podium” zajmuje Pszenno (**11 dzieci**), a trzecie **Lutomia Górna i Grodziszczce** (po **9 urodzeń dzieci**). Imionami, które były najczęściej nadawane niemowlakom w 2024 roku są wśród dziewcząt: **Alicja, Zuzanna, Marcelina**; wśród chłopców: **Nikodem, Miłosz, Jakub**. Również często występującymi imionami są Aniela, Gabriela, Aleksander, Franciszek.

TABELA10. Struktura wieku mieszkańców [2023, 2024].

Rok	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i więcej
2023	676	975	867	994	827	914	1072	1316	1611	1410	1175	944	1075	1172	970	510	224	318
2024	652	964	1069	1031	831	910	1069	1317	1640	1424	1191	945	1054	1147	954	479	205	268

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

WYKRES 3. Struktura wieku mieszkańców [2023, 2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W 2024 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 63,7% populacji gminy (wzrost 0,2 % w porównaniu z rokiem 2023). Udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym 15,3 % spadek o 0,8% i poprodukcyjnym 20,9% (wzrost o 0,4%).

TABELA 11. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem [2023, 2024].

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2023	16,1%	63,5%	20,5%
2024	15,3%	63,7%	20,9%
Zmiana	-0,8%	+0,2%	+0,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

4.2. Mieszkalnictwo

Komunalny zasób mieszkaniowy gminy Świdnica na koniec roku 2024 obejmował 115 mieszkań o powierzchni użytkowej 5 594 m². Gmina dysponowała 47 lokalami socjalnymi o powierzchni 1739 m². Nadmienić należy, że zdekapitalizowane zasoby gminne wymagają przeprowadzenia wielu remontów i modernizacji.

KOMUNALNE ZASOBY MIESZKANIOWE:

125 mieszkań o powierzchni **5 594 m²** w tym

47 lokali socjalnych o powierzchni **1 739 m²**

TABELA 12. Komunalne zasoby mieszkaniowe [2019-2024].

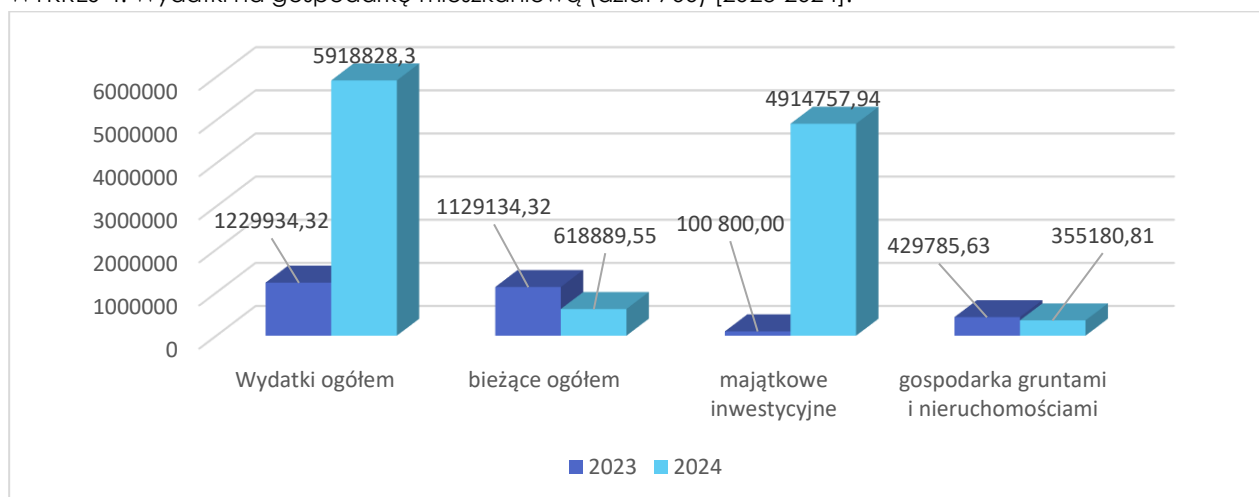
Mieszkania komunalne	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2023-2024
mieszkania	140	134	130	124	122	125	2,4%↑
powierzchnia użytkowa [m ²]	6272	6003	5812	5569	5479	5594	2%↑
pustostany	4	2	7	6	4	4	-
Lokale socjalne							Zmiana 2023-2024
lokale	38	41	43	48	47	47	-
powierzchnia użytkowa [m ²]	1 537	1619	1698	1776	1739	1739	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

4.3. Finansowanie

W 2024 roku wydatki na gospodarkę mieszkaniową wykonane zostały na kwotę 5 918 828,30 zł. Na obsługę gospodarki mieszkaniowej przeznaczono ogółem 5 442 447,49 zł, w tym na wydatki bieżące w kwocie 618 889,55 zł obejmujące eksploatację oraz remonty budynków komunalnych. Na przebudowę i termomodernizację budynków mieszkalnych z zasobu gminy i budowę 2 budynków mieszkalnych w Pszennie oraz na wykup działek tj. zakup działek w Wilkowie, Witoszowie Dolnym, Boleścinie i Pszennie poniesiono wydatki inwestycyjne w łącznej wysokości 4 914 757,94 zł. Natomiast na gospodarkę gruntami i nieruchomościami zrealizowano wydatki bieżące w kwocie 355 180,81 zł.

WYKRES 4. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2023-2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 13. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2023-2024].

Wydatki [zł]:	2023	2024	Zmiana 2023-2024 w zł
ogółem	1 229 934,32	5 918 828,30	4 688 893,98
bieżące ogółem	1 129 134,32	618 889,55	-510 234,77
majątkowe inwestycyjne	100 800,00	4 914 757,94	4 813 957,94
gospodarka gruntami i nieruchomościami	429 785,63	355 180,81	-74 604,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy w Świdnicy.

4.4. Inwestycje i działania 2024

W zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 14. Najważniejsze inwestycje w zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Przebudowa i termomodern. budynków mieszkalnych z zasobu gminy	Pszemno, Bystrzyca Dolna, Opoczka	Wykonanie audytu termomodernizacyjnego budynku komunalnego ul. Wrocławskiej 1 w Pszenniu i Bystrzyca Dolna 2. Budowa przyłączy kanalizacyjnych do budynku mieszkalnego Opoczka 13 i Opoczka 30.	23 865,00	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2	Budowa budynku komunalnego w Pszenniu	Pszemno	Budowa dwóch budynków mieszkalny - 2 x 16 lokali. Wykonano stan surowy zamknięty. Rozpoczęto prace instalacyjne wewnętrzne.	4 800 0000 (Dotacja z BGK 3 839 999,34)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy w Świdnicy.

5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

5.1. Bezrobocie

Bezrobocie. Zgodnie z danymi GUS, w 2024 roku w gminie Świdnica zarejestrowanych było jedynie 319 osób bezrobotnych, a 54,2 % z nich stanowiły kobiety. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie w porównaniu do 2023 roku zmniejszyła się o 4 osoby. Należy również podkreślić, że zarejestrowani bezrobotni stanowią jedynie 3,0 % ludności w wieku produkcyjnym w gminie. Na przestrzeni ostatnich 10 lat w gminie Świdnica odnotowano spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia – aż o 40 osób w porównaniu do 2014 roku. Obecnie ich liczba wynosi jedynie 50 osób. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby powyżej 50 roku życia, których udział w ogóle bezrobotnych wynosi 24,45% (75 os.). W przypadku osób pozostających długotrwale bez pracy również odnotowano pozytywne tendencje. Ich liczba od 2014 roku zmniejszyła się o 184 osoby, a obecnie ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wynosi 31,35%.

BEZROBOTNI:

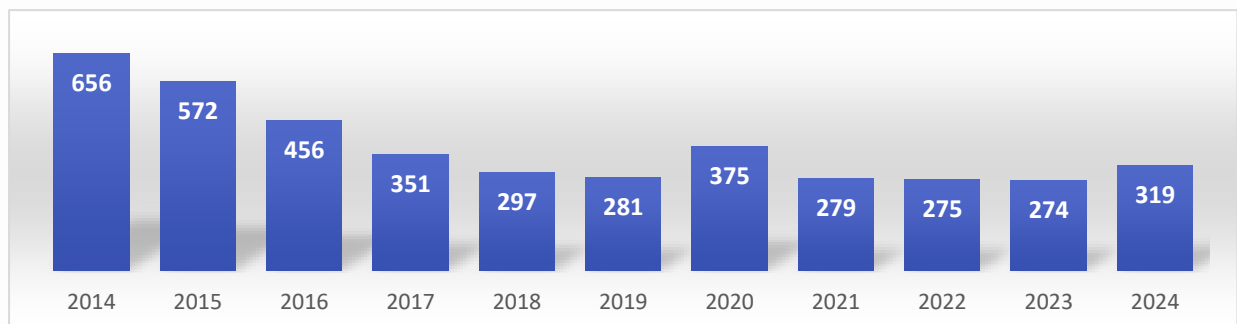
319 zarejestrowanych bezrobotnych, (wzrost o 45 osób w porównaniu do roku 2023) w tym: **173 to kobiety**

Z liczby ogółem

do 25 r. życia = 50 osób,
powyżej 50 r. życia 78 osób,
długotrwale bezrobotni 100 osób.

Bezrobotni na 100 osób w wieku produkcyjnym = 3,0, w tym kobiety 2,7

WYKRES 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem [2014-2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 15. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2014-2024].

Liczba bezrobotnych [osób]:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2023-2024
ogółem	656	572	466	351	297	281	375	279	275	274	319	+45
kobiety	310	291	240	197	174	143	188	141	131	137	173	+36
do 25 roku życia	90	69	64	36	23	32	34	20	28	30	50	2
powyżej 50 roku życia	231	206	175	137	93	89	98	81	85	85	78	-7
długotrwale bezrobotni	284	246	186	150	126	117	152	137	105	104	100	-4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]:												
ogółem	5,9	5,2	4,2	3,2	2,9	2,6	3,5	2,6	2,6	2,5	3,0	+0,5
kobiety	6,0	5,7	4,7	3,9	3,6	2,9	3,8	2,8	2,6	2,7	2,7	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.2. Przedsiębiorczość

Poziom przedsiębiorczości. W 2024 roku do rejestru REGON w gminie Świdnica wpisanych było ponad 2,19 tys. podmiotów gospodarczych (wzrost o 53 w porównaniu z rokiem 2023). W przeliczeniu na 10 tys. ludności w gminie działalność prowadziło więc 1209 podmiotów gospodarczych (wzrost o 21,6 z rokiem 2023). W przypadku nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON przypadająca na 10 tys. ludności odnotowano wzrost o 3,9 w porównaniu z rokiem 2023.

PODMIOTY GOSPODARCZE:

- 2190** podmiotów gospodarczych zarejestrowane w rejestrze REGON
- 1209** podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności
- 202,6** podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 79,5** nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze na 10 tys. ludności

TABELA 16. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON [2023-2024].

	2023	2024	Zmiana 2023-2024
podmioty gospodarki narodowej ogółem	2137	2190	↑ 53,0
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1187,4	1209	↑ 21,6
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	198,8	202,6	↑ 3,8
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	75,6	79,5	↑ 3,9

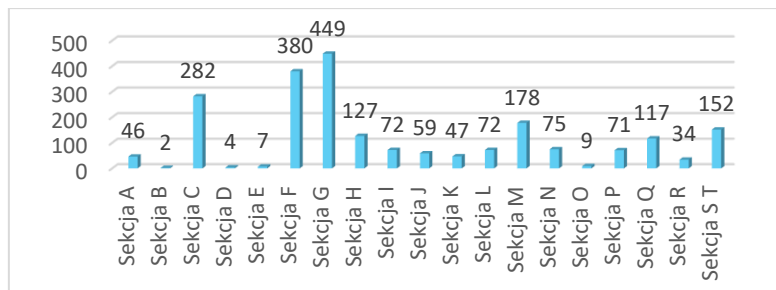
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura branżowa. Pod względem rodzaju prowadzonej działalności wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w kraju, przeważają przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G: 449 podmiotów gospodarczych, **20,5%** podmiotów ogółem zarejestrowanych w gminie, rok wcześniej 446). Podmioty prowadzące działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym stanowią **12,9%** (sekcja C: 282 podmiotów- rok wcześniej 285), a **17,4%** związane jest z budownictwem (sekcja F: 380 – rok wcześniej 356 podmiotów). Podmioty prowadzące działalność związaną z rolnictwem, w liczbie 46 (rok wcześniej 48), stanowią **2,1%** podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W gminie intensywnie rozwijają się również usługi związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną. W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano wzrost z 114 do 117 podmiotów.

STRUKTURA BRANŻOWA:

- 20,5 %** handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G)
- 12,9%** przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)
- 17,4 %** budownictwo (sekcja F)

WYKRES 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg rodzajów działalności (PKD) [2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 17. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON [2023-2024].

Sekcja	Nazwa	Liczba podmiotów w 2024		Liczba podmiotów w 2023	Zmiana 2023-2024
		szt.	%	szt.	szt.
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	46	2,1%	48	-2
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	2	0,1%	3	-1
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	282	12,9%	285	-3
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	0,2%	3	+1
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	0,3%	8	-1
Sekcja F	Budownictwo	380	17,4%	356	+24
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	449	20,5%	446	+3
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	127	5,8%	129	-2
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	72	3,3%	72	0
Sekcja J	Informacja i komunikacja	59	2,7%	47	+12
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	47	2,1%	46	+1
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	72	3,3%	74	-2
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	178	8,1%	172	+6
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	75	3,4%	77	-2
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	0,4%	8	+1
Sekcja P	Edukacja	71	3,2%	75	-4
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	117	5,3%	114	+3
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	34	1,6%	33	+1
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	152	6,9%	135	+17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wielkość przedsiębiorstw. Pod względem wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w całym kraju, w 2024 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 2190 podmiotów gospodarczych stanowiących 97,448% przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie. Działalność prowadziło tu również 53 podmioty gospodarcze zatrudniające od 10 do 49 osób (2,42% podmiotów ogółem) oraz 3 przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników.

KLASY WIELKOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW:

97,44% do 9 pracowników
(ROK 2023 = 97,38%)

2,42 % od 10 do 49 pracowników
(ROK 2023 = 2,48%)

0,14% od 50 do 249 pracowników
(ROK 2023 = 0,14%)

TABELA 18. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [2023-2024].

Zatrudnienie:	2023	2024	Zmiana 2023-2024
0 – 9	2081	2 190	↑ 109
10 – 49	53	53	0
50 – 249	3	3	0
250 – 999	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Indywidualną działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzą 1789 osoby (wzrost o 36 osób w odniesieniu do roku 2023).

Indywidualna działalność gospodarcza w gminie Świdnica prowadzona była najczęściej w zakresie handlu i naprawy pojazdów (20,5%), budownictwa (17,4%) oraz przetwórstwa przemysłowego (12,9%). Działalność związaną z rolnictwem prowadziło 2,1% jednoosobowych przedsiębiorstw.

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA:

1 789 osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, związaną z:

20,5 % handlem i naprawą pojazdów samochodowych

17,4 % budownictwem

12,9 % przetwórstwem przemysłowym

TABELA 19. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [2023-2024].

	2023	2024	Zmiana 2023-2024
ogółem	1753	1789	↑ 36
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	97,4	98,8	↑ 1,4
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	16,3	16,5	↑ 0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.3. Atrakcyjność inwestycyjna

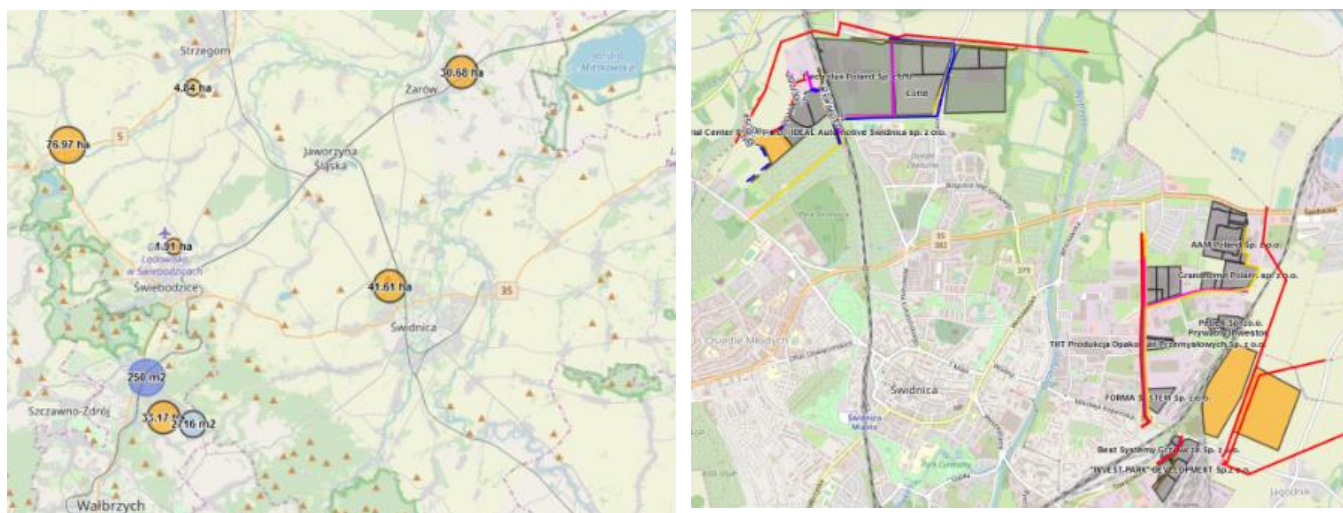
Instytucje otoczenia biznesu. Przedsiębiorcy na terenie gminy Świdnica mogą korzystać z usług Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB), prowadzących działalność na terenie miasta Świdnica i zapewniających wsparcie w początkowych stadiach działalności gospodarczej. Ponadto usługi inwestycyjne pełni INVEST-PARK Development Sp. z o. o. (IPD), spółka której celem statutowym jest działanie na rzecz rozwoju regionalnego, m.in. poprzez stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Głównym obszarem działalności spółki jest m.in. tworzenie atrakcyjnej oferty przestrzeni produkcyjno-magazynowych i biurowych w formie parków przemysłowych i inkubatorów przedsiębiorczości uzupełniających tereny typu greenfield. Na terenie miasta Świdnica funkcjonuje również Inkubator Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego działający przy Sudeckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Świdnicy. Jego głównym celem jest wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw oraz osób chcących założyć działalność gospodarczą.

Przedsiębiorcy mogą również korzystać z usług innych instytucji biznesowych i około biznesowych na terenie miasta, które zapewniają dostęp do wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia oraz przekazywanie informacji³. Ich działalność obejmuje między innymi organizację szkoleń, warsztatów i doradztwa, m.in. z zakresu prawa, finansów i rachunkowości, funduszy unijnych. Dzięki nim przedsiębiorcy mają również ułatwiony dostęp do środków finansowania działalności nowo powstających oraz już działającym firm oraz usług finansowych.

Klastry. W powiecie świdnickim działalność prowadzi Klaster Świdnicka Energia Odnawialna, którego celem jest stworzenie ekologicznego i stabilnego środowiska energetycznego, sprzyjającego zrównoważonemu rozwojowi oraz efektywnej współpracy pomiędzy uczestnikami klastra.

Strefy aktywności gospodarczej. Potencjalną atrakcyjność inwestycyjną gminy Świdnica zwiększają również funkcjonujące w jej sąsiedztwie podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, w tym przede wszystkim podstrefa Świdnica.

SCHEMAT 2. Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, w tym podstrefa Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.invest-park.com.pl

³ Do instytucji tych zaliczyć należy między innymi takie organizacje gospodarcze jak: Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych (SSIG), Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy (SIPH), Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich (SPIKŚ), Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska, Świdnicka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej (ŚR FSNT NOT), Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość (SWP) – Centrum Wspierania Biznesu, Polsko-Czeska Izba Przemysłowo-Handlowa, Świdnickie Stowarzyszenie Kupców, Restauratorów i Przedsiębiorców „KADUCEUSZ, Dolnośląskie Stowarzyszenie Ochrony Bezrobotnych, Klub Rotary Świdnica – Wałbrzych.

6. OŚWIATA I WYCHOWANIE

6.1. Wychowanie przedszkolne

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE W GMINIE:

5 przedszkoli, w tym 2 niepubliczne (**450** miejsc)

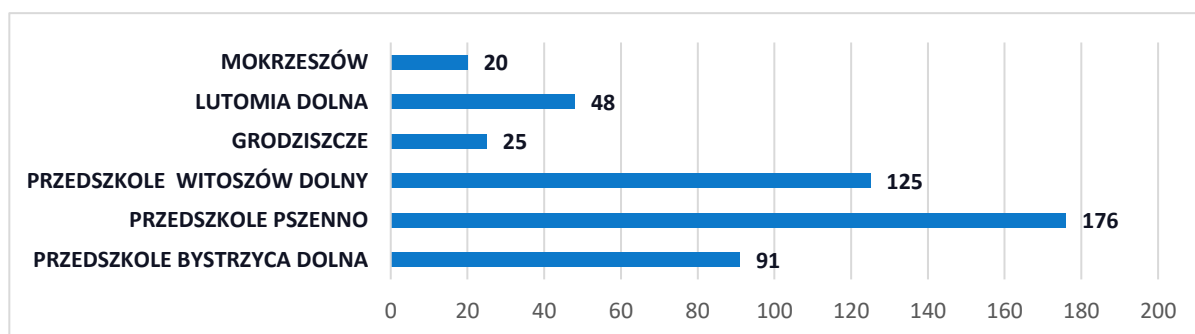
4 oddziały przedszkolne w **3** szkołach podstawowych (**100** miejsc)

W 2024 roku na terenie gminy Świdnica działały 3 przedszkola samorządowe w Bystrzycy Dolnej, Pszennie i Witoszowie Dolnym (390 miejsc), 2 przedszkola niepubliczne w Boleścinie i Krzyżowej (60 miejsc) oraz 4 oddziały przedszkolne w trzech szkołach podstawowych (100 miejsc).

Wychowaniem przedszkolnym na obszarze gminy w 2024 roku w placówkach samorządowych oraz niepublicznych objętych było ogółem ok. 514 dzieci.

Do przedszkoli gminnych w roku szk. 2023/2024 ogółem uczęszczało 392 wychowanków w wieku od 3 do 6 lat, a do oddziałów przedszkolnych w trzech szkołach podstawowych uczęszczało 93 dzieci, głównie sześciolatków, realizujących obowiązkowe przygotowanie do nauki w szkole.

WYKRES 7. Liczba dzieci w gminnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szk. 2023/2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zespołu Oświaty

Ogółem w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Świdnica w roku szkolnym 2023/2024 wychowaniem przedszkolnym objętych było 485 wychowanków, o 7 dzieci więcej, niż w poprzednim roku szkolnym (w tym średniorocznie ok. 3 dzieci z Ukrainy).

Na terenie gminy Świdnica działają dwa niepubliczne przedszkola (Boleścin i Krzyżowa), do których ogółem w roku szkolny 2023/2024 uczęszczało średnio ok. 30 dzieci.

6.2. Szkolnictwo podstawowe

Szkoły podstawowe

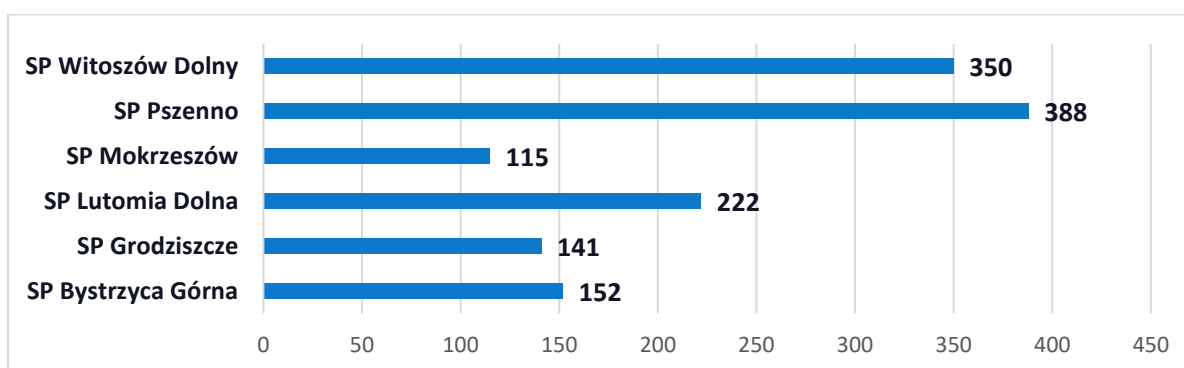
Gmina Świdnica jest organem prowadzącym dla sześciu szkół podstawowych. Zgodnie z zapisami art. 39 ust. 2 i 3 ustawy Prawo oświatowe, sieć publicznych szkół podstawowych została ustalona w sposób umożliwiający spełnianie każdemu dziecku obowiązku szkolnego. Ogółem w roku szkolnym 2023/2024 do ośmioklasowych szkół podstawowych uczęszczało 1368 uczniów (o 26 dzieci mniej niż w roku poprzednim) w podziale na 73 oddziałów klasowych (o 3 oddziały mniej w stosunku do roku poprzedniego).

Tabela 20. Liczby uczniów w szkołach podstawowych z podziałem na klasy w roku szk. 2023/2024

Szkoła	klasa	kl. I	kl. II	kl. III	kl. IV	kl. V	kl. VI	kl. VII	kl. VIII	Razem
BYSTRZYCA		24	18	21	26	17	20	13	13	152
GRODZISZCZE		25	12	19	14	21	21	17	12	141
LUTOMIA D.		16	35	33	19	37	28	37	17	222
MOKRZESZÓW		15	12	10	15	16	17	18	12	115
PSZENNO		67	48	60	67	56	48	35	7	388
WITOSZÓW D.		45	38	46	40	54	41	60	26	350
R-M SZK. PODST.		192	163	189	181	201	175	180	87	1368

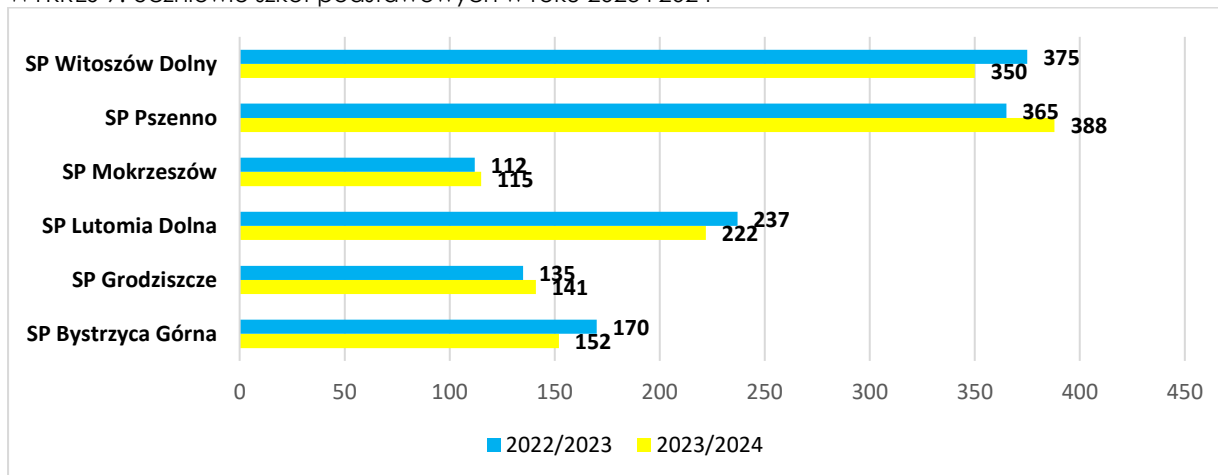
Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 8. Uczniowie szkół podstawowych (kl. I-VIII) w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 9. Uczniowie szkół podstawowych w roku 2023 i 2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

W roku 2024 do gminnych szkół uczęszczało ok. 25 dzieci z Ukrainy (najwięcej do SP Pszenno). Dzieci miały zorganizowane w szkołach dodatkowe zajęcia języka polskiego, ponadto uczestniczyły w zajęciach dydaktycznych w swoich klasach. Duża liczba dzieci narodowości ukraińskiej zrezygnowała z zajęć w polskiej szkole deklarując korzystanie ze zdalnego nauczania w swojej macierzystej szkole z Ukrainy. W porównaniu do poprzedniego roku liczba dzieci ukraińskich w gminnych szkołach zmniejszyła się o ok. 75% - duża część dzieci wyjechała na Ukrainę lub zmieniła miejsce zamieszkania.

Wyniki egzaminów uczniów klas ósmych

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowy, każdy uczeń klasy VIII musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. Egzamin sprawdza wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej w odniesieniu do przedmiotów egzaminacyjnych nauczanych w klasach I–VIII szkoły podstawowej. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej.

Ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj.: z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego (angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego). Uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Wyniki egzaminu są brane pod uwagę podczas rekrutacji do szkół średnich. Uczniowie klas VIII szkół podstawowych w maju 2024 r. przystąpili do trzech pisemnych egzaminów:

- pierwszego dnia – egzamin z języka polskiego - trwał 120 minut
- drugiego dnia – egzamin z matematyki - trwał 100 minut
- trzeciego dnia – egzamin z języka obcego nowożytnego - trwał 90 minut.

W arkuszu egzaminacyjnym z każdego przedmiotu znajdowały się zarówno zadania zamknięte (tj. takie, w których uczeń wybierał jedną odpowiedź z kilku podanych), jak i zadania otwarte (tj. takie, w których uczeń samodzielnie formułował odpowiedź).

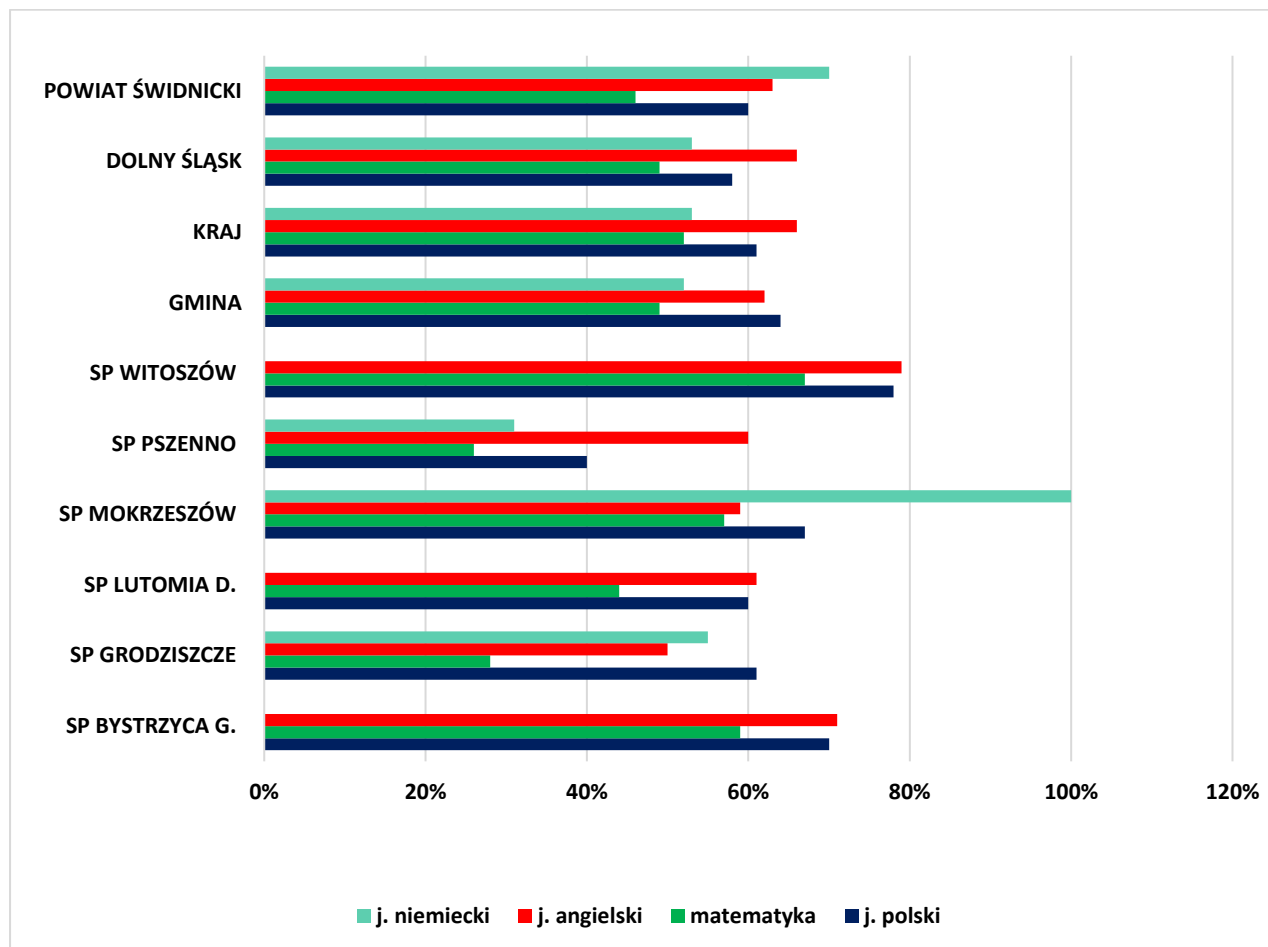
TABELA 21. Wyniki egzaminów klas ósmych w gminie Świdnica za rok szk. 2023/2024

PLACÓWKA	j. polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki
SP BYSTRZYCA G. – 11 ucz.	70%	59%	71%	-
SP GRODZISZCZE – 10 ucz.	61%	28%	50%	55%
SP LUTOMIA D. - 17 ucz.	60%	44%	61%	-
SP MOKRZESZÓW - 12 ucz.	67%	57%	59%	100%
SP PSZENNO – 3 ucz.	40%	26%	60%	31%
SP WITOSZÓW – 20 ucz.	78%	67%	79%	-
GMINA	64%	49%	62%	52%
KRAJ	61%	52%	66%	53%
DOLNY ŚLĄSK	58%	49%	66%	53%
POWIAT ŚWIDNICKI	60%	46%	63%	70%

Uwaga – podane liczby uczniów zdających egzamin nie uwzględniają uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów obcokrajowców.

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 10. Wyniki egzaminów klas ósmych w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Ósmoklasiści z gminnych szkół podstawowych osiągnęli wyniki porównywalne, a w niektórych szkołach wyższe, niż średnie wyniki w kraju, czy w województwie dolnośląskim. Indywidualnie niektórzy uczniowie osiągnęli wyniki ok. 100%, ale byli także uczniowie, których wyniki oscylowały na poziomie kilku lub kilkunastu procent, co miało bardzo duży wpływ na średnie wyniki szkół i średnią gminną. Przy niewielkiej liczbie uczniów zdających, jak np. w SP Pszenno, uzyskanie wysokiego średniego wyniku z egzaminu było bardzo trudne, szczególnie w przypadku, gdy zdający uczniowie nie osiągnęli zbyt dobrych wyników w nauce.

Uczniowie, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce oraz zdobywają najwyższe lokaty w zawodach sportowych na poziomie ponadgminnym, otrzymują stypendia.

Tabela 22. Stypendia za osiągnięcia w nauce i sporcie w roku szk. 2023/2024

Lp.	Nazwa szkoły	Stypendia naukowe I semestr	Stypendia sportowe I semestr	Stypendia naukowe II semestr	Stypendia sportowe II semestr	Razem
1.	SP Bystrzyca Górna	22	1	34	3	60
2.	SP Grodziszczce	9	1	12	5	27
3.	SP Lutomia D.	20	5	32	5	62
4.	SP Mokrzeszów	8	1	17	4	30
5.	SP Pszenno	25	1	73	1	100
6.	SP Witoszów D.	46	8	68	20	142
Ogółem		130	17	236	38	421

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

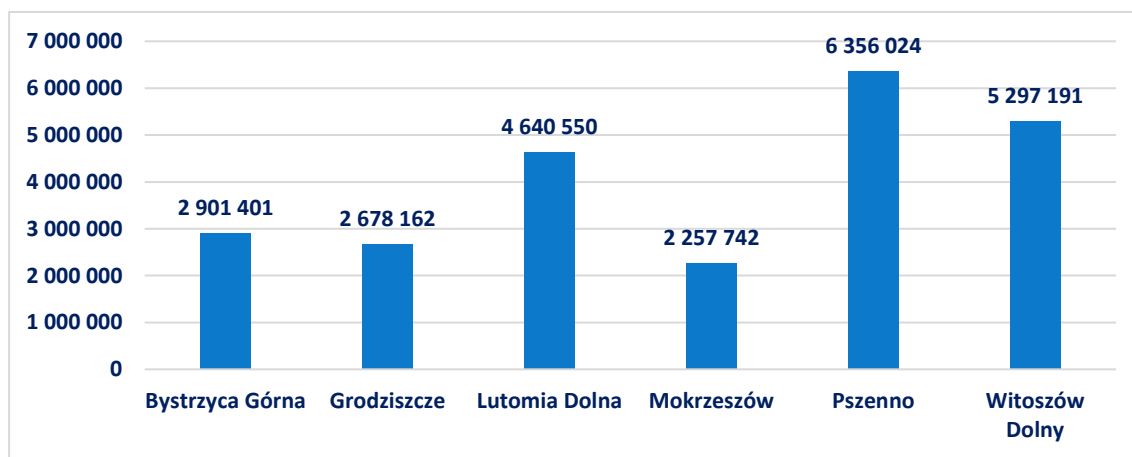
6.3. Finansowanie oświaty

Wydatki budżetowe w dziale 801 na oświatę i wychowanie w roku 2024 wyniosły 45 633 998,87 zł, z tego wydatki bieżące wyniosły 43 603 948,20 zł, a wydatki inwestycyjne 2 030 050,67 zł. W ramach wydatków bieżących sfinansowano wynagrodzenia osobowe nauczycieli i pracowników szkół i przedszkoli wraz z pochodnymi, dodatkowe wynagrodzenie roczne, wynagrodzenia bezosobowe, dotacje dla przedszkoli niepublicznych oraz zwroty dla innych jst za pobyt dzieci z gminy Świdnica w przedszkolach poza naszą gminą, a także na zakup materiałów i wyposażenia, zakup pomocy dydaktycznych, energii elektrycznej, gazu, wody, usług remontowych, wywóz nieczystości, naprawy bieżące, usługi bhp, monitoring obiektów szkolnych, kursy, szkolenia, podróże służbowe, odpisy na ZFŚS.

W ramach wydatków inwestycyjnych środki przeznaczono na zadania pn.:

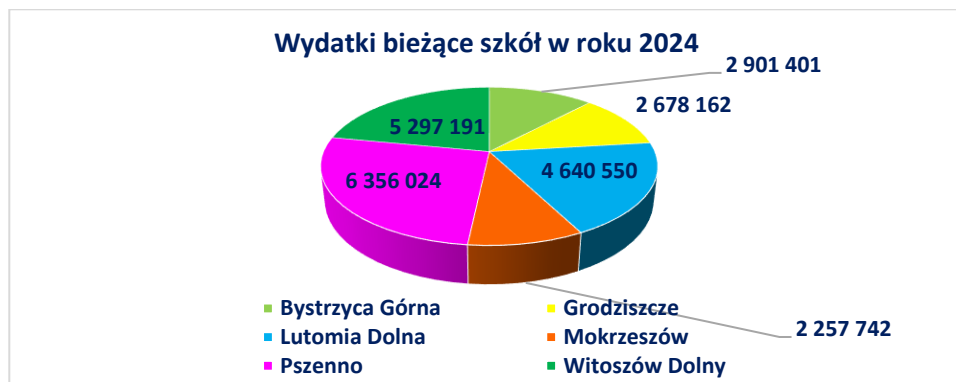
- Przebudowa i modernizacja obiektów szkolnych na terenie gminy Świdnica - 81 594,51 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej w obiektach oświaty - 52 958,58 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Pszennie w ramach FST – 237 199,62 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Lutomi Dolnej w ramach FST - 3 262 330,33 zł,
- Przebudowa wewnętrznego układu funkcjonalnego części budynku szkoły podstawowej wraz z dobudową klatki schodowej oraz łącznika komunikacyjnego do budynku zlokalizowanego w miejscowości Bystrzyca Górna 64 w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica" - 598 608,29 zł,
- Roboty budowlane dostosowujące pomieszczenia użytkowe w tym pomieszczenia higieniczno-sanitarne Szkoły Podstawowej w Grodziszczu do aktualnych potrzeb funkcjonalnych w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica" – 305 998,03 zł,
- Poprawa efektywności energetycznej budynku przedszkola gminnego w Pszennie przy ul. Wrocławskiej 15 – FST - 3 837,60 zł,
- Budowa przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym - obiekt demonstracyjny – FST - 20 541,00 zł,
- Zakupy inwestycyjne przedszkola w Bystrzycy Dolnej - 13 493,10 zł.

WYKRES 11. Wydatki bieżące szkół podstawowych w roku 2024 w zł.

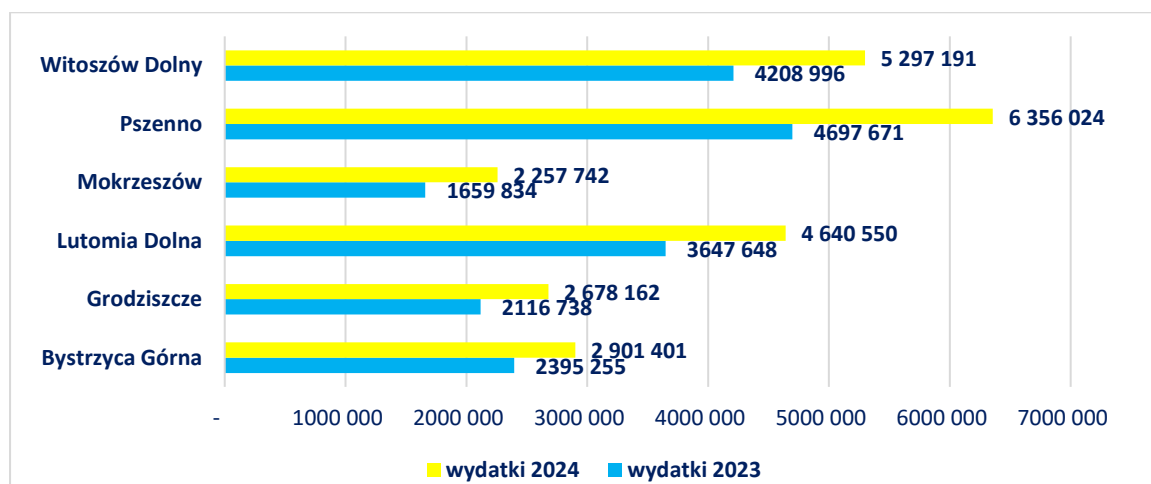
Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 12. Wydatki bieżące szkół podstawowych w roku 2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 13. Wydatki bieżące szkół podstawowych w roku 2023 i 2024

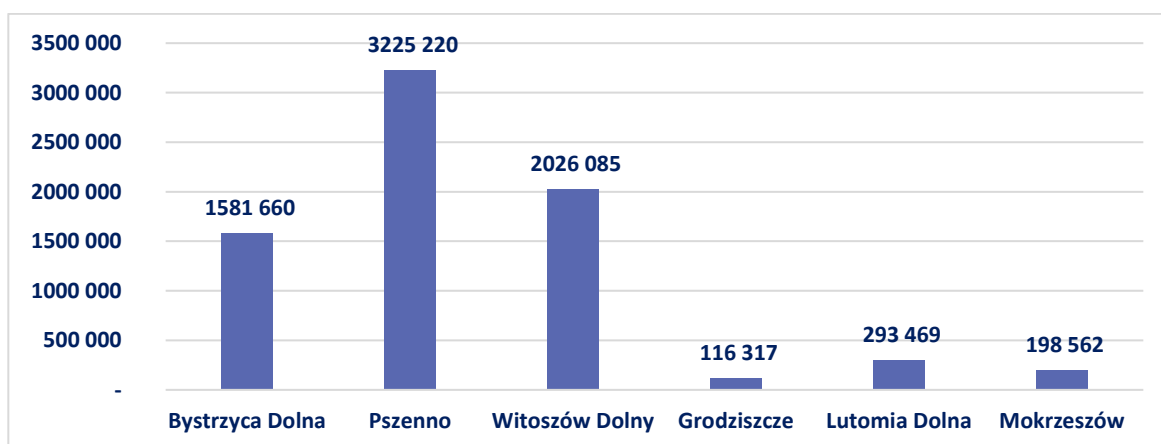

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Wzrost wydatków bieżących na szkoły podstawowe w roku 2024 w stosunku do roku 2023 wynika przede wszystkim z ponad 30% wzrostu wynagrodzeń nauczycieli, a także kolejnego wzrostu wynagrodzeń pracowników obsługi i administracji. Na wzrost wydatków bieżących wpływ miał także wzrost kosztów opłat za media, szczególnie za gaz, opał i energię elektryczną.

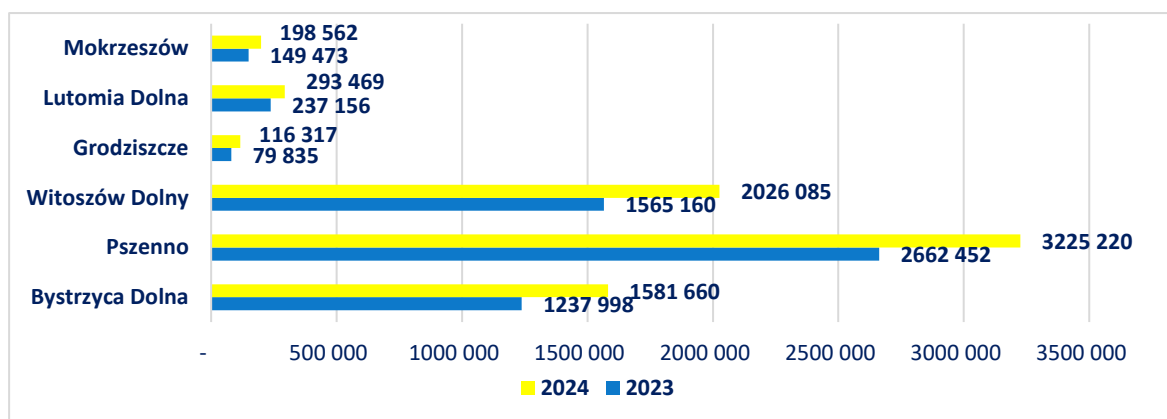
Wydatki bieżące trzech gminnych przedszkoli w 2024 roku to kwota 6 832 965 zł (o 1 347 702 zł więcej niż w roku 2023), a wydatki na oddziały przedszkolne w trzech szkołach podstawowych wyniosły 608 348 zł (o 135 687 zł więcej, niż w poprzednim roku budżetowym). Podobnie jak w przypadku szkół również w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych na wzrost wydatków wpłynęły duże podwyżki wynagrodzeń oraz wysokie koszty opłat za media.

WYKRES 14. Wydatki bieżące oddziałów przedszkolnych w szkołach i przedszkoli w roku 2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

WYKRES 15. Wydatki bieżące oddziałów przedszkolnych i przedszkoli w roku 2023 i 2024

Źródło: opracowanie własne Gminnego Zespołu Oświaty

Do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy oraz poza gminą, a także do przedszkoli publicznych w innych gminach uczęszczało łącznie średniorocznie ok. 155 dzieci będących mieszkańcami gminy Świdnica. Wydatki poniesione na dotacje udzielane niepublicznym przedszkolom działającym na terenie gminy (w tym na specjalne potrzeby edukacyjne) oraz na zwroty dotacji, którą na dzieci będące mieszkańcami Gminy Świdnica udzielały inne samorządy, a także zwrotu kosztów pobytu naszych dzieci w przedszkolach publicznych prowadzonych przez inne gminy, to łącznie kwota 1 658 742 zł.

W ramach wydatków na oświatę znaczącą kwotę stanowią wydatki na dowożenie uczniów do szkół – w 2024 roku była to kwota 1 344 149 zł (o 34 825 zł więcej niż w roku 2023) – wzrost kosztów dowozów wynikał z wyższej stawki za wozokilometr oraz wzrostu kosztów pracy.

Znaczącą kwotę w wydatkach oświatowych stanowią wydatki na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – w roku 2024 była to kwota 885 273 zł, więcej niż w roku 2023 o 436 719 zł (w tym dotacje dla przedszkoli niepublicznych stanowiły kwotę na kwotę 377 124 zł). Wydatki na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych wyniosły 3 353 650 zł (o 934 774 zł więcej niż w roku 2023) – w ramach tych środków w placówkach zatrudnieni są pedagodzy, psychologzy, logopedzi, pedagodzy specjaliści, nauczyciele wspomagający, pomoc nauczyciela, a także realizowane są zajęcia indywidualne, zajęcia rewalidacyjne oraz zajęcia specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenia o niepełnosprawności oraz zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Wydatki na oświatę obejmują także nakłady na dodatkowe zadania oświatowe na rzecz dzieci i uczniów z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – łącznie wydatkowano kwotę 460 804 zł w szkołach i 17 563 zł w przedszkolach – środki na ten cel w całości pochodziły z Funduszu Pomocy. Przeznaczono je na organizację nauki j. polskiego dla dzieci z Ukrainy, zakup podręczników i niezbędnych materiałów edukacyjnych, a także zakup pomocy dydaktycznych.

Wydatki w ramach edukacyjnej opieki wychowawczej środki finansowe przeznaczono na:

- świetlice szkolne – 1 273 070 zł (o 343 972 zł więcej niż w roku 2023),
- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – 104 367 zł,
- pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym 90 800 zł,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Lubachowie – 864 634 zł.

6.4. Działania i projekty zrealizowane w gminnych placówkach oświatowych w 2024 r.

W zakresie edukacji i wychowania w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące projekty i działania:

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1.	Zapewnienie uczniom dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	Gmina Świdnica	Wydatki w tym rozdziale sfinansowane w całości z dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa (zadanie zlecone) przeznaczono na zakup podręczników, materiałów ćwiczeniowych i edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych. Wydatkowano w 2024 roku na ten cel 202 848 zł.
2.	Podróże z klasą	Gmina Świdnica/ teren Polski	W ramach programu Ministra Edukacji uczniowie Szkoły Podstawowej w Lutomi Dolnej zrealizowali wycieczki szkolne do wybranych miejsc umożliwiających poznanie tradycji, kultury oraz osiągnięć polskiej nauki. Koszt całkowity realizacji programu 57 587 zł, w tym z dotacji 50 000 zł.
3.	Dobry start przedszkolaków w gminie Świdnica	Gmina Świdnica	Projekt finansowany w ramach środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1. Dostęp do edukacji). W ramach programu rządowego realizowanego przez Gminę Świdnica w partnerstwie z Fundacją Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego w gminnych przedszkolach realizowane są zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe, działania z zakresu edukacji ekologicznej oraz działania wspierające dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także zakup wyposażenia dla przedszkoli i szkolenia dla nauczycieli. Całkowity koszt projektu: 2 080 722,00 zł, wysokość dofinansowania z Funduszy Europejskich: 1 637 081,00 zł. W roku 2024 wydatkowano 39 068 zł.

Inne działania i projekty realizowane przez gminne placówki oświatowe w roku 2024:

- Program „Umiem pływać” dla uczniów klas I-III - nauka pływania na basenie w Witoszowie Dolnym – program finansowany w ramach środków Ministerstwa Sportu – udział uczniów z SP Lutomia Dolna, SP Bystrzyca Górna i SP Witoszów Dolny;
- Nauka pływania dla wszystkich chętnych uczniów w ramach realizacji zajęć pozalekcyjnych SKS na basenie w Witoszowie Dolnym - finansowany w ramach środków własnych gminy;
- Program „Sprawny Dolnoślązaczek” – doskonalenie sprawności ruchowej w zakresie sześciu dyscyplin: lekkoatletyka, gimnastyka, badmintonisty, koszykarza, pływaka i rowerzysty - program finansowany w ramach środków Województwa Dolnośląskiego;
- Program SKS - ogólnopolski program upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży - program finansowany w ramach środków Ministerstwa Sportu ;
- Realizacja programów zdrowotnych, m.in.: Mleko z klasą, Owoce i warzywa w szkole, Śniadanie daje moc, 5 porcji warzyw i owoców, Trzymaj formę, bądź aktywny, Ruch to zdrowie, Żyj smacznie i zdrowo, Zdrowo jem, więcej wiem, 5 porcji zdrowia w szkole,

Zdrowa przyszłość w moich rękach, Na sportowo - bardzo zdrowo, Bieg po zdrowie, Bieg Pojednania – Aktywna wieś;

- Udział szkół w Programie Europejskiej Sieci Antysmogowej Mierzmy się ze smogiem - pozyskanie monitora do prezentacji pomiarów czystości powietrza i materiałów edukacyjnych do realizacji zajęć;
- Realizacja działań i programów ekologicznych, m. in.: Sprzątanie świata, Tydzień Edukacji Globalnej, Kubusiowi Przyjaciele Natury, Akademia bezpiecznego Puchatka;
- Uczestnictwo w projekcie informacyjno-edukacyjnym "Bezpieczna Szkoła Krokodylka Tirka" w formie warsztatów realizowany przez Inspekcję Transportu Drogowego;
- Udział SP Grodziszcz w VI edycji programu dobrosąsiedzkiego PSE "Wzmocnij Swoje Otoczenie" - pozyskanie grantu w wysokości 24 000 zł na wyposażenie szkolnej pracowni IT w sprzęt do programowania i robotyki głównie w zaawansowane zestawy do konstruowania robotów i tworzenia samodzielnych kodów, w tym z wykorzystaniem AI;
- Udział w programie zajęć warsztatowych dla uczniów klas od IV do VIII realizowanych przez Pracownię Aktywnego Korzystania z Technologii we Wrocławiu finansowanych z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa;
- Realizacja projektu „Nawzajem sobie potrzebni” – wspólne działania uczniów szkół podstawowych i przedszkolaków z seniorami – dziadkami i babciami;
- Uczestnictwo w akcji „Świąteczna Paczka” zbiórka żywności i środków higieny dla potrzebujących;
- Tworzenie ogrodów adaptacyjnych przy szkołach;
- Realizacja programu „Kolor Ziemi mnie zachwyca” – program edukacji ekologiczno-przyrodniczej i prozdrowotnej promujący zdrowy, czysty i bezpieczny dla zdrowia tryb życia;
- Udział przedszkolaków w akcjach: Pola Nadziei, Tu rozkwita dobro, zbiórka karmy dla bezdomnych zwierząt, Herbatka dla Seniora, zbiórka zabawek i materiałów plastycznych dla pacjentów oddziałów szpitalnych, sprzątanie świata;
- Wyjazdy uczniów na warsztaty ekologiczne do Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa w Myśliborzu;
- Organizacja zbiórki przyborów szkolnych - pomoc dla Domu Dziecka w Betlejem;
- Organizowanie zbiórek odzieży, zabawek, przyborów szkolnych, m.in. dla Domu Dziecka w Wałbrzychu oraz środków finansowych dla dzieci z Ośrodka lyohti Seva w Nongbah w Indiach;
- Organizowanie grup wolontariackich do kontaktu z osobami starszymi i niepełnosprawnymi – cykliczne spotkania w Domu Seniora w Dzierżoniowie i w Świdnicy;
- Kontynuowano ogólnopolski program profilaktyki czerniaka oraz zorganizowano uczestnictwo dziewcząt w wieku 10-12 lat w warsztatach body positive;
- Udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym kl. I-III – „Gramy zmysłami” – rozwijanie zmysłów u dzieci i tworzenie warunków do poznawania świata wieloma zmysłami oraz budowania wiedzy na temat integracji sensorycznej;
- Realizacja projektu „Uniwersytet dla dzieci w klasie” - Fundacji Uniwersytet Dzieci - w ramach projektu uczniowie kształtowali takie umiejętności jak: sprawna komunikacja, praca zespołowa i projektowa, krytyczne myślenie oraz kreatywność;
- Realizacja Programu „Laboratoria Przyszłości” - systematyczne korzystanie przez nauczycieli i uczniów ze sprzętu zakupionego w ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” na zajęciach dydaktycznych jak i na kółkach zainteresowań;
- Uczestnictwo uczennic w warsztatach organizowanych przez Dolnośląską Fundację Onkologiczną „Moje ciało jest OK, Twoje ciało jest OK”;
- Realizacja programu własnego z zakresu kodowania i programowania „Kodusie”, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii: laptopy, tablety, tablice multimedialne oraz maty i różnorodne elementy do kodowania;
- Realizacja projektu „Antek i Natalka w świecie matematyki”, którego celem jest wsparcie dociekliwych dzieciaków;

- „Mała książka – wielki człowiek”- udział w projekcie ogólnopolskim finansowanym ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Uczniowie brali udział w licznych konkursach, np.: Międzynarodowy Konkurs Matematyczny Kangur, zDolny Ślązak: matematyka, biologia, j. polski, fizyka, j. niemiecki, historia;
- Uczniowie klas starszych uczestniczyli w wyjeździe do Parlamentu RP oraz w spotkaniu z Marszałkiem Sejmu;
- Przedszkolaki uczestniczyły w projektach i programach: Międzynarodowy Projekt Czytelniczy „Magiczna Moc Bajek”, Projekt Edukacyjny „#20 minut dla matematyki”, Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” organizowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Program Edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas” organizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną- program całoroczny, Ogólnopolska Akcja Pola Nadziei.

TABELA 23. Najważniejsze inwestycje w zakresie edukacji i wychowania zrealizowane w 2024 roku

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1.	Przebudowa i modernizacja obiektów szkolnych na terenie gminy Świdnica	Mokreszów	Modernizacja auli w szkole podstawowej w Mokreszowie - montaż wykładziny PCV. Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowe Budowy przyszkolnej sali gimnastycznej w Mokreszowie.	81 594,51 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2.	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach oświaty		Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej poprawy efektywności szkoły podstawowej w Lutomi Dolnej i Pszennie.	52 958,58 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3.	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Pszennie w ramach FST	Pszenna	Ocieplenie ścian zewnętrznych budynku oraz docieplenie i izolacja dachu.	237 199,62 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4.	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Lutomi Dolnej w ramach FST	Lutomia Dolna	Roboty rozbiórkowe w budynku oraz dostawa i montaż grzejników we wszystkich budynkach szkoły. Dostawa i montaż stolarki okiennej. Przebudowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym. Wykonanie sufitu akustycznego i podłogi sportowej. Rozpoczęto docieplenie elewacji.	3 262 330,33 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
5.	Przebudowa wewnętrznego układu funkcjonalnego części budynku szkoły podstawowej wraz z dobudową klatki schodowej oraz łącznika komunikacyjnego do budynku zlokalizowanego w miejscowości Bystrzyca Góra 64 w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	Bystrzyca Góra	Roboty rozbiórkowe w budynku szkolnym. Wykonanie elementów konstrukcyjnych budynku i łącznika.	598 608,29 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
6.	Roboty budowlane dostosowujące pomieszczenia użytkowe w tym pomieszczenia higieniczno-sanitarne Szkoły Podstawowej w Grodziszczu do aktualnych potrzeb funkcjonalnych w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	Grodziszcz	Przebudowa węzła sanitarnego na parterze budynku szkoły. Roboty rozbiórkowe i ogólnobudowlane w zapleczu kuchennym, pomieszczeniu porządkowym i sekretariacie.	305 998,03 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
7.	Poprawa efektywności energetycznej budynku przedszkola gminnego w Pszennie przy ul. Wrocławskiej 15 – FST	Pszenna	Wykonanie ekspertyzy ornitologicznej	3 837,60 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
8.	Budowa przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym - obiekt demonstracyjny – FST	Witoszów Dolny	Wykonanie koncepcji projektowej budowy przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym	20 541,00 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
9.	Zakupy inwestycyjne przedszkola w Bystrzycy Dolnej	Bystrzyca Dolna	Zakup i montaż garażu blaszanego	13 493,10 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZO

Żłobek Gminny w Pszennie w 2024 r.

Żłobek Gminny w Pszennie sprawuje opiekę nad dziećmi od godziny 6.00 do godziny 17.00. Placówka dysponuje 96 miejscami dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. Do żłobka uczęszczało w 2024 roku średniorocznie ok. 80 dzieci. W żłobku zatrudnionych jest 14 wykwalifikowanych opiekunek, 3 pokojowe, woźna oraz pielęgniarka, a także 4-osobowy personel kuchni, który przygotowuje posiłki dla dzieci uczęszczających do żłobka oraz dla dzieci z Przedszkola Bajkowa Dolinka w Pszennie (przy ul. Słonecznej i przy ul. Wrocławskiej) oraz intendentka i konserwator.

Na funkcjonowanie żłobka w 2024 roku wydatkowano w ramach wydatków bieżących kwotę 2 770 075 zł (o 621 849 zł więcej niż w roku 2023) z przeznaczeniem m.in. na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, materiały i wyposażenia, zakup artykułów żywnościowych, artykułów gospodarczych i środków czystości, zakup gazu, odpisy na ZFŚS. Wydatki na funkcjonowanie placówki wzrosły z uwagi na wzrost wynagrodzeń pracowników, wzrost kosztów eksploatacyjnych, a także w związku ze zwiększeniem liczby dzieci korzystających z posiłków przygotowywanych przez kuchnię żłobkową (dla dzieci przedszkolnych).

W ramach wydatków inwestycyjnych Żłobek Gminny w Pszennie zakupił roku 2024 garaż blaszany 6 m x 6 m za kwotę 14 944,96 zł oraz aktywny kompensator mocy biernej, który wraz z montażem kosztował 24 907,50 zł.

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

7.1. Kultura

Jednostkami prowadzącymi działalność na terenie gminy w zakresie kultury jest **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji** oraz **Gminna Biblioteka Publiczna**. Aktywność ośrodka przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców gminy kulturą, sztuką profesjonalną i amatorską, tradycjami i obrzędami, ułatwiła również rozwój ich talentów i uzdolnień. Ma również na celu umożliwiać też ciekawe zorganizowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży czy dorosłych, poprzez zajęcia zespołów pieśni i tańca, formacji tanecznych czy grup śpiewaczych. Biblioteka Publiczna Gminy Świdnica składa się z siedziby głównej znajdującej się w Pszennie oraz 3 filii: w Lutomi Dolnej, w Bystrzycy Górnej oraz w Grodziszczu.

Stan księgozbioru Biblioteki na koniec 2024 r. wynosił 25 079 woluminów. W roku 2024 zakupiono 847 nowości wydawniczych. Koszt zakupu - 25 427 zł. W roku sprawozdawczym ubytkowano 30 egz. zbiorów nieaktualnych i zniszczonych.

W 2024 r. Biblioteka udostępniła 4 tytuły czasopism (Mam Ogród, Życie na Gorąco, Pani Domu itp.). Wśród nich również numery archiwalne.

Czytelników aktywnych, zarejestrowanych w Bibliotece w roku 2024 było 743 osoby, odwiedzin – 9874 razy a liczba wypożyczeń książek, wewnętrznych i na zewnątrz, wyniosła 18795 egz.

Biblioteka Publiczna Gminy Świdnica w roku 2024 prowadziła różnorodną działalność kulturalną starając się zaktywizować społeczność gminną. Ze względu na remonty budynków szkolnych, w których działają poszczególne filie biblioteczne działania podejmowane przez bibliotekarzy były ograniczone. Do najważniejszych przedsięwzięć Biblioteki Publicznej Gminy Świdnica można zaliczyć:

- Lekcje biblioteczne dla dzieci i młodzieży w tym: dyskusje nt. lektur i przeczytanych książek, zapoznanie się z biblioteką;
- Wspólne czytanie bajek z dziećmi, spotkania wakacyjne;
- Okolicznościowe warsztaty literacko-plastyczne;
- Świąteczne wieczory poetyckie;
- Narodowe Czytanie – „Kordian” J. Słowackiego;
- Noc Bibliotek – w stylu Harrego Pottera;
- Konkursy biblioteczne;
- Spotkania okolicznościowe z przedstawicielami Związku Sybiraków Ziemi Świdnickiej dla młodzieży i dorosłych;
- Warsztaty dla młodzieży na temat m.in. uzależnień, radzenia sobie ze stresem itp.;
- Warsztaty taneczne dla dzieci i młodzieży szkolnej;

W 2024 r. w Bibliotece Publicznej Gminy Świdnica odbyło się dla czytelników 30 spotkań/imprez oraz 81 godzin zajęć edukacyjnych/lekcji bibliotecznych.

Istotną rolę w życiu kulturalnym pełni również **Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego** – organizacja promująca działalność międzynarodowego centrum spotkań i wymiany młodzieżowej oraz popularyzację dziedzictwa z Kręgu Krzyżowej, mająca swoją siedzibę na terenie gminy Świdnica. Prowadzone przez nią Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży organizuje spotkania młodzieży, seminaria historyczne oraz imprezy kulturalne

Foto 3: Fundacja „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego

W 2024 roku w gminie Świdnica zorganizowanych zostało **17 imprez kulturalnych**, w tym: Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, koncerty Ziemi Świdnickiej (w kościele w Grodziszczu, w Witoszowie Dolnym), Dożynki Gminne (w tym: program artystyczny „Misterium Chleba” w wykonaniu Ludowo Estradowego Zespołu Mokrzeszów, koncert zespołu Future Folk), V Gminna Senioriada (w tym: Rajd Turystyczny szlakiem wygasłych wulkanów Góry Kaczawskie z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety), spotkanie noworoczne połączone z kolędowaniem i koncertem zespołu Krywań, śpiewanie kolęd w Witoszowie Dolnym w „Leśniczówce” wraz z uczniami SP, gminne obchody święta odzyskania niepodległości w dniu 11 listopada (w tym: koncert pieśni patriotycznych „Pokolenia Wolności” w wykonaniu Rozśpiewanych Dzieciaków Gminy Świdnica i zespołu Fart z Bielawy, a także rajd turystyczny – Góry Kaczawskie – Skopiec, Śniadanie Patriotyczne w Bystrzycy Górnej, III Gminny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich w Pszennie, festyn rodzinny i Gminny Dzień Dziecka w Burkatowie, jarmark wielkanocny w Pszennie, koncert pn. „Dla Ciebie Mamo” w Bystrzycy Górnej, V Śpiewanie przy fładze w Lutomi Górnej, warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych organizowane w obiektach gminnych (taneczne, plastyczne, kulinarne, rękodzielnicze), Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (w tym koncerty zespołu DSW, Silent Live), koncert na Dzień Kobiet zespół Loka.

TABELA 24. Imprezy kulturalne zorganizowane na terenie gminy [2017-2024]

Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	7	9	11	12	8	25	30	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji.

Na terenie gminy Świdnica działa szereg zespołów ludowych, śpiewaczych oraz pieśni i tańca m.in.: zespół śpiewaczy „Ale Babki”, zespół śpiewaczy „Kądziołeczka”, Pszennowskie Trele, teatrzyk obrzędowy „Pogwarki”, Ludowo Estradowy Zespół „Mokreszów”. W gminie działa również formacja taneczna „Mażorettek” w Witoszowie Dolnym. W 2024 r. odbyły się prowadzone coroczne warsztaty muzyczne dla uczniów szkół gminnych w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Lubachowie.

Koła Gospodyń Wiejskich prowadzą swoją aktywność w: Bojanicach, Boleścinie, Burkatowie, Bystrzycy Dolnej, Gogołowie, Grodziszczu, Komorowie, Krzyżowej, Lubachowie, Lutomi Dolnej, Makowicach, Miłochowie, Mokreszowie, Pogorzale, Pszennie, Witoszowie Dolnym, Wilkowie, Wiśniowej, Zawiszowie, Krzczonowie, Słotwinie i w Opoczce.

Kluby Seniora funkcjonują w: Bystrzycy Górnej, Bystrzycy Dolnej, Pszennie, Grodziszczu, Lutomi Dolnej oraz w Makowicach i Opoczce jako Koło Przyjaciół Makowice – Opoczka.

Zabytki

Na obszarze gminy zlokalizowane są liczne zespoły i obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne. Wśród obiektów zabytkowych w gminie Świdnica wymienić należy przede wszystkim zespoły pałacowe:

- Boleścin – zespół pałacowy wybudowany na przełomie XVIII i XIX wieku,
- Burkatów – zespół pałacowy wzniesiony w latach 40. XIX wieku oraz w roku 1895 roku, wraz z parkiem o charakterze krajobrazowym,
- Bystrzyca Dolna – zespół pałacowo-parkowy z XVI wieku,
- Bystrzyca Górna – pałac oraz zabudowania folwarczne z początku XIX wieku,
- Gogołów – zespół dworski składający się z dworu, folwarku oraz niewielkiego krajobrazowego parku,
- Grodziszczce – zespół pałacowy,
- Jakubów – pałac,
- Komorów – pałac,
- Krzyżowa – neobarokowy zespół pałacowo-folwarczny z XVII-XIX w., wielokrotnie przebudowywany, odbudowany w latach 1990–1998, od 11 czerwca 1998 teren pałacu jest wykorzystywany przez „Fundację Krzyżowa” jako Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży, na terenie Fundacji znajduje się fragment sławnego Muru Berlińskiego,
- Makowice – zespół pałacowy,
- Mokreszów – zespół pałacowo-parkowy z drugiej połowy XIX wieku, na starszych fundamentach, prawdopodobnie z przełomu XVII i XVIII wieku, przebudowany w latach 60. XX wieku,
- Wilków – wzniesiony w XVIII w., przebudowany w latach 70. lub 80. XIX wieku,
- Wiśniowa – pałac z XIX w., wzniesiony w stylu neorenesansu francuskiego, przebudowany w latach 1874 i 1899,
- Witoszów Dolny – zespół pałacowy.

Wśród ważniejszych obiektów sakralnych na obszarze gminy wymienić należy przede wszystkim:

- Bojanice – najwcześniejsze informacje o kościele w Bojanicach, obecnie p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej, pochodzą z listu czynszowego z 1370 roku. Kościół wymieniony został przez Georgius, aitarista in Ludwici villa w 1514 roku,
- Boleścin – obecna budowla Kościoła filialny pw. Św. Józefa w Boleścinie wzniesiona została w 1909 roku w miejscu ewangelickiego, drewnianego kościoła,
- Bystrzyca Górna – kościół parafialny Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, wzmiankowany po raz pierwszy w źródłach w 1376 roku,
- Gogołów – kościół p.w. św. Marcina wymieniony w 1219 roku w rejestrze nuncjusza Gotharda.
- Grodziszczce – wieś łańcuchowa nad Piławą, zaliczana do najstarszych na Śląsku, w XI-XII w. istniała tu kasztelania (przeniesiona później do Świdnicy), wymieniana w słynnej „srebrnej bulli” papieża Hadriana IV w 1155 roku, zachowane pozostałości grodziska w zakolu rzeki niedaleko centrum wsi,
- Krzyżowa – kościół filialny pw. Św. Michała Kościół w Krzyżowej wzmiankowany był po raz pierwszy w 1335 roku w rejestrze dziesięcin nuncjusza Gallhardusa de Caecenbus jako Capella Crisoviensis,
- Lutomia Dolna – Kościół parafialny Przemienienia Pańskiego, wzmiankowany w 1318 roku w rejestrze czynszowym Gabriela z Rimini,
- Lutomia Górna – kościół odebrany ewangelikom w 1654 roku. Lutomia,
- Makowice – kościół filialny Św. Katarzyny (dawniej parafialny Św. Marcina) wzmiankowany po raz pierwszy w 1372 roku, obecna budowla wzniesiona została na przełomie XV i XVI wieku,
- Modliszów – kościół Św. Bartłomieja, wzniesiony w XIV w., przebudowany XVI w., restaurowany w XIX w., i remontowany w latach 1966-1968 r.,
- Mokreszów – kościół filialny p.w. Św. Jadwigi-Kapelle wzmiankowany po raz pierwszy w 1268 roku jako filialny kościoła w Pełcznicy,
- Pszenno – kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja wzmiankowany w rejestrze nuncjusza Galharda w 1243 roku, najstarsze fragmenty budowli pochodzą z około połowy XIV w. (1335 r.), w 1491 roku kościół został przebudowany,
- Witoszów Dolny – najwcześniejsza informacja dotycząca kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny (wcześniej pod wezwaniem św. Mikołaja i Katarzyny) w Witoszowie Dolnym pochodzi z 1268 roku, kiedy to książę Władysław podarował zakonowi klarysek z Wrocławia między innymi kościół w Witoszowie wraz z przyległościami.

Na obszarze gminy zlokalizowane są również liczne krzyże pokutne. Natomiast spośród zabytków architektury przemysłowej na uwagę zasługują również zespół cukrowni w Pszenniu- z Muzeum Cukru przy Cukrowni Świdnica, zespół elektrowni wodnej w Lubachowie oraz linia kolejowa Świdnica Kraszowice – Jedlina Zdrój.

**Kościół
w Bystrzycy Dolnej**

**Kościół
w Boleścinie**

**Kościół
w Witoszowie Dolnym**

**Kościół
w Modliszowie**

**Kościół
w Krzyżowej**

**Kościół
w Pszennie**

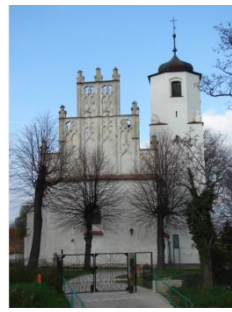
**Kościół
w Grodziszczu**

**Kościół
w Łutomi Dolnej**

**Kościół
w Mokreszowie**

**Kościół
w Bystrzycy Górnej**

**Kościół
w Makowicach**

**Kościół
w Bojanicach**

7.2. Finansowanie

W 2024 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 4 391 383,02 zł. Na działalność ośrodków kultury, świetlic i klubów wydatkowano kwotę 4 053 457,02 i obejmowały one m.in. wydatki inwestycyjne w wysokości 129 996,94 zł. Kwotę 337 926,00 zł przekazano dotację podmiotową na działalność bibliotek na terenie gminy, natomiast na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami poniesiono wydatki w kwocie 130 000 zł.

TABELA 25. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa (dział 921) [2023-2024].

Wydatki [zł]:	2023	2024	Zmiana 2023-2024
ogółem	3 816 407,75	4 391 383,02	↑ 574 975,27
bieżące ogółem	3 561 407,75	4 261 386,08	↑ 699 978,33
majątkowe inwestycyjne	255 000,00	129 996,94	↓ 125 003,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji.

7.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz sposobu ich rozliczania i kontroli	Uchwała nr XXII/193/2008 Rady Gminy Świdnica z dnia 24 stycznia 2008 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz sposobu ich rozliczania i kontroli

7.4. Inwestycje i działania 2024

W zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 26. Najważniejsze inwestycje w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2024 r.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku w ramach zadania „Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku oraz budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej” – w ramach Polskiego Ładu	Jagodnik	Wykonano stan surowy zamknięty przebudowy i zmiany sposobu użytkowania wiaty rekreacyjnej na świetlicę wiejską. Nadzór inwestorski.	558 127 zł Polski Ład 7 324 Wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2	Programy Partnerskie Energetyki Obywatelskiej OZE dla gmin powiatu świdnickiego	Gmina Świdnica	Opracowanie 16 audytów lokalizacyjnych dla systemów PV i magazynów energii. Wykonanie dokumentacji oceny stanu technicznego konstrukcji dachów pod kątem montażu instalacji fotowoltaicznych. Wykonanie dokumentacji aplikacyjnej dla projektu.	113 760 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
3	Zagospodarowanie terenu zielonego przy świetlicy wiejskiej w Mokreszowie	Mokreszów	Zagospodarowanie terenu zielonego dz. nr 1423 obejmowało : przebudowę muru i ogrodzenia, montaż ławek i siedzisk, wykonanie podestu z desek kompozytowych, wykonanie ścieżki żwirowej, trawinka oraz nasadzenia.	40 000 Urząd Marszałkowski 100 522 Wkład własny	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 27. Najważniejsze działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	Koncerty Ziemi Świdnickiej	3 koncerty organizowane w kościołach, z tego 2 w gminie Świdnica – Grodziszczu i Witoszowie Dolnym, popularyzujące muzykę klasyczną i organową
2	Dożynki Gminne w Lutomi Dolnej i Górnej	Plenerowa impreza o charakterze obrzędowym, połączona z misterium chleba w wykonaniu Ludowo Estradowego Zespołu Mokreszów, korowodem dożynkowym oraz występami zespołów dziecięcych, śpiewaczych, pieśni i tańca, koncertem zespołu Future Folk,
3	V Gminna Senioriada	Impreza organizowana dla seniorów z gminy oraz ich rodzin,
4	Spotkanie noworoczne	Impreza połączona z koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu zespołu Krywań
5	Wspólne kolędowanie	Cykliczna impreza – wspólne kolędowanie w „Leśniczówce” wraz z uczniami gminnych Szkół Podstawowych
6	Gminne obchody święta odzyskania niepodległości 11 listopada	Koncert pieśni patriotycznych „Pokolenia Wolności” w wykonaniu Rozśpiewanych Dzieciaków Gminy Świdnica i zespołu Fart z Bielawy
7	Śniadanie Patriotyczne w Bystrzycy Górnej	Spotkanie mieszkańców gminy przy śniadaniu patriotycznym połączone z programem artystycznym (teatralnym) przygotowanym przez lokalnych artystów
8	Koncert „Dla Ciebie Mamo”	Występy artystyczne formacji tanecznej Flex z SP w Bystrzycy Górnej i Flow Motion, Kapeli Zdżicha oraz lokalnych wokalistek
9	Śpiewanie przy fładze	Cykliczna impreza, w której udział biorą zespoły ludowe (repertuar to pieśni patriotyczne i ludowe)
10	III Gminny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich	Impreza integrująca KGW z różnych miejscowości, podczas której pielęgnuje się i przypomina o tradycjach wsi
11	Jarmark wielkanocny	Prezentacja tradycyjnych potraw wielkanocnych, ozdób połączone z występami zespołów ludowych
12	Warsztaty dla dzieci i dorosłych	Wydarzenia organizowane cyklicznie dla wszystkich grup wiekowych. M.in. warsztaty kulinarne, plastyczne, rękodzielnicze
12	Jarmark bożonarodzeniowy	Kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych, prezentacja ozdób i potraw świątecznych, połączona z koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu Rozśpiewanych Dzieciaków z Gminy Świdnica oraz Emilii Hamerlik z zespołem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOKSiR.

8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

8.1. Atrakcyjność turystyczna

Dogodna lokalizacja u podnóża Gór Sowich i Gór Wałbrzyskich, dobra dostępność komunikacyjna oraz sąsiedztwo miasta Świdnica, oraz liczne szlaki turystyczne sprawiają, że na obszarze gminy Świdnica istnieją warunki do rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych. Wschodnia strona gminy graniczy ze Ślęzańskim Parkiem Krajobrazowym, natomiast zachodnia z Książańskim Parkiem Krajobrazowym. Przez Gminę przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 35 (Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), droga nr 382 (Legnica – Nysa) oraz droga nr 379 (Wałbrzych – Świdnica). Położona o około 10 km od gminy Świdnica Jaworzyna Śląska stanowi duży węzeł kolejowy na trasie Wrocław – Wałbrzych i dalej do Pragi Czeskiej, czy Wrocław – Jelenia Góra i dalej do Berlina. Przez gminę przebiegają również liczne trasy rowerowe i piesze stanowiące oraz zrewitalizowany szlak kolejowy o walorach turystycznych: Świdnica – Jedlina Zdrój – Nowa Ruda – Kłodzko. Także sąsiedztwo miasta Świdnica – miasta o bogatych zasobach dziedzictwa kulturowego, powinno sprzyjać rozwojowi usług turystycznych na terenie gminy Świdnica.

BAZA NOCLEGOWA:

5 całorocznych obiektów noclegowych

Baza noclegowa. W 2024 roku na terenie gminy Świdnica funkcjonowało 5 całorocznych obiektów noclegowych. Miejsca noclegowe na terenie gminy stanowiły 21,8% miejsc noclegowych w powiecie świdnickim. Należy jednak zwrócić uwagę, że 51,6% miejsc noclegowych na terenie gminy stanowią miejsca w schronisku młodzieżowym.

Ruch turystyczny. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące liczby turystów ogółem wskazują, że w **2024** roku gminę Świdnica odwiedziło 14 619 turystów (wzrost 2020 osób w porównaniu z rokiem 2023). Dodatnią wartość odnotowano w przypadku turystów zagranicznych, nie rezydentów (+560 osób w porównaniu z rokiem 2023). Wzrost odnotowano w przypadku udzielonych noclegów ogółem z 40 324 w roku 2023 do 47 620 w roku 2024.

TABELA 28. Liczba turystów ogółem i zagranicznych i udzielone noclegi [2014-2024].

Liczba turystów	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2023-2024
ogółem	8 101	9219	9494	12061	12723	13055	4582	6457	11 173	12 599	14619	↑ 2020
zagranicznych	4 063	4 366	4 020	4 344	4895	3527	905	789	2 764	3 493	4053	↑ 560
Udzielone noclegi ogółem	27 537	32708	33988	41161	41597	40919	14881	19524	43 364	40 324	47620	↑ 7269
W tym turystom zagranicznym	16 052	18 378	16 934	18 603	16844	15470	4318	4679	14 221	14 695	18903	↑ 4208

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

8.2. Szlaki turystyczne

Przez obszar gminy prowadzą liczne piesze i rowerowe szlaki turystyczne, stanowiące potencjalny zasób generowania ruchu turystycznego. Przez geologiczno-leśny rezerwat przyrody nieożywionej – Jeziorko Daisy, wchodzący w skład Książańskiego Parku Krajobrazowego leżący na Pogórzu Wałbrzyskim, wiodą 2 piesze szlaki turystyczne:

- Szlak Zamków Piastowskich – (długość: 146 km, Zamek Grodno – Zamek Grodziec⁴), na trasie znajduje się 15 zamków i grodów piastowskich,
- Szlak turystyczny żółto-niebieski Szlak Ułanów Legii Nadwiślańskiej – (długość: 53,3 km, Świdnica – Strzegom⁵), szlak pieszy, górski.

Na terenie rezerwatu przebiega również trasa ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej „Jeziorko Daisy” (długość: 5,5 km, czas przejścia ok.: 2 h), która wytyczona została w celu zaprezentowania cennych pod względem przyrodniczym i historycznym walorów Książańskiego Parku Krajobrazowego oraz zachowania dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego regionu. Miejsca przystankowe na ścieżce lokalizowane są przy obiektach przyrodniczych, historycznych i kulturowych.

Ponadto na terenie gminy Świdnica w 2022 r. wyznaczono nowy odcinek szlaku turystycznego zielonego z miejscowości Krzyżowa w kierunku Świdnicy, przez najwyższe wzniesienie Równiny Świdnickiej – górę Popiel o wysokości 228 m.n.p.m.

W 2024 r. na terenie gminy powstał QUEST - edukacyjna gra terenowa, łącząca w sobie elementy zabawy i nauki, poszukiwań skarbu i radości odkrywania „Znane i nieznane Bojanice”. Od początku trwania akcji, tj. od 2019 roku w gminie Świdnica powstało 18 gier terenowych. Pełny wykaz dostępny jest na <https://questy.org.pl>

1. Strażacki quest w Burkatowie
2. Wyprawa nad Jeziorko Daisy
3. Tajemnice Śląskiej Doliny w Lubachowie
4. Perełki Grodziszcz – najstarszej dolnośląskiej wsi
5. Z nurtem Bystrzycy
6. Śladami Emila Krebsa – śląskiego geniusza z Opoczki
7. Ścieżkami historii w Komorowie
8. Historyczna wyprawa po Mokrzeszowie
9. Ekologiczna wyprawa w Boleścinie
10. Malarskie impresje w Makowicach
11. Malarskie pejzaże w Makowicach
12. Szlakiem Bitwy pod Lutomią
13. W cieniu holenderskiego wiatraka w Gogołowie
14. Szlak lutomskich smaków
15. Śladami Cukrownika
16. O walecznych pod Burkatowem
17. Z historycznymi opowieściami wzdłuż Witoszowskiego Potoku
18. Znane i nieznane Bojanice

⁴ Szlak rozpoczyna się w Zamku Grodno w Zagórzu Śląskim (w którym znajduje się Muzeum Regionalne PTTK Zamek Grodno), następnie przechodzi przez największy zespół parkowo-zamkowy Zamek Książ, Zamek w Bolkowie – piastowski zamek Książąt Świdnicko-Jaworskich z XIII w., Zamek Bolców (ruiny zamku z XIV w.), Jelenią Górę, Siedlęcina (książęca wieża mieszkalna z XIV w.), Wleń i kończy się na Pogórzu Kaczawskim, u podnóża góry Grodziec, gdzie usytuowany jest pochodzący z XV w. zamek Grodziec oraz gotycki kościół.

⁵ Szlak przebiega w okolicach Wałbrzycha, od strony Świdnicy prowadzi przez Witoszów, okolice Jeziorka Daisy, Lubiechów, Książ, Szczawienko (przy Kościele Św. Anny, gdzie znajduje się grób generała Józefa Benedykta Łączyńskiego), Podzamcze, Piaskową Górę, Szczawno-Zdrój, Czerwone Wzgórze (Pomnik ku czci Ułanów Legii Nadwiślańskiej), Strugę, Chwaliszów, Dobromierz i dalej w kierunku Strzegomia.

Przez obszar gminy przebiegają również rowerowe szlaki turystyczne, w tym międzynarodowy szlak rowerowy EV 9 Euro-Velo Bałtyk-Adriatyk⁶, stanowiące potencjalny zasób generowania ruchu turystycznego. W 2023 r. w ramach Strefy MTB Sudety na terenie Gminy wyznaczono trasę „Niebieska Świdnica” o długości ok 31 km i przewyższeniach ok 1000m (trasa przebiega szlakami głównie leśnymi i można się na nią dostać z miejscowości: Bystrzyca Górna, Modliszów, Pogorzała, Witoszów Górny, Mokrzeszów), a w 2024 trasę „Czarna Świdnica” o całkowitej długości ok 32 km i przewyższeniach ok 1000m (trasa przebiega głównie szlakami leśnymi pomiędzy miejscowościami Lubachów, Bojanice, Lutomia Górna do gminy Walim). Ponadto w ramach projektu „Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy” zrealizowano 3 trasy rowerowe typu singieltrack: Cynkowa (zielona), Srebrna (niebieska) i Ołowiana (czerwona).

W 2021 r. uchwałą Zarządu Oddziału PTTK w Świdnicy nr XXI/64/4/2021 (z 12.05.2021) wprowadzono odznakę turystyczno-krajoznawczą „Znam gminę Świdnica”, składającą się z 3 stopni. Uzyskanie odznaki możliwe jest dla każdego, kto poznał walory krajoznawcze, turystyczne i historyczne gminy Świdnica, udokumentował to w formie kroniki, która została pozytywnie zweryfikowana przez kadrę PTTK.

8.3. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Mieszkańcy gminy Świdnica mają możliwość korzystania z kompleksu boisk sportowych „ORLIK” w Lutomi Górnej, hali sportowej oraz basenu w Witoszowie Dolnym, 25 boisk sportowych zlokalizowanych w miejscowościach: Bojanice, Boleścin, Burkatów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Gogołów, Grodziszcz, Jagodnik, Komorów, Krzczonów, Lutomia Górna, Makowice, Modliszów, Mokrzeszów, Niegoszów, Opoczka, Panków, Pogorzała, Pszenno, Słotwina, Stachowice, Wieruszów, Wilków, Wiśniowa i Witoszów Dolny oraz 4 sal gimnastycznych w miejscowościach: Bystrzyca Górna, Grodziszcz, Lutomia Dolna i Pszenno.

TABELA 29. Wykaz obiektów sportowych na terenie gminy [2024].

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Opis
1	Basen	Witoszów Dolny	Kryty basen przyszkolny potoczony z torami do pływania, strefa do rekreacji wodnej oraz strefą saun
2	Hala Sportowa	Witoszów Dolny	Hala sportowa z boiskami do piłki nożnej, siatkowej, koszykowej posiada również ściankę wspinaczkową, kort do squash, salą do zajęć fitness i siłownię
3	Sala gimnastyczna	Lutomia Dolna	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Lutomi Dolnej
4	Sala gimnastyczna	Pszenno	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Pszennie
5	Sala gimnastyczna	Bystrzyca Górna	Sala gimnastyczna przy szkole Podstawowej w Bystrzycy Górnej
6	Sala gimnastyczna	Grodziszcz	Sala gimnastyczna przy szkole Podstawowej w Grodziszczu
7	Kompleks boisk sportowych	Witoszów Dolny	Kompleks boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią przy Szkole Podstawowej w Witoszowie Dolnym
8	Boisko sportowe	Bojanice	Boisko do piłki nożnej

⁶ Przez obszar gminy Świdnica szlak przebiega na odcinku 17,7 km: granica gminy – Gogołów – Miłochów – Jagodnik – granica gminy; granica miasta – Makowice – Krzyżowa – Wieruszów – Lutomia Mała – Lutomia Dolna – Stachowice – granica gminy (powiatu).

Lp.	Rodzaj	Lokalizacja	Opis
9	Boisko sportowe	Boleścin	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
10	Boisko sportowe	Burkatów	Boisko do piłki nożnej
11	Boisko sportowe	Bystrzyca Dolna	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
12	Boisko sportowe	Bystrzyca Górna	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
13	Boisko sportowe	Gogołów	Boisko do piłki nożnej
14	Boisko sportowe	Grodziszczce	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
15	Boisko sportowe	Jagodnik	Boisko do piłki nożnej
16	Boisko sportowe	Komorów	Boisko do piłki nożnej oraz boisko do piłki plażowej
17	Boisko sportowe	Krzczone	Boisko do piłki nożnej
18	Boisko sportowe	Lutomia Górna	Boisko do piłki nożnej oraz kompleks sportowy „ORLIK”
19	Boisko sportowe	Makowice	Boisko do piłki nożnej
20	Boisko sportowe	Modliszów	Boisko do piłki nożnej
21	Boisko sportowe	Mokreszów	Boisko do piłki nożnej
22	Boisko sportowe	Opoczka	Boisko do piłki nożnej
23	Boisko sportowe	Panków	Boisko do piłki nożnej
24	Boisko sportowe	Pogorzała	Boisko do piłki nożnej oraz do piłki plażowej
25	Boisko sportowe	Pszemno	Boisko do piłki nożnej
26	Boisko sportowe	Słotwina	Boisko do piłki nożnej
27	Boisko sportowe	Stachowice	Boisko do piłki nożnej
28	Boisko sportowe	Wieruszów	Boisko do piłki nożnej
29	Boisko sportowe	Wilków	Boisko do piłki nożnej
30	Boisko sportowe	Wiśniowa	Boisko do piłki nożnej
31	Boisko sportowe	Witoszów Dolny	Boisko do piłki nożnej
32	Boisko sportowe	Niegoszów	Boisko do piłki nożnej

Źródło: Urząd Gminy Świdnica.

Imprezy sportowe i rekreacyjne. W 2024 roku na terenie gminy zorganizowane zostały 32 imprezy sportowe i rekreacyjnych:

- II Otwarty Turniej Piłkarzyków w Pszennie
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy: wspinamy się dla WOŚP, 32 minuty na maxa na 32 finał WOŚP, Aquaerobik dla WOŚP,
- Otwarty Turniej Piłki Halowej dla dzieci urodzonych przed 2015 r.
- III Memoriał Ryszarda Dudkowskiego, Turniej Tenisa Stołowego w Makowicach,
- Otwarty Turniej Piłki Halowej dla zawodników urodzonych w 2013 r. i młodszych,
- Otwarte treningi siatkówki ze Świdnickim Gminnym Stowarzyszeniem Siatkarskim,
- Sprzątanie Równiny Świdnickiej (Popiel) w ramach Światowego Dnia Ziemi z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety
- Spacer rodzinny z flagą na Chełmiec,
- Grand Prix Strefy MTB Sudety – zawody rowerowe MTB gmina Świdnica – gmina Walim,

- współorganizacja zawodów VI Marconi Duathlon Świdnica,
- Mistrzostwa gminy Świdnica w Aquathlonie dla uczniów szkół podstawowych,
- Spacery po gminie Świdnica z kijkami nordic walking (VII edycja),
- Inauguracja questu w Bojanicach,
- Zawody Sportowo-Pożarnicze w Burkatowie z piknikiem rodzinnym i obchodami Dnia Dziecka,
- wycieczki dla dzieci w ramach Wakacji z gminą Świdnica (Lawendowej Sowy w Lutomi Górnej, Dębowego Zakątka w Grodziszczu, Ostoi nad Młynówką w Grodziszczu, Festiwal Dmuchańców w Jagodniku),
- Letnie Igrzyska Sportowo – Rekreacyjne (turniej koszykówki-street ball w Lutomi Górnej, turniej sportowy w Komorowie, bule w Boleścinie),
- Miasteczko Sportowe podczas Dożynek Gminnych w Lutomi Górnej i Lutomi Dolnej,
- III Otwarty Turniej Piłki Nożnej ku pamięci Ryszarda Dudkowskiego w Burkatowie,
- X Międzypokoleniowe Otwarte Przetajowe Biegi Pojednania w Krzyżowej,
- V rajd turystyczny z Gminnym kotem PTTK Teraz Sudety Kraina Wygasłych Wulkanów – Góry Kaczawskie – Wojcieszów – Rezerwat Przyrody Góra Miłek – Rezerwat Przyrody Buki Sudeckie, zorganizowany w ramach V Gminnej Senioriady,
- Mistrzostwa Strefy Wałbrzyskiej w warcabach 100-polowych w ramach XXV Dolnośląskich Igrzysk LSZ Mieszkańców Wsi i Miast (w Burkatowie)
- współorganizacja IX RST Półmaratonu Świdnickiego,
- IV Gminny Rajd Niepodległości z Gminnym Kotem PTTK Teraz Sudety – Góry Kaczawskie Skopiec,
- Integracyjny turniej kręgli amatorskich dla sołectw;
- Gminna Liga Szkół – cykl rozgrywek międzyszkolnych chłopców i dziewcząt w różnych grupach wiekowych (turnieje siatkówki, koszykówki, piłki nożnej, tenisa stołowego, halowa piłka nożna, piłka ręczna);
- regularne zajęcia sportowe organizowane w obiektach gminnych (m.in. fitness, joga, zumba, treningi gier zespołowych).

TABELA 30. Imprezy sportowe i rekreacyjne zorganizowane na terenie gminy [2024].

Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	9	9	8	8	20	26	30	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

W 2024 roku na kulturę fizyczną wydatkowano 2 640 520,0 zł. Na obiekty sportowe przeznaczono 2 406 000,00 zł, w tym na:

- Przebudowę oświetlenia w Hali Sportowej w Witoszowie Dolnym
- Wymiana falownika na Basenie w Witoszowie Dolnym
- Zabiegi agrotechniczne boisko sportowe w Lutomi Górnej
- Zabiegi agrotechniczne boisko sportowe w Burkatowie
- Wykonanie zasilania na boisku sportowym w Grodziszczu
- Montaż i wykonanie ogrodzenia boisko w Mokrzeszowie
- Naprawę ogrodzenia boisko sportowe w Komorowie
- Aerację płyty boiska sportowego w Słotwinie
- Zabiegi agrotechniczne na boisku sportowym w Bystrzycy Górnej
- Aerację płyty boiska sportowego w Makowicach
- Wymiana i naprawa falownika na Basenie w Witoszowie Dolnym

Zadania w zakresie kultury fizycznej obejmują również wydatki w wysokości 234 520,00 zł przeznaczone na dotację celową dla GLKS-u realizującego zadanie gminy w zakresie sportu pn. „Rozwój kultury fizycznej i sportu w gminie w roku 2024”.

TABELA 31. Wydatki na kulturę fizyczną (dział 926) [2023-2024].

Wydatki (zł)	2023	2024	Zmiana 2023-2024
ogółem	2 943 605,91	2 640 520,00	- 303 085,91
bieżące ogółem	2 116 497,04	2 510 723,75	+ 394 226,71
majątkowe inwestycyjne	177 455,78	129 796,25	- 47 659,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOKSiR.

8.4. Inwestycje i działania 2024

W zakresie turystyki, sportu i rekreacji w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 32. Najważniejsze inwestycje w zakresie turystyki, sportu i rekreacji zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Zagospodarowanie terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy Świdnica	Gmina Świdnica	Wykonanie zagospodarowania terenu w Miłochowie Wykonanie nasadzeń przy szatni sportowej w Burkatowie Dostawa i montaż Steet Workout w Makowicach dz. nr 244/3 Dostawa i montaż magazynów kontenerowych przy boiskach sportowych w Pogorzale i Wilkowie oraz w Sulistawicach Wykonanie koncepcji zagospodarowania terenu sportowo - rekreacyjnego w Wiśniowej	182 331 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
2	Budowa kompleksu sportowego Orlik w Grodziszczu	Grodziszcze	Wykonanie dokumentacji projektów - kosztorysowej budowy kompleksu Orlik w Grodziszczu	39 975 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
3	Budowa obiektu turystyczno – rekreacyjnego w Niegoszowie	Niegoszów	Wykonanie dokumentacji projektowo w branży architektonicznej budowy obiektu turystyczno - rekreacyjnego w Niegoszowie	22 140 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
4	Budowa obiektu turystyczno – rekreacyjnego w Wiśniowej	Wiśniowa	Wykonanie dokumentacji projektowo kosztorysowej budowy obiektu turystyczno - rekreacyjnego w Wiśniowej	47 219 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
5	Rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych w Aglomeracji Wałbrzyskiej w Gminie Świdnica	stawy Grodziszcz, Gogołów, Burkatów	Wykonanie dokumentacji dla rozwoju ogólnodostępnych terenów zielonych w tym rewitalizacja terenu parku wiejskiego w tym stawu Grodziszczu i w Burkatowie. Wykonanie leżaka mnicha wraz z budową ściany oporowej na stawie w Burkatowie	135 847 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
6	Budowa trasy treningowej typu singletrack oraz trasy pump track w Lubachowie	Lubachów	Budowa trasy treningowej typu singletrack z przeszkodami oraz budowa pump tracka o nawierzchni z masy bitumicznej	248 310 zł Samorząd woj. 229 700 zł FRKF 169 394 Wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
7	Budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej	Lutomia Górna	W ramach zadania wybudowano szatnię sportową kontenerową - o pow. zabudowy 63,44 m2, pow. użytkowa 55,72 m2, wraz z zagospodarowaniem terenu	461 979 zł Polski Ład 115 225 zł Wkład własny	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027
8	Rozwój infrastruktury integracji, aktywności społecznej i fizycznej na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej	Komorów Boleścin Mokreszów Witoszów Dolny Lutomia Górna	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej	95 645 zł	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 - 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

TABELA 33. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych na terenie gminy w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	II Otwarty Turniej Piłkarzyków w Pszennie	Współzawodnictwo o puchar wójta gminy Świdnica
2	Otwarte Turnieje Piłki Halowej dla zawodników ur. W 2013 i młodszych oraz dla zawodników ur. 2015 i młodszych	Imprezy sportowe dla dzieci, zachęcające do aktywnego spędzania wolnego czasu i uczące zdrowego współzawodnictwa
3	Wakacje z Gminą Świdnica	wycieczki dla dzieci (Lawendowej Sowy w Lutomi Górnej, Dębowego Zakątka w Grodziszczu, Ostoi nad Młynówką w Grodziszczu, Festiwal Dmuchańców w Jagodniku)
4	Sportowe turnieje i zajęcia wakacyjne	Imprezy sportowe dla dzieci i dorosłych, zachęcające do aktywnego spędzania wolnego czasu i poznawania nowych dyscyplin sportu. Na terenie różnych miejscowości realizowane były turnieje z różnych dyscyplin: street ball na boisku Orlik w Lutomi Górnej, badminton w hali sportowej w Witoszowie Dolnym, siatkówka plażowa w Boleścinie
5	Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	W ramach wydarzenia odbyły się trzy imprezy o charakterze sportowym w Centrum Sportowo – Rekreacyjnym w Witoszowie Dolnym: wspinaczka na ścianie wspinaczkowej, pływanie 32 minuty na maksa na 32 finał, aquaerobik dla WOŚP

Lp.	Nazwa	Opis
6	II Memoriał Ryszarda Dudkowskiego	Turniej Tenisa Stołowego w Makowicach
7	Zawody Sportowo-Pożarnicze w Burkatowie z piknikiem rodzinnym	Rywalizacja jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Świdnica, podczas których zorganizowane zostały również konkurencje sportowe dla dzieci i młodzieży niezrzeszonych w dziecięcych i młodzieżowych drużynach pożarniczych.
8	Miasteczko Sportowe podczas Dożynek Gminnych w Lutomi Dolnej i Górnej	Konkurencje oraz zajęcia sportowo rekreacyjne dedykowane dla najmłodszych mieszkańców gminy Świdnica, podczas których każdy mógł sprawdzić poziom swoich sportowych umiejętności.
9	XI Międzypokoleniowe Otwarte Przetajowe Biegi Pojednania w Krzyżowej	Cykliczna impreza sportowa dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych na terenie kompleksu Fundacji dla Porozumienia Europejskiego w Krzyżowej
10	V Rajd Gminnego Koła PTTK Teraz Sudety	Zorganizowana w ramach V Gminnej Senioriady wycieczka turystyczna po Górach Kaczawskich, w której wzięli udział seniorzy i ich rodziny.
11	Mistrzostwa Gminy Świdnica w Aquathlonie dla uczniów szkół podstawowych	Zawody sportowe uczniów gminnych szkół podstawowych, propagujące pływanie i jazdę na rowerze, jako czynną formę spędzania wolnego czasu i pozwalające na sprawdzenie umiejętności pływackich i kolarskich w rywalizacji
12	IV Gminny Rajd Niepodległości – Góry Kaczawskie Skopiec	Zorganizowany z Gminnym Kołem PTTK Teraz Sudety dla wszystkich grup wiekowych (od przedszkolaka, do emeryta) - piesza wycieczka turystyczno – krajoznawcza
13	Spacery po Gminie Świdnica z nordic walking (VII edycja)	Kolejna seria spacerów nordic walking po gminie Świdnica, zorganizowane w pięciu miejscowościach, podczas których mieszkańcy połączyli aktywność ruchową z poznawaniem atrakcyjnych krajobrazowo terenów sąsiednich wsi
14	Memoriał Ryszarda Dudkowskiego	Cykliczny turniej piłki nożnej dla różnych grup wiekowych (trampkarze i żaki), rozegrany w dwóch częściach w systemie każdy z każdym oraz grupowym.
15	Gminna Liga Szkół	Impreza sportowa oparta na współzawodnictwie uczniów gminnych szkół podstawowych, w ramach której rywalizowano w różnych dyscyplinach i przedziałach wiekowych
16	IX RST Półmaraton Świdnickiego	Współorganizacja z sąsiednimi samorządami, WroActiv i innymi partnerami cyklicznej imprezy biegowej, w której udział biorą zawodnicy z całego kraju i obcokrajowcy. Przeważająca część trasy przebiega po terenie gminy Świdnica. Przy imprezie organizowane są również biegi dla dzieci, krótki dystans dla dorosłych oraz konkurs na najlepszą strefę kibica.
17	VI Marconi Duathlon Świdnica	Szósta edycja cyklicznej imprezy duathlonowej. Zawody organizowane na dwóch dystansach standard i sprint. Część rowerowa poprowadzona jest po terenie gminy Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

9. OCHRONA ZDROWIA

9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia

Do **placówek świadczących usługi medyczne** na rzecz mieszkańców gminy Świdnica należy SP ZOZ w Świdnicy, w skład którego wchodzi: Regionalny Szpital Specjalistyczny "Łatawiec" w Świdnicy oraz Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny w Żarowie. W mieście Świdnica zlokalizowane jest również całodobowe Powiatowe Pogotowie Ratunkowe. Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne na podstawie umowy zawartej z Dolnośląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ we Wrocławiu świadczą 3 placówki⁷: NZOZ Wiejski Ośrodek Zdrowia w Lutonii Dolnej, NZOZ "Medi-Mex" w Pszennie, oraz 1 praktyka lekarska. Na 10 tys. ludności w gminie przypadają więc 2 przychodnie, co jest wynikiem poniżej średniej w powiecie świdnickim, regionie i kraju. Nadmienić należy jednak, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z aż 68 przychodni podstawowej opieki zdrowotnej prowadzących działalność na obszarze powiatu świdnickiego (4,4% przychodni na Dolnym Śląsku). Gabinety stomatologiczne zlokalizowane są w Witoszowie Dolnym, Pszennie i Lutonii Dolnej, funkcjonujące przy szkołach podstawowych. Na obszarze gminy sprzedaż prowadzą 2 **apteki** ogólnodostępne, w których pracuje 2 magistrów farmacji. Na 1 tego typu obiekt przypada więc znacząca liczba 8 525 osób. Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania ze znaczącej liczby 62 aptek i punktów aptecznych dostępnych na obszarze powiatu świdnickiego.

9.2. Finansowanie

W 2024 roku na ochronę zdrowia wydatkowano 351 323,04 zł w tym na przeciwdziałanie alkoholizmowi 341 323,04 zł oraz programy polityki zdrowotnej 50 000 zł. W ramach rozdziału 85195 poniesiono wydatki bieżące w wysokości 10 tys. zł. na wsparcie zadania pn. „Działania na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych oraz pomoc ich rodzinom”.

TABELA 34. Wydatki na ochronę zdrowia (dział 851) [2023-2024].

Wydatki [zł]:	2023	2024	Zmiana w zł 2023-2024
ogółem	350 832,68	351 323,04	↑ 490,36
bieżące ogółem	304 832,68	291 323,04	↓ 13 609,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Świdnicy.

9.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Świdnica na lata 2021-2027

Uchwała przyjmująca

Uchwała nr XXXVII/368/2021
Rady Gminy Świdnica z dnia
28 stycznia 2021 roku

⁷Na obszarze gminy nie prowadzi działalności przychodnia podległa samorządowi terytorialnemu.

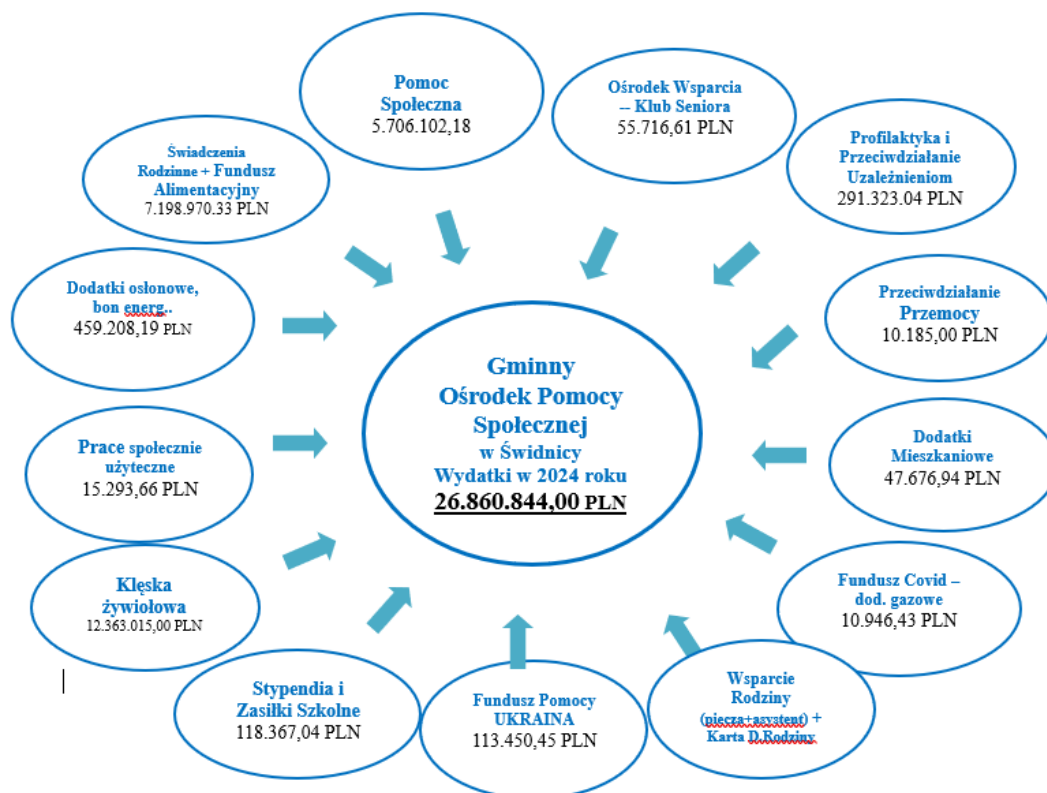
10. POMOC SPOŁECZNA

10.1. Pomoc społeczna

Jakość i komfort naszego życia zależą od wielu czynników, między innymi od zadań i działań realizowanych przez pomoc społeczną. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ona osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych umiejscowionych na poziomie gminy realizują ośrodki pomocy społecznej. To one na poziomie lokalnym są głównym podmiotem polityki społecznej państwa, jak również są odpowiedzialne za koordynację działań z zakresu pomocy społecznej oraz za większość działań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy. Ośrodki są podstawową jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Ich powołanie i utrzymanie jest obowiązkiem gminy wynikającym z art. 110 ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa utworzony został Uchwałą Nr 49/XI/90 Gminnej Rady Narodowej w Świdnicy z dnia 26 kwietnia 1990 roku. To on na poziomie lokalnym wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Świdnica.

SCHEMAT 3. Zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Każdego roku do ośrodków pomocy społecznej trafia wiele zadań spoza pomocy społecznej, dzięki czemu posiadamy dodatkowe instrumenty wsparcia dla rodzin. Rok 2024 był w pomocy społecznej czasem szczególnym. Podobnie jak w latach poprzednich musieliśmy się zmierzyć z kolejnymi wyzwaniami, których nikt nie był w stanie przewidzieć – tym razem była to klęska żywiołowa, powódź, która nawiedziła gminę Świdnica we wrześniu 2024 roku niosąc ogrom strat i zniszczeń. Był to w pomocy społecznej czas dużych emocji, stresu, obaw oraz – przede wszystkim wytężonej pracy.

TABELA 35. Wydatki GOPS w latach 2023-2024 w działach: 851, 852, 854, 855 oraz 853 i FP Ukraina

Nazwa działu	Wydatki w 2023 r. ogółem w zł	W tym: z budżetu gminy w zł	Wydatki w 2024r. ogółem w zł	W tym: z budżetu gminy w zł
851 - Ochrona zdrowia	304.832,68	304.832,68	291.323,04	291.323,04
852 - Pomoc społeczna	4.840.664,61	3.962.680,71	18.661.458,58	4.636.655,18
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)	39.380,95	7.118,07	118.367,04	4.676,04
855 - Rodzina	6.722.016,46	397.325,73	7.732.044,91	531.217,54
853 – pozostała działalność	3.222.627,57	0	57.650,43	0
Ogółem:	15 129 522,27	4 671 957,19	26 860 844,00	5 463 871,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS).

Środki finansowe wydatkowane przez Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Świdnicy na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2024 roku **26.860.844,00 zł**. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł i to znacznie, bo o kwotę 11.731.321,69 zł (co stanowi prawie 44%). Wynika to głównie z faktu, że gmina Świdnica znalazła się wśród gmin dotkniętych klęską powodzi we wrześniu 2024 roku.

TABELA 36. Wydatki GOPS w latach 2024 w działach: 851, 852, 854, 855 oraz 853 w ujęciu %

Nazwa działu	Wydatki w 2024 r. ogółem w zł	%
851 - Ochrona zdrowia	291.323,04	1,08%
852 - Pomoc społeczna	18.661.458,58	69,47%
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza (stypendia)	118.367,04	0,44%
855 - Rodzina	7.732.044,91	28,80%
853 – pozostała działalność	57.650,43	0,21%
Ogółem:	26.860.844,00	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

W dalszej części przedstawiono szczegółowe dane dotyczące wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, które w 2024 roku przeznaczono na wypłatę świadczeń (rodzinnych, opiekuńczych, alimentacyjnych, wsparcie rodziny, świadczeń z pomocy społecznej oraz realizację zadań zleconych w 2024 roku).

TABELA 37. Środki wydatkowane w dziale **855 - Rodzina** na wypłatę świadczeń

2024 rok - wyszczególnienie	Liczba osób/dzieci uprawnionych/otrzymujących świadczenie ogółem	Wydatkowana kwota na świadczenia w 2024 roku w zł
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	521	662.145,57
Zasiłki pielęgnacyjne	362	896.599,00
Świadczenia pielęgnacyjne	103	3.437.936,00
Nowe świadczenie pielęgnacyjne	23	567.816,00
Specjalne zasiłki opiekuńcze	2	12.400,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	28	28.000,00
Świadczenia rodzicielskie	29	151.662,00
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	12.000,00
Świadczenia alimentacyjne	74	381.810
Wspieranie rodziny, w tym :	40	469.490,13
- pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych	30	369.208,60
- wsparcie asystenta rodziny	10	100.281,53
Karta Dużej Rodziny	137	1.099,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

TABELA 38. Środki wydatkowane w dziale **852 – Pomoc Społeczna** na wypłatę świadczeń.

2024 rok - wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin korzystających ze świadczeń ogółem	Wydatkowana kwota na świadczenia w 2024 roku w zł
Domy pomocy społecznej	43	1.977.019,35
Zasiłki stałe	59	574.653,09
Zasiłki okresowe	42	46.474,00
Zasiłki celowe, celowe specjalne oraz w związku ze zdarzeniem losowym	39	30.524,08
Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”	63	242.602,00
Schronienie	16	292.815,97
Sprawienie pogrzebu	1	2.000,00
Usługi opiekuńcze	22	546.935,30
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	58.245,00
Dodatki mieszkaniowe	20	47.676,94
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	1	1.200,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Zmiany demograficzne oraz trwający proces starzenia się ludności, które w ostatnich latach stały się wyzwaniem dla większości samorządów nie ominęły gminy Świdnica. Choć w przeciwieństwie do tendencji zachodzących w gminach i miastach w Polsce – liczba mieszkańców gminy Świdnica nie odnotowuje spadków (a wręcz rośnie z roku na rok), nie zmienia to jednak faktu, że i my stanęliśmy przed koniecznością podejmowania działań, które z jednej strony zaspokoją potrzeby rosnącej grupy osób w wieku senioralnym w gminie Świdnica, a z drugiej strony przełamają bariery i stereotypy dotyczące starości. Nie pozostało to bez wpływu na pomoc społeczną. Największe zmiany zaobserwowano jednak w kategorii osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – są to coraz częściej osoby zależne, w wieku senioralnym, wymagające opieki z powodu choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu. Aby zobrazować ten proces poniżej przedstawiono tabelę wydatków poniesionych na usługi opiekuńcze oraz pobyt w domach pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich lat.

TABELA 39. Środki wydatkowane na domy pomocy społecznej i usługi opiekuńcze w latach 2015-2024

Nazwa	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Domy Pomocy Społecznej	Liczba osób	25	26	31	36	42	41	40	43	46	43
	PLN	482.289	604.732	722.107	846.717	1.130.997	1.171.841	1.195.538	1.332.744	1.670.143	1.977.019
Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne	Liczba osób	33	41	53	53	44	40	34	29	25	24
	PLN	482.289	604.732	626.657	656.394	712.785	622.865	551.572	387.675	521.113	605.180

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Jak wynika z powyższego nastąpił znaczny wzrost wydatków na pobyt w domach pomocy społecznej, na przestrzeni lat 2015-2024 wzrosły one niemal czterokrotnie, natomiast w przypadku usług opiekuńczych nie odnotowano znacznego wzrostu wydatków, wynika to jednak z mniejszej liczby osób korzystających z tej formy wsparcia. We wrześniu 2024 roku gmina Świdnica, podobnie jak wiele innych miejscowości na Dolnym Śląsku została dotknięta klęską powodzi. Powódź to olbrzymia tragedia ludzka i znaczące straty, ale również ogrom pracy i wyzwanie dla służb pomocy społecznej. Poszkodowani w wyniku powodzi mogli liczyć (i mogą liczyć nadal) na różne formy pomocy. Poniższa tabela obrazuje jakie środki wydatkowano na wsparcie dla powodzian w gminie Świdnica.

TABELA 40. Wydatki na wypłatę zasiłków z tytułu powodzi dla osób poszkodowanych z gminy Świdnica w 2024 roku

2024 rok – rodzaj zasiłku	Liczba osób, którym wypłacono zasiłek z tytułu powodzi	Wydatkowana kwota na realizację zadania w 2024 roku w zł
Zasiłek na pokrycie kosztów zużycia energii elektrycznej do osuszania pomieszczeń w wysokości 1 tys. zł brutto	390	390.000,00
Zasiłek powodziowy do 2 tys. zł	545	1.090.000,00
Zasiłek celowy na pomoc doraźną w wysokości 8 tys. zł	402	3.216.000,00
Zasiłki na odbudowę budynku gospodarczego do 100 tys. zł	39	769.000,00
Zasiłki na odbudowę budynku mieszkalnego do 200 tys. zł	106	6.818.000,00
RAZEM:	1482	12.283.000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

2024 rok był kolejnym rokiem obowiązywania ustawy z dnia 13 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wprowadzenie nowelizacji ustawy, która zaczęła obowiązywać od 1 lipca 2024 roku znacznie ograniczyła możliwość uzyskania pomocy przez obywateli Ukrainy, jednak wsparcie, chociaż w okrojonym zakresie przysługuje nadal.

13 marca 2022 roku weszła w życie ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ustawa wprowadziła podział świadczeń na:

- pomoc przeznaczoną dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski od 24 lutego 2022 roku, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy;
- pomoc dla osób, które przyjęły pod swój dach uchodźców wojennych z Ukrainy (refinansowanie kosztów ich pobytu).

Poniższa tabela obrazuje z jakiego wsparcia skorzystali obywatele Ukrainy, którzy przebywali na obszarze gminy Świdnica.

TABELA 41. Środki wydatkowane na realizację zdań zleconych Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy w 2024 roku w ramach Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy.

2024 rok - wyszczególnienie	Liczba świadczeniobiorców / wniosków	Wydatkowana kwota na realizację zadania w 2024 roku w zł
Jednorazowe świadczenie dla obywateli Ukrainy w wysokości 300 zł	1 uprawniony	300,00
Posiłek	2 uprawnionych	1.870,00
Stypendia szkolne	2 uprawnionych	992,00
Świadczenia rodzinne łącznie, w tym:		62.015,68
- zasiłek rodzinny oraz dodatki	5 uprawnionych	10.502,00
- świadczenie rodzicielskie	1 uprawniony	3.200,00
- zasiłek pielęgnacyjny	1 uprawniony	2.590,08
- świadczenie pielęgnacyjne	1 uprawniony	45.723,60
+ składka na ubezpieczenie społeczne		
Świadczenie na zakwaterowanie i wyżywienie obywatela Ukrainy – art. 13 ustawy	3 wnioskodawców	45.322,00
RAZEM:	-	110.499,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS.

Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy opierają się również na dokumentach programowych określających długofalowe działania w kierunku niwelowania problemów społecznych.

Do poniższych dokumentów należą:

Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świdnica na lata 2021-2027	Uchwała nr XXXVII/368/2021 Rady Gminy Świdnica z dnia 28 stycznia 2021 roku
Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026	Uchwała nr XC/878/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gminy Świdnica na lata 2024-2028	Uchwała nr XC/879/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2023 roku
Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026	Uchwała nr XCIII/932/2024 Rady Gminy Świdnica z dnia 23 kwietnia 2024 roku

Dodatkowe działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy zrealizowane w 2024 roku

Opis ważniejszych działań i programów realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w tym zakresie w 2023 roku zawarto w poniższej tabeli.

TABELA 42. Ważniejsze działania i programy realizowane w roku kalendarzowym 2024

Nazwa programu / działania	Opis programu / działania
"Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2024	Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" – edycja 2024 – finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla jego uczestników. Adresatami Programu są: 1) dzieci do ukończenia 16. roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz 2) osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie: a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Uczestnicy Programu mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy: • wykonywaniu czynności dnia codziennego dla Uczestnika Programu; • wyjściu, powrocie lub dojazdach z Uczestnikiem Programu w wybrane przez Uczestnika miejsca; • załatwianiu spraw urzędowych; • korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy); • zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej. Usługa asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej na terenie szkoły może być realizowana wyłącznie w przypadku, gdy szkoła nie zapewnia tej usługi.

	Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu: – poprawę funkcjonowania w życiu społecznym, – ograniczanie skutków niepełnosprawności, – stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności, – przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych Na podstawie kart zgłoszeń w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024, objęto wsparciem 7 osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, w tym 3 osób z niepełnosprawnością sprzężoną. Wartość dofinansowania wyniosła: 170.885,71 zł.
"Posiłek w szkole i w domu"	Program „Posiłek w szkole i w domu” jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Program finansowany jest ze środków budżetu państwa oraz środków własnych jednostek samorządu terytorialnego. Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy: 1. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 2. uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, 3. osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program dofinansuje także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. Wartość dofinansowania wyniosła: 145.547,00 zł (wkład własny: 97.028 zł).
"Korpus wsparcia seniorów" na rok 2024	Program Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024 to ważna inicjatywa, która ma na celu poprawę jakości życia seniorów poprzez zapewnienie im wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu. Program, w ramach którego oferowane są między innymi usługi sąsiedzkie realizowany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Adresatami programu są seniorzy w wieku 60 lat i więcej, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I obejmują swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniarską, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi sąsiedzkie to świadczenia pomocy społecznej o charakterze opiekuńczym, które organizowane są w miejscu zamieszkania i świadczone przez wskazane osoby blisko mieszkające. Wartość dofinansowania wyniosła: 17.337,31 zł - tj. 80% wartości zadania (wkład własny: 5.209,66 zł).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze (SUO)	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku usług opiekuńczych regulacje prawa miejscowego. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci to usługi dostosowane do ich szczególnych potrzeb wynikających z choroby, niepełnosprawności lub innych trudnych sytuacji życiowych, świadczone przez osoby ze specjalistycznym wykształceniem. Celem tych usług jest wsparcie w kształtowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pomoc w rehabilitacji, wsparcie psychologiczne, a także pomoc w załatwianiu spraw urzędowych czy poszukiwaniu zatrudnienia. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi są finansowane z budżetu państwa. Wartość dofinansowania wyniosła: 58.245,00 zł (100% wartości zadania).
Utworzenie i utrzymanie Klubu "ABC SENIORA" w Bystrzycy Dolnej	Klub "ABC Seniora" w Bystrzycy Dolnej 55 działa od lipca 2019 roku. Klub "ABC SENIORA" jest odpowiedzią na ogromne zapotrzebowanie zgłaszane przez mieszkańców naszej gminy. Powstał z myślą o osobach, które ukończyły 60 lat i chciałyby aktywnie spędzać czas. Jego działanie ma na celu promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród seniorów. Na uruchomienie Klubu pozyskane zostały środki w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020 w kwocie: 124 790,00 zł, wkład własny do realizacji projektu wyniósł 31.200 zł. W 2020 roku GOPS pozyskał środki finansowe na dalsze funkcjonowanie Klubu w kwocie: 47.967,96 zł w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015-2020, wkład własny wyniósł 72.000 zł. Od 2021 roku działalność klubu finansowana jest ze środków własnych gminy Świdnica. Na potrzeby Klubu zostały zaadaptowane i wyposażone między innymi w meble, sprzęt AGD, sprzęt sportowy trzy pomieszczenia na I piętrze budynku - nad Publicznym Przedszkolem w Bystrzycy Dolnej 55. Zgodnie z rządową dotacją w Klubie zagwarantowane są miejsca dla 20 seniorów. W 2024 roku na funkcjonowanie Klubu ABC Seniora wydatkowano: 55.716,61 zł.
Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz ds. Przemocy	Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz ds. Przemocy funkcjonuje w Urzędzie Gminy w Świdnicy od 2010 roku. Jest czynny w każdą środę w godz. 9.00-12.00. Zatrudniony jest w nim na umowę-zlecenie terapeuta ds. uzależnień oraz psychoterapeuta. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w całości realizowane jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Koszty funkcjonowania PK w 2024 roku wyniosły 11.610,00zł.

Rok 2024 nie różnił się od poprzednich, jeżeli chodzi o wielość zadań zleconych do realizacji Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy, tj: dodatki ośłonowe, dodatki gazowe, bony energetyczne, pomoc dla Ukrainy oraz ogromne wsparcie dla osób i rodzin poszkodowanych wskutek powodzi. Nie ulega wątpliwości, że dzisiejsza pomoc społeczna stanowi ważny element całego systemu wsparcia społecznego, jednakże nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, sektora bezpieczeństwa, organizacji pozarządowych, itp. Trudno dzisiaj przewidzieć jakie wyzwania czekają instytucje pomocy społecznej w kolejnych latach ale jedno jest pewne że lista zadań do realizacji z pewnością jeszcze się powiększy.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

11.1. Policja i Straż Pożarna

Policja. W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców od 2017 roku, w budynku świetlicy wiejskiej należącej do gminy Świdnica, funkcjonuje Posterunek Policji w Słotwinie. Swoje dyżury pełni tam 3 dzielnicowych, 3 funkcjonariuszy służby patrolowo-interwencyjnej, 1 funkcjonariusz ds. kryminalnych oraz kierownik posterunku. Dyżur kierownika jednostki odbywa się w każdy poniedziałek w godz. 10.00-14.00. W jednostce służba nie jest pełniona całodobowo.

Na terenie gminy Świdnica w 2024 roku popełnione zostały 172 przestępstwa ogółem (spadek o 16 przestępstw w porównaniu z rokiem 2023), w tym 33 kradzieże z uszkodzeniem mienia (+4), 10 kradzieży z włamaniem (+3), 1 bójka z pobiciem, uszkodzenia ciała (+1) oraz zatrzymano 49 nietrzeźwych kierowców (-21). Funkcjonariusze w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom uczestniczyli w 1715 interwencjach, dokonali 2934 wylegitymowań, odbyli 720 służb patrolowych i zatrzymali 91 osób.

TABELA 43. Przestępstwa na terenie gminy Świdnica [2023-2024].

Nazwa	2023	2024	Zmiana 2023-2024
liczba przestępstw ogółem [szt.]	188	172	-16
przestępstwa kategorii wybrane, w tym:	40	44	+4
kradzieże i uszkodzenie mienia	29	33	+4
kradzieże z włamaniem	10	9	-1
bójki, pobicia, uszkodzenia ciała, rozboje	1	2	+1
zatrzymania nietrzeźwych kierowców	70	49	-21
służby patrolowe [szt.]	742	720	-22
zatrzymani [szt.]	104	91	-13
wylegitymowania [szt.]	2922	2934	+12
wykroczenia ogółem [szt.]	287	260	-27
czyny karalne - narkotyki [szt.]	21	25	+4
wypadki drogowe [szt.]	16	27	+11
interwencje [szt.]	1832	1715	-117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Słotwinie.

Straż pożarna. Do zabezpieczenia społeczeństwa i mienia, w ramach zadania własnego utrzymywanych jest 8 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** (OSP: Burkatów, Bystrzyca, Gogołów, Grodziszcz, Lutomia, Mokreszów, Panków i Witoszów), w tym 3 jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, tj. OSP Lutomia, OSP Burkatów, OSP Witoszów. W działaniach ratowniczych czynny udział bierze 135 strażaków ratowników w pełni przeszkolonych w zakresie podstawowym, w tym **53** druhów strażaków z ukończonym kursem KWALIFIKOWANEJ PIERWSZEJ POMOCY. Jednostki OSP z terenu Gminy Świdnica dysponują **14** samochodami ratowniczo-gaśniczymi, w tym **3** pojazdy klasy ciężkiej, **8** klasy średniej oraz **3** klasy lekkiej. Ponadto wszystkie jednostki włączone do KSRG są wyposażone w zestawy ratownictwa drogowego.

TABELA 44. Najważniejsze inwestycje w zakresie OSP

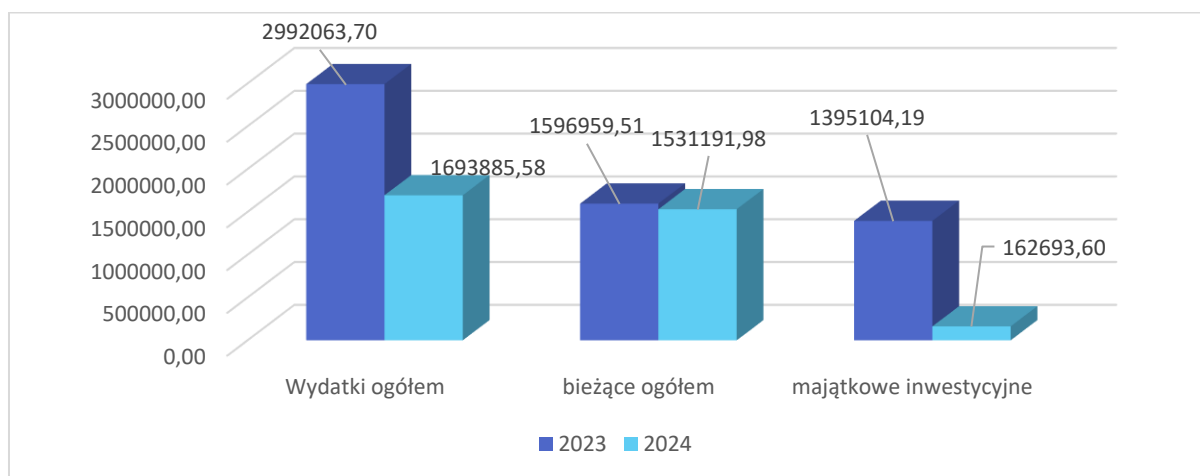
Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach bezpieczeństwa publicznego	Burkatów, Lutomia Górna	119 089	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne

11.2. Finansowanie

W 2024 roku **na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową** wydatkowano 1 693 885,58 zł, w tym wydatki bieżące stanowiły 1 531 191,98 zł. W rozdziale zarządzenie kryzysowe wydano kwotę 660 444,61 zł, w tym 53 510,18 przeznaczono na utrzymanie Powiatowego Centrum Zarządzania. W rozdziale Ochotnicze straże pożarne poniesiono wydatki w wysokości 689 679,39 zł. m.in. na zakup sprzętu i modernizację selektywnego systemu alarmowania w ramach ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych. Wydatki inwestycyjne przeznaczono na zadania pn. Poprawa efektywności energetycznej w obiektach bezpieczeństwa publicznego i modernizację remizy OSP w Burkatowie – Rządowy Program Odbudowy Zabytków.

WYKRES 16. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754)[2023-2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

12. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

12.1. Transport drogowy

Zewnętrzne powiązania komunikacyjne gminy zapewnia droga krajowa nr 35 (relacji: Wrocław – Świdnica – Świebodzice – Wałbrzych – Mieroszów – granica państwa), drogi wojewódzkie nr: 379 (Wałbrzych – Świdnica) i 382 (Legnica – Nysa) oraz przebiegająca w odległości około 30 km autostrada A4, będąca częścią europejskiego szlaku komunikacyjnego E-40. Stan techniczny DK 35 na odcinku Świdnica – Świebodzice wymaga natychmiastowej przebudowy lub gruntownego remontu (stan zły), natomiast DW 379 na odcinku Świdnica – Julianów jest po przebudowie i jej stan jest bardzo dobry.

TABELA 45. Drogi krajowe i wojewódzkie na terenie gminy [2024].

Nazwa	Relacja	Długość [km]	Stan techniczny
Droga krajowa nr 35	Pszemno – Mokreszów	13,50	Dobry
Droga wojewódzka nr 379	Świdnica – Modliszów – Wałbrzych	7,0	Bardzo dobry
Droga wojewódzka nr 382	Boleścin – Grodziszczce	3,50	Dobry
	Słotwina (stacja Orlen) – Świdnica Rondo Solidarności	3,0	Bardzo dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

Przez teren gminy przebiega 27 km dróg krajowych i wojewódzkich, 97 km dróg powiatowych oraz **94,889**km dróg gminnych **publicznych**. Około 61% dróg gminnych posiada nawierzchnię ulepszoną, na 38 % długości występuje nawierzchnia gruntowa.

TABELA 46. Drogi gminne publiczne[2020-2024].

	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
ogólna długość	km	82,711	82,711	88,382	89,31	94,889
bitumiczna	km	45,923	49,191	51,231	52,743	58,824
brukowcowa	km	0		0,564	0,564	0,564
kostka	km	1,183	1,183	0,619	0,619	0,619
ogólna długość	km	34,366	31,098	31,093	30,514	30,282
wzmocniona żwirem	km	20,132	20,132	20,132	21,194	20,962
naturalna (z gruntu rodzimego	km	14,234	10,966	10,966	9,32	9,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

12.2. Transport kolejowy

Uzupełnienie sieci dróg stanowi transport kolejowy. Wznowiono komunikację Kolei Dolnośląskich na trasach Legnica – Kłodzko i Świdnica – Wrocław. Dużym węzłem kolejowym jest Jaworzyna Śląska położona ok. 10 km od Gminy Świdnicy, skąd można dojechać koleją do Wrocławia, Wałbrzycha i Jeleniej Góry. Przez gminę przechodzi szlak kolejowy o walorach turystycznych relacji Świdnica – Jedlina Zdrój. Został on poddany rewitalizacji i w 2023 r. oddany do użytku dla ruchu pasażerskiego.

12.3. Transport zbiorowy

Organizatorem transportu zbiorowego na terenie gminy Świdnica jest Urząd Miejski w Świdnicy. W 2024 roku komunikacja zbiorowa obsłużyła około 526,5 tys. pasażerów z obszaru gminy Świdnica, tj. o 90,5 tys. mniej niż w porównaniu z rokiem 2023.

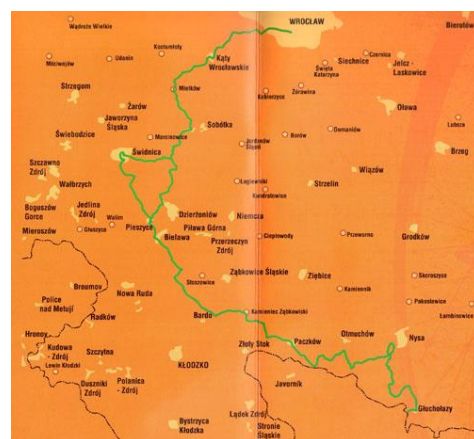
TABELA 47. Liczba pasażerów z terenu gminy Świdnica obsłużonych komunikacją miejską [2020-2023].

Nazwa	2020	2021	2022	2023	2024
szacunkowa liczba obsłużonych pasażerów [tys. os.]	581	543	574	617	526,5

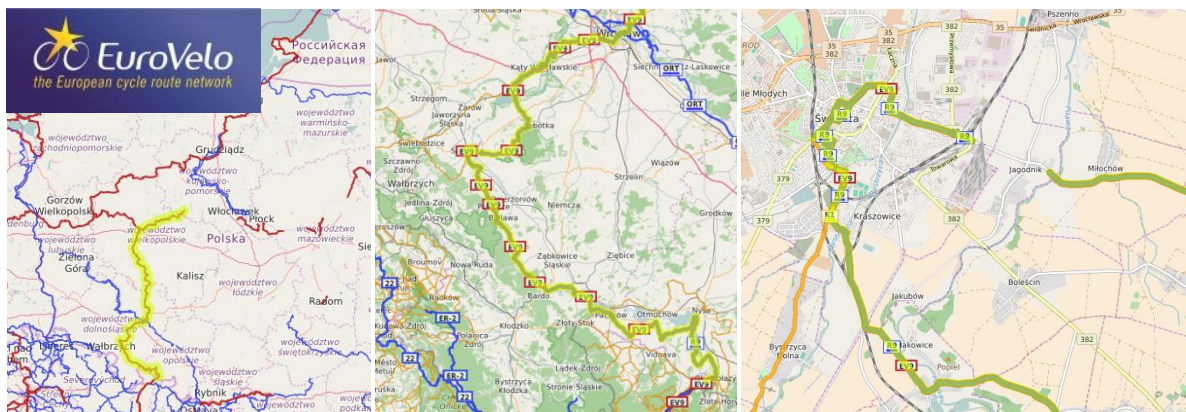
Źródło: opracowanie władne na podstawie danych z MPK Świdnica.

12.4. Drogi rowerowe

Przez obszar gminy prowadzi **międzynarodowy szlak rowerowy EV 9 Euro-Velo Bałtyk-Adriatyk⁸**, stanowiący część europejskiej sieci szlaków rowerowych, które mają sprzyjać rozwojowi turystyki rowerowej na całym kontynencie.

SCHEMAT 4. Przebieg Euro-Velo 9 Bałtyk- Adriatyk [2024].

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.eurovelo.org> i <http://cycling.waymarkedtrails.org>.

⁸ Trasa o całkowitej długości 1 930 km: Polska – Czechy – Austria – Słowenia – Włochy – Chorwacja:

Gdańsk (EV10) – Gniezno (EV2) – Poznań – Wrocław – Kąty Wrocławskie – Świdnica – Ołmuniec – Brno (EV4) – Brzeclaw – Wiedeń (EV6) – Maribor – Lublana – Triest (EV8) – Pula. W granicach województwa dolnośląskiego trasa zapewnia rowerowy dostęp do Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, Parku Krajobrazowego Doliny Bystrzycy, Obszaru Chronionego Krajobrazu Gór Bardzkich i Sowich, Parku Krajobrazowego Gór Sowich, Snieżnickiego Parku Krajobrazowego: Sułów – Trzebnica – Wrocław – Krzeptów – Kębłowiec – Małkowice – Sadowice – Wszemiłowice – Kąty Wrocławskie – Nowa Wieś Kącka – Stróża – Wawrzeńczyce – Mietków – Maniów – Garncarsko – Sobótka Zachodnia – Sady – Mysłaków – Wiry – na odcinku Wiry-Pieszycze.

Budowane są one w oparciu o już istniejącą sieć lokalnych, regionalnych oraz krajowych ścieżek i tras rowerowych, łącząc je w jeden system. EuroVelo 9 w Polsce oznaczony jest jako Szlak Rowerowy R-9. Przez obszar gminy Świdnica szlak ten przebiega na odcinku 17,7 km: granica gminy – Gogołów – Miłochów – Jagodnik – granica gminy; granica miasta – Makowice – Krzyżowa – Wieruszów – Lutomia Mała – Lutomia Dolna – Stachowice – granica gminy (powiatu).

12.5. Finansowanie

Wydatki na transport i łączność w 2024 roku kształtowały się na poziomie 13,8 mln zł, w tym 3,31 mln zł na zakup usług transportowych w celu zapewnienia zbiorowego transportu na terenie gminy oraz 6,1 mln zł. na wydatki inwestycyjne. Na publiczne drogi gminne wydatkowano 9,8 mln zł, natomiast na powiatowe 0,25 mln zł.

TABELA 48. Wydatki na transport i łączność (dział 600) [2023-2024].

Wydatki [zł]:	2023	2024
ogółem	15 008 227,48	13 817 392,63
wydatki bieżące ogółem	4 616 227,99	7 708 955,05
wydatki majątkowe ogółem	10 391 999,49	6 108 437,58
drogi publiczne krajowe	0,0	0,0
drogi publiczne wojewódzkie	60 790,80	20 910,00
drogi publiczne powiatowe	68 843,10	251 500,00
drogi publiczne gminne	11 752 184,02	9 808 093,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

12.6. Inwestycje i działania 2024

W 2024 roku w zakresie transportu i komunikacji, w toku *Strategii rozwoju gminy Świdnica na lata 2020-2027 oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej*, zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 49. Najważniejsze inwestycje w zakresie transportu i komunikacji zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa i modernizacja dróg i chodników w gminie	Gmina Świdnica	Przebudowa drogi gminnej dz. nr 2233 w Mokreszowie. Przebudowa drogi dz. nr 158/4 w Słotwinie. Budowa fragmentu chodnika, przejścia dla pieszych i parkingu przy ul. Akacjowej w Pszennie. Przebudowa odcinka drogi gminnej dz. nr 177 w Boleścinie. Doświetlenie przejście dla pieszych w Bystrzycy Górnej przy Osiedlu Sowim. Renowacja kładki na rzece Bystrzycy w Lubachowie. Przebudowa drogi dz. nr 112/2 w Pszennie ul. Pogodna. Wykonanie przepustu przy drodze gminnej w Malej Lutomi. Montaż barier drogowych przy dr. dz. nr 61 w Wiśniowej. Usunięcie kolizji słupa energetycznego z drogą gminną dz. nr 662 w Lutomi Górnej. Wykonanie frezowania nawierzchni oraz wykonanie nakładki na drodze gminnej dz. nr 2322, 2233 w Mokreszowie. Wykonanie nawierzchni szutrowej na działce drogowej nr 245 w Wilkowie. Renowacja kładki dla pieszych nad rzeką Piławą w Krzyżowej. Dostawa i montaż barier drogowych przy drodze gminnej w Lutomi Górnej. Wykonanie utwardzenia terenu z płyt ażurowych przy drodze gminnej w Makowicach przy boisku sportowym. Wykonanie ściany oporowej betonowej przy drodze gminnej w Lutomi Górnej dz. nr 557 wraz z utwardzeniem nawierzchni. Wykonanie nawierzchni tłuczniowej na drodze gminnej dz. nr 272, 271 w Bystrzycy Górnej. Przebudowa drogi dz. nr 261/4 w Bystrzycy Górnej. Poprawa bezpieczeństwa na drodze 122501 D poprzez montaż barier U-11 wzdłuż potoku Witoszówka w Witoszowie Dolnym. Wykonanie nakładki asfaltowej na drodze gminnej dz. 398 w Lutomi Dolnej.	1 106 895	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020– 2027

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
2	Dotacja do budowy chodników przy drogach powiatowych na terenie Gminy Świdnica (§6300)	Witoszów Dolny i Lutomia Dolna	Dotacja celowa dla Starostwa Powiatowego na realizację chodników przy drogach powiatowych w Witoszowie Dolnym i Lutomi Dolnej	250 000,00	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3	Przebudowa ul. Fabrycznej w Pszennie – I etap - w ramach Polskiego Ładu	Pszенno	Wykonanie przebudowy ul. Fabrycznej na odcinku 606 mb. W ramach przebudowy wykonano nawierzchnię asfaltową o szerokości 4,5-5,0 m na podbudowie tłuczniowej wraz z przebudową kanalizacji deszczowej wraz ze studniami deszczowymi. Łączna powierzchnia nawierzchni - 2 880,00 m ² . Wykonano chodniki z wjazdami na posesje z kostki betonowej po obu stronach o szerokości ok. 2 m i łącznej pow. 171 m ² .	110 000 Polski Ład	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4	Przebudowa ul. Fabrycznej w Pszennie – II etap - w ramach Polskiego Ładu	Pszенno		99 455 Wkład własny	
				826 862 Polski Ład	
				374 462 Wkład własny	
5	Przebudowa dróg gminnych w Pankowie i Grodziszczu	Grodziszcz, Panków	Przebudowa dróg gminnych w Pankowie i Grodziszczu w ramach zadania „Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica” – w ramach Polskiego Ładu	849 541 Polski Ład	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
				316 899 Wkład własny	
6	Burkatów – droga dojazdowa do gruntów rolnych – śr. własne oraz z dot. sam. Woj.	Burkatów	Przebudowa drogi gminnej dz. nr 134 - 148 na odcinku ok. 630 m - wykonanie robót ziemnych i wodociągu.	338 118 (wkład własny)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
9	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad Bystrzycą w miejscowości Wiśniowa w ramach zadania "Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy"	Wiśniowa, Niegoszów	Kontynuacja prac związanych z budową kładki stalowej długości ok. 35 m nad rzeką Bystrzycą łączącą miejscowości Wiśniowa i Niegoszów	136 101 (RFIL Gminy Górskie)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
				153 475 (wkład własny)	
10	Przebudowa dróg na osiedlu domów jednorodzinnych w Pszennie wraz z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego	Pszенno	Wykonanie dróg o nawierzchni z kostki betonowej wraz kanalizacją deszczową, teletechniczną i oświetleniem ulicznym solarnym 66 szt. na ul. Brzaskwiniowej, Poziomkowej, Winogronowej, Morelowej, Agrestowej i Jesiennej w Pszennie	234 5814 (Polski Ład)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
				111 448 (wkład własny)	

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
11	Przebudowa drogi gminnej nr 120516 D w Bystrzycy Górnej	Bystrzyca Górna	Przebudowa drogi gminnej 120516 D w Bystrzycy Górnej dł. ok. 160 m szer. 3,5 m, wykonanie nawierzchni asfaltowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem uliczny	550 253 (RFRD) 264 482 (wkład własny)	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
15	Wykonanie projektów w gminie	Gmina Świdnica	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej: drogi gminnej dz. nr 459, 460 w Słotwinie, dróg gminnych dz. nr 255, 257, 514, 261 w Grodziszczu, drogi gminnej dz. nr 134, 148 w Burkatowie, dróg gminnych dz. nr 1351, 1410 w Mokrzeszowie, drogi gminnej 111805 D ul. kwiatowa w Pszennie, przebudowa drogi gminnej w Bystrzycy Górnej dz. nr 262, przebudowy drogi gminnej dz. nr 46, 62, 50/2 w Lubachowie.	203 869	Strategia rozwoju gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

13.1. Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Świdnica są wody podziemne występujące w trzech piętrach: czwartorzędowym, trzeciorzędowym i krystalicznego podłoża. Piętro czwartorzędowe stanowi źródło zaopatrzenia w wodę w większości wsi obrębie gminy Świdnica, jest również eksploatowane na szerszą skalę poza granicą gminy, w Jaworzynie Śląskiej. Wydajność tych ujęć dla pojedynczych studni wynosi od kilku do kilkunastu m³/h. Piętro trzeciorzędowe jest natomiast najważniejszym zbiornikiem wód podziemnych w obszarze przedgórskim. Wydajność pojedynczych otworów jest bardzo zróżnicowana i wynosi od kilku do 100 m³/h. Na terenie gminy wody tego poziomu ujmowane są w Pszennie (wydajność ujęć łącznie około 630 m³/h). Piętro krystalicznego podłoża obejmuje górskie obszary gminy. Eksploatowane są tu wody szczelinowe i warstwowe w formie pojedynczych studni o wydajności od kilku do kilkunastu m³/h. W obszarze gminy Świdnica 2024 roku z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w Miłochowie, Komorowie i Jagodniku, pobrano 759,60 tys. m³ wody. Na gminnej sieci wodociągowej znajduje się 18 lokalnych pompowni wody, 8 (K-II, K-III, K-IV, JAG-3, J-2, J-4, M1 i M2) studni i 3 stacje uzdatniania wody.

Sieć wodociągowa. Przeważająca część gminy Świdnica posiada nowoczesną przesyłową i rozdzielczą sieć wodociągową oraz studnie o wydajności gwarantującej pokrycie w całości rosnących potrzeb mieszkańców. W 2024 roku woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 246,19 km sieci wodociągowej ogółem, w tym 90,20 km sieci magistralnej i 155,99 km sieci rozdzielczej, na której znajdowało się 3 806 przyłączy wodociągowych.

TABELA 50. Sieć wodociągowa ogółem [2023-2024].

	2023	2024
długość sieci ogółem	244,40	246,19
sieć magistralna	90,2	90,20
sieć rozdzielcza	154,20	155,99
przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km sieci wodociągowej [awaria/km]	0,73	0,81
przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej [h]	2,99	3,21
straty sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody [%]	21,68	27,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdnica.

W 2024 roku woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 3 806 przyłączy, a od 2018 roku ich liczba zwiększyła się o 689 sztuk. O 2 % wzrosła tym samym liczba osób korzystających z sieci wodociągowej – z 16 643 osób w 2018 roku do 16 976 osób w 2024 roku.

TABELA 51. Sieć wodociągowa rozdzielcza [2018-2024].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana 2022-2023
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	3117	3218	3360	3453	3584	3711	3806	3,54%↑
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	16 643	16 716	16 807	16 806	16 846	17 088	16 976	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Gmina zaopatrywana jest w wodę poprzez **stacje uzdatniania** wody w Miłochowie, Komorowie oraz Jagodniku. Aktualnie jedna wieś zaopatrywana jest z ujęć miejskich, eksploatowanych przez Świdnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. (ŚPWik) oraz jedna z wodociągu administrowanego przez Gminę Żarów. Podział gminy wg miejsc zaopatrzenia w wodę przedstawia się następująco:

- SUW Komorów miejscowości: Komorów, Słotwina, Witoszów Dolny, Witoszów Górny, Pogorzała, Modliszów, Mokreszów;
- SUW Miłochów miejscowości: Boleścin, Grodziszczce, Krzyżowa, Wieruszów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Lutomia Mała, Stachowice, Stachowiczki;
- SUW Jagodnik miejscowości: Jagodnik, Miłochów, Krzczonów, Gogołów, Pszenno, Wilków, Niegoszów, Sulistawice, Zawiszów, Bystrzyca Dolna, Bystrzyca Górna, Burkatów, Lubachów, Opoczka, Makowice, Bojanice, Jakubów;
- wodociąg Żarów miejscowość: Panków.
- wodociąg ŚPWik w Świdnicy z ujęcia Pszenno miejscowość: Os. Nad Potokiem w Słotwinie oraz osiedle przy ul. Południowej w Witoszowie Dolnym.

Zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarstw domowych w ciągu roku na terenie gminy Świdnica w 2024 roku wynosiło 488,0 dam³ i od 2019 roku zwiększyło się o 7,92%. **Przeciętnie na mieszkańca przypadało więc 28,45 m³ wody, podobnie jak na terenach wiejskich w regionie i powiecie świdnickim. Natomiast, średnio 1 korzystający z wodociągu w gminie, czyli gospodarstwo domowe, zużywało 28,75 m³ wody rocznie.**

TABELA 52. Zużycie wody [2018-2024].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	443,1	452,2	467,9	479,3	461,7	482,4	488,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca [m ³] :							
na 1 mieszkańca	26,6	26,8	27,6	28,2	28,2	27,8	28,45
na 1 korzystającego	33,6	27,1	27,8	28,5	27,4	28,2	28,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i ŚGPK Sp. z o.o.

13.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Gmina obejmuje 35 wsi, z których skanalizowanych jest 14 – Grodziszcz, Krzyżowa, Jagodnik, Boleścin, Komorów, Słotwina, Witoszów Dolny, Witoszów Górny, Bystrzyca Dolna, Pszenno, Wilków, Mokreszów, Makowice (częściowo), Opoczka – mieszkańcy są w trakcie przyłączania się do nowo wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej. W kolejnych 17 miejscowościach – Gogołów, Modliszów, Panków, Stachowice, Wieruszów, Pogorzała, Sulistawice, Wiśniowa, Krzczonów, Miłochów, Niegoszów, Lutomia Dolna, Lutomia Górna, Mała Lutomia, Stachowiczki, Bojanice, Makowice od nr 1 do nr 24 wdrożono gminny program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej bez przykanalików to 90,38 km, połączeń do sieci kanalizacji sanitarnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania jest 1561 sztuk, a na sieci kanalizacyjnej znajdują się 36 przepompowni ścieków.

Długość **sieci kanalizacyjnej** na obszarze gminy w 2024 roku wynosiła 90,38 km

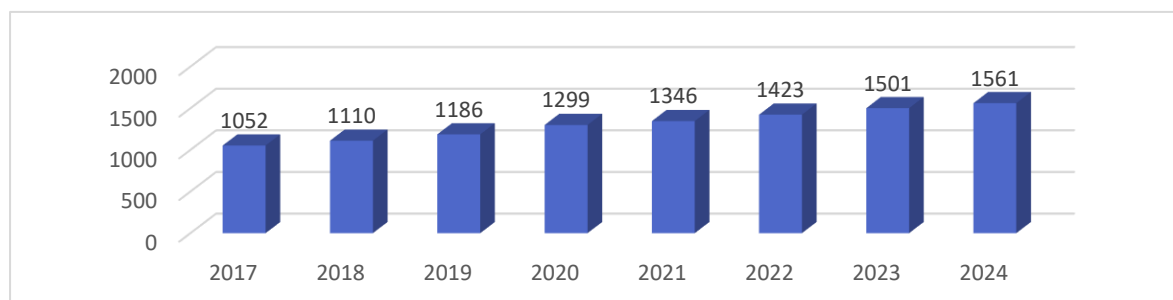
TABELA 53. Sieć kanalizacyjna [2018-2024].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	77,6	85,4	84,9	85,54	86,90	89,70	90,38
cena brutto za 1 m ³ odebranych ścieków [zł/m ³]	7,99	8,77	9,27	9,27	10,47	12,44	13,41
liczba awarii przypadająca na 1 km sieci kanalizacyjnej [awaria/km]	2,83	2,56	3,79	2,64	2,60	2,43	2,69
przeciętny czas usuwania awarii kanalizacyjnej [h]	1,82	1,93	1,79	1,67	1,88	2,30	2,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Wzrosła również liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 1501 w 2023 roku do 1561 w 2024 roku.

WYKRES 17. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] [2017-2024]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ŚGPK Sp. z o.o..

TABELA 54. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej [2017-2024].

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 052	1 110	1186	1299	1346	1423	1501	1561

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od 2012 roku gmina Świdnica realizuje Program dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych w miejscowościach, w których budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona. Wysokość dofinansowania do budowy jednego przedsięwzięcia wynosiła maksymalnie: 12 000,00 zł – w przypadku budowy przydomowej oczyszczalni ścieków, 10 000,00 zł – w przypadku budowy szczelnego zbiornika bezodpływowego.

TABELA 55. Wykaz miejscowości objętych programem dofinansowania do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków [2012-2024].

Lp	Miejscowość	Ilość oczyszczalni	Kwota udzielonej dotacji
1	Gogołów	52	646 693,97 zł
2	Modliszów	21	178 615,70 zł
3	Panków	38	404 922,48 zł
4	Stachowice	19	199 500,00 zł
5	Wieruszów	19	227 999,40 zł
6	Pogorzata	29	367 869,20 zł
7	Sulistawice	20	262 673,42 zł
8	Wiśniowa	21	245 424,10 zł
9	Krzczonów	34	407 994,60 zł
10	Miłochów	16	213 756,70 zł
11	Niegoszów	9	154 000,00 zł
12	Makowice	5	58 890,00 zł
13	Jagodnik	1	12 000,00 zł
14	Łutomia Dolna	2	24 000,00 zł
15	Łutomia Górna	10	120 000,00 zł
16	Stachowiczki	1	12 000,00 zł
SUMA		297	3 536 339,57 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

13.3. Sieć energetyczna i oświetlenia

Głównym węzłem energetycznym zlokalizowanym na terenie gminy, w pobliżu granicy z miastem Świebodzice jest stacja 400/220/110/40/20 kV zasilana magistralnymi liniami napowietrznymi: linią dwutorową o napięciu 220 kV w relacji Świebodzice – Ząbkowice Śląskie oraz linią 220 kV w relacji Świebodzice – Klecina koło Wrocławia. Obszar gminy zasilany jest bezpośrednio liniami 110 kV poprzez rozdzielnie elektroenergetyczne 110 kV zlokalizowane na terenie miasta Świdnica (Osiedle Młodych). Energia systemem sieci napowietrznych średniego napięcia i poprzez stacje transformatorowe dostarczana jest do mieszkańców na terenie gminy. Układ pracy sieci elektroenergetycznej jest skonfigurowany w sposób umożliwiający zasilanie odbiorców z innych obiektów pracujących w układzie w przypadku uszkodzenia linii lub stacji elektroenergetycznych. Dodatkowo sieci napowietrzne podlegają sukcesywnej modernizacji, a stan techniczny sieci będącej własnością TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu oceniany jest jako dobry.

13.4. Sieć gazowa

Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokoprężny (DN 300: 1,6 MPa) relacji Lubiechów (Wałbrzych) – Dzierżoniów. Z gazociągu tego za pomocą stacji redukcyjno-pomiarowych w gaz zaopatrywane są takie miejscowości jak: Burkatów, Bystrzyca Dolna, Komorów, Mokrzeszów, Pszenno i Słotwina. W 2023 roku łączna długość **sieci gazowej** na obszarze gminy, bez czynnych przyłączy, wynosiła 66,52 km. Na koniec grudnia 2023 r. liczba odbiorców gazu wynosiła 1453. Informacje za rok 2024 będą dostępne w zasobach Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego od lipca 2025 r.

SIEĆ GAZOWA:

66,52 km długości ogółem

1 081 przyłącza do budynków
mieszkalnych
i niemieszkalnych

22,7 % korzystający z sieci gazowej
w ogólne ludności

TABELA 56. Sieć gazowa [2019-2023]

	2019	2020	2021	2022	2023	Zmiana 2022-2023
długość czynnej sieci ogółem [m]	63 335	63 819	64 879	65 614	66 524	↑ 910
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	783	852	945	1 007	1 081	↑ 74
ludność korzystająca z sieci gazowej [szt.]	2 763	3 141	3 507	3 766	4 094	↑ 328
korzystający z sieci gazowej w ogólne ludności [%]	16,0	17,9	19,7	21,1	22,7	↑ 1,6
odbiorcy gazu [gosp. domowe]	924	1 072	1 205	1 320	1 453	↑ 133
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. domowe]	710	785	920	994	1 062	↑ 68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zaznaczyć należy, że poziom zużycia gazu na terenie gminy Świdnica, podobnie jak w całym kraju, ulega wahaniom, zwłaszcza wśród gospodarstw domowych, co związane jest z występującymi warunkami pogodowymi, głównie w sezonie grzewczym, czy też zmieniającymi się cenami gazu, na który ma wpływ konflikt wojenny na Ukrainie i dywersyfikacja dostaw tego surowca z innych kierunków niż Europa Wschodnia.

13.5. Sieć ciepłownicza

Gmina nie posiada centralnego zaopatrzenia w ciepło. Zabudowa obsługiwana jest przez lokalne systemy ciepłownicze, do których należą kotłownie i indywidualne źródła ciepła. Indywidualne budownictwo mieszkaniowe i usługowe korzysta z ogrzewania piecowego i centralnego ogrzewania z kotłowni lokalnych lub ogrzewania etażowego. Natomiast placówki użyteczności publicznej, takie jak szkoły w Grodziszczu, Pszennie oraz świetlica w Witoszowie Dolnym korzystają z pomp ciepła.

13.6. Odnawialne źródła energii

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem **odnawialnych źródeł energii** (OZE), które oprócz korzyści ekologicznych związanych z ograniczeniem emisji gazów, niosą ze sobą korzyści gospodarcze, zapewniają one bowiem bezpieczeństwo energetyczne oraz dywersyfikują źródła produkcji energii. Obecnie wykorzystanie OZE na pokrycie potrzeb grzewczych na terenie gminy Świdnica ma niewielki udział i są one stosowane jedynie jako źródło uzupełniające dla pokrycia części zapotrzebowania na przygotowanie ciepłej wody użytkowej w niektórych obiektach przemysłowych, usługowych oraz w indywidualnej zabudowie mieszkaniowej.

13.7. Gospodarka odpadami

W 2024 roku z obszaru gminy zebrano 8,04 tys. ton **odpadów komunalnych**. Masa zebranych **zmieszanych odpadów komunalnych** na terenie gminy Świdnica, wynosząca 4,67 tys. ton, czyli 272 kg na 1 mieszkańca. Natomiast 3,37 tys. ton odpadów zostało zebranych selektywnie. Od poszkodowanych w wyniku powodzi odebrano **174,5 tony odpadów** popowodziowych, których utylizacja kosztowała **37.692,00 zł**

GOSPODARKA ODPADAMI:

8,04 tys. ton zebranych odpadów komunalnych

4,67 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych

3,37 tys. ton odpadów zebranych selektywnie

TABELA 57. Zmieszane odpady komunalne [2018-2024].

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
odpady ogółem [t]	4 650,00	4 660,00	4580,00	4330,8	4 639,46	4 745,36	4 673,10
odpady ogółem na 1 mieszkańca [kg]	277,4	276,3	270,1	282,2	305,7	278,30	272

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Świdnica.

Zbiórką odpadów komunalnych na terenie gminy objętych jest 100% mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych. Od 2020 roku zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wszyscy mieszkańcy zobowiązani są do segregacji odpadów. Do 2024 roku deklarację złożyło 5610 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

PSZOK. W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), znajdującego się w Świdnicy, na terenie Zakładu Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. (ZOM Sp. z o.o.). Do PSZOK, we własnym zakresie w ramach opłaty mieszkańcy mogą dostarczyć (250 kg/miesiąc) odpadów takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne oraz odzież i tekstylia. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, cmentarzy, mieszkańcy mogli również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.

Łączne koszty poniesione przez gminę na zebranie i zagospodarowanie odpadów w 2024 roku to 7 686 109,55 zł. Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów zmieszanych stanowi ponad 54% kosztów wywozu odpadów, natomiast koszty odbioru i zagospodarowania odpadów zbieranych selektywnie stanowią niecałe 46% kosztów ogółem. Ponadto w 2024 roku w okresie od sierpnia do września, została przeprowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych "u źródła" w trakcie której zebrano 372,06 ton, koszt zbiórki: 562 554,72 zł.

TABELA 58. Wydatki związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych [2019-2024].

Koszty[zł]:	2019	2020	2021	2022	2023	2024
odbieranie i zagospodarowanie odpadów zmieszanych	2 359 471,46	3 397 770,00	3 601 493,28	4 059 631,66	4 253 740,70	4 188 491,75
odbieranie i zagospodarowanie odpadów segregowanych	487 691,06	1 229 122,72zł	2 560 554,07	2 837 713,18	3 179 909,23	3 640 177,80
w tym odbieranie i zagospodarowanie odpadów w PSZOK-u	75 168	102 384,0	129 600,00	136 080,00	142 560,00	142 560,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Świdnica za rok 2019-2024 oraz danych Urzędu Gminy Świdnica.

TABELA 59. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (dział 900) [2018-2024].

Wydatki [zł]:	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem	7 999 553,98	8 130 052,53	15 769 660,51	13 925 000,15	17 830 543,77	16 378 769,46
wydatki bieżące ogółem	5 118 188,60	7 001 323,79 zł,	13 497 183,36	12 568 180,47	16 717 669,01	16 049 804,17
wydatki majątkowe ogółem	2 881 365,38	1 128 728,74	2 272 477,15	1 356 819,68	1 112 874,76	328 965,29
oczyszczanie miast i wsi	476 386,84	612 432,22	640 978,09	624 537,79	1 910 354,48	1 766 425,73
utrzymanie zieleni	147 639,59	199 557,86	280 706,14	221 792,61	332 960,94	370 960,36
oświetlenie ulic, placów i dróg	1 074 320,80	1 188 116,02	1 352 343,84	992 934,12	1 773 411,08	1 586 841,91
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	2 190 723,17	611 656,63	1 214 412,55	1 579 557,62	162 880,69	549 919,28
gospodarka ściekowa i ochrona wód	366 746,02	302 535,49	109 310,46	98 938,76	168 700,43	49 945,37
gospodarka odpadami	3 336 676,33	4 961 023,54	6 964 962,89	6 327 379,91	7 704 239,40	7 931 033,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

13.8. Łączność

Dostęp do telefonii stacjonarnej oraz komórkowej na terenie gminy oceniany jest jako dobry. Każda miejscowość posiada możliwość korzystania z internetu stacjonarnego, mobilnego oraz radiowego. Głównym węzłem łączności przewodowej oraz bezprzewodowej jest miasto Świdnica. Wzdłuż głównych dróg krajowych i wojewódzkich przebiegają linie telekomunikacyjne kablowe i światłowodowe. W 2024 r. na terenie gminy rozpoczęły się prace związane z budową sieci światłowodowej – Światłowód od Turona w ramach Krajowego Planu Odbudowy

13.9. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Program Ochrony Środowiska	Uchwała nr XIII/90/2015 z dnia 10 września 2015 r.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Świdnica	Uchwała na LXXIII/686/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 grudnia 2022 r.
Program przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze	Uchwała nr LXI/ 601/2022 Rady Gminy Świdnica z dnia 31 maja 2022 r.

13.10. Inwestycje i działania 2024

W zakresie infrastruktury technicznej w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 60. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Modernizacja oświetlenia w gminie	Gmina Świdnica	68 460	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w Mokrzeszowie	Mokrzeszów	4 227 921 (Polski Ład) 2 108 950 (wkład własny)	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
3	Budowa oczyszczalni ścieków w Mokrzeszowie	Mokrzeszów	4 321 787	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
4	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Panków	Panków	156 948	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
5	Odbudowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Bystrzyca Górna	Bystrzyca Górna	205 617 BP	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
6	Wykonanie projektów kanalizacji sanitarnej	Stotwina	55 350	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027
7	Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów - objęcie udziałów w ŚGPK Sp. z o.o.	Gmina Świdnica	813 000	Strategia Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2020 – 2027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

14.1. Planowanie miejscowe

Na obszarze gminy Świdnica obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica przyjęte uchwałą nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świdnica. W 2024 roku przyjęto 14 planów miejscowych oraz przystąpiono do 2 zmian prawa miejscowego dla kolejnych terenów. Rada Gminy Świdnica przyjęła Uchwałę Nr IV/18/2024 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Świdnica. Planami objęto 19 686 ha zatem 94,72 % gminy. Przystąpienie do sporządzenia planu ogólnego gminy wynikało z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, której zasadnicze regulacje weszły w życie 24 września 2023 r. Zgodnie z tą nowelizacją z dniem 1 stycznia 2026 r., z mocy ustawy, przestaną obowiązywać w polskim systemie planowania przestrzennego studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W ich miejsce ustawodawca wprowadza plany ogólne gmin.

TABELA 61. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego [2019-2024].

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
plany zagospodarowania przestrzennego ogółem [szt.]	149	150	166	179	201	215
powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami ogółem [ha]	18 071	18 071	19 686	19 686	19686	19686
udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	–	–	–	–	–	–
projekty planów ogółem [szt.]	7	29	20	27	47	33
odsetek projektów planów, których sporządzanie trwa dłużej niż 3 lata [%]	42,9	13,8	20	14,8	10,6	15,15
powierzchnia objęta projektami planów ogółem [ha]	153	231	229	202	498,1	436,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

14.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świdnica

Uchwała przyjmująca

Uchwała nr LXXX/790/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świdnica

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
1.	Witoszów Dolny (poligon)	XXXI/274/97 z dn. 23.04.1997	6 0,00
2.	Łutomia Górna dz. nr 436/6, 435/12	XLIX/367/97 z dn. 22.12.1997	0,78
3.	Łutomia Górna dz. nr 435/8,435/9	XLIX/368/97 z dn. 22.12.1997	0,68
4.	Bojanice dz. nr 49/2	XLIX/370/97 z dn. 22.12.1997	0,43
5.	Grodziszczce dz. nr 208/1	XLIX/377/97 z dn. 22.12.1997	0,12
6.	Grodziszczce dz. nr 324	XLIX/379/97 z dn. 22.12.1997	0,25
7.	Grodziszczce dz. nr 511/2	XLIX/383/97 z dn. 22.12.1997	0,31
8.	Grodziszczce i Krzczonów (teren górniczy)	IV/27/98 z dn. 17.12.1998	19,6
9.	Krzzonów dz. nr 58/8	XXVIII/254/2000 z dn. 15.06.2000	0,81
10.	Mokrzyszów dz. nr 726/2, 725/3	XXXV/329/2000 z dn. 21.12.2000	0,30
11.	Łutomia Dolna dz. nr 477/2	XXXII/377/2001 z dn. 28.05.2001	0,48
12.	Łutomia Dolna (Stachowiczki) dz. nr 699/3 (cz), 687/1, 588, 696, 698, 688, 697	LVII/529/2002 z dn. 06.06.2002	1,80
13.	Witoszów Dolny (poligon) dz. nr 720	VII/74/2003 z dn. 29.04.2003	25,37
14.	Krzzonów dz. nr 152	VII/75/2003 z dn. 29.04.2003	3,87
15.	Mokrzyszów dz. nr 437/3, 437/9, 437/10, 437/11	XXV/330 z dn. 5.08.2004	0,49
16.	Mokrzyszów 532/2, 537/2	XXXVII/434/2005 z dn. 25.05.2005	1,30
17.	Obręb Boleścin	XLVII/478/2005 z dn. 29.12.2005	440,00
18.	Obręb Burkatów	XLVII/479/2005 z dn. 29.12.2005	365,82
19.	Obręb Bystrzyca Dolna	XLVII/480/2005 z dn. 29.12.2005	386,73
20.	Obręb Bystrzyca Górna	XLVII/481/2005 z dn. 29.12.2005	929,42
21.	Obręb Lubachów	XLVII/482/2005 z dn. 29.12.2005	637,41
22.	Obręb Makowice	XLVII/483/2005 z dn. 29.12.2005	442,08
23.	Obręb Miłochów	XLVII/484/2005 z dn. 29.12.2005	386,49
24.	Obręb Modliszów	XLVII/485/2005 z dn. 29.12.2005	1262,23
25.	Obręb Opoczka	XLVII/486/2005 z dn. 29.12.2005	202,37
26.	Obręb Pogorzała	XLVII/487/2005 z dn. 29.12.2005	679,65
27.	Obręb Witoszów Dolny	XLVII/488/2005 z dn. 29.12.2005	1584,00
28.	Obręb Witoszów Górny	XLVII/489/2005 z dn. 29.12.2005	582,84
29.	Obejście Miasta Świdnicy	LIII/518/06 z dn. 30.03.2006	1195,50
30.	Obręb Wilków oraz część wsi Pszenno	LIII/519/06 z dn. 30.03.2006	1342,90
31.	Słotwina dz. nr 98/4	XII/66/2007 z dn. 31.05.2007	0,25
31.	Bystrzyca Górna dz. nr 68/18-21	XXV/214/2008 z dn. 10.04.2008	0,63
32.	Bystrzyca Górna dz. nr 227, 293, 222, 223/1-6, 225, 221, 224	XXXII/265/08 z dn. 5.08.2008	9,55
33.	Pszenno rejon ulic Dalekiej i Akacyjowej dz. nr 170/2, 601/3, 601/5, 423/1	XXXIII/272/2008 z dn. 11.09.2008	9,04
34.	Boleścin dz. nr 60/4, 61	XLVI/393/2009 z dn. 28.05.2009	1,21
35.	Burkatów dz. nr 194/2	XLVI/394/2009 z dn. 28.05.2009	0,20
36.	Burkatów dz. nr 379/1, 379/2, 391/2	XLVI/395/2009 z dn. 28.05.2009	0,97
37.	Bystrzyca Górna dz. nr 189	XLVI/396/2009 z dn. 28.05.2009	0,40
38.	Modliszów dz. nr 330, 335	XLVI/397/2009 z dn. 28.05.2009	1,90
39.	Pogorzała dz. nr 14/4, 16/5	XLVI/398/2009 z dn. 28.05.2009	0,60
40.	Słotwina dz. nr 51	XLVI/399/2009 z dn. 28.05.2009	4,00
41.	Witoszów Dolny dz. nr 772,620, 448/17, 448/18, 785, 776/10, 777	XLVI/400/2009 28.05.2009	3,80
42.	Witoszów Górny dz. nr 73, 25/2, 27/1, 27/2, 71/2, 68/3, 240, 241	XLVI/401/2009 z dn. 28.05.2009	2,06
43.	Obręb Niegoszów	LXII/511/2010 z dn. 29.03.2010	

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
44.	Obręb Panków	LXII/512/2010 z dn. 29.03.2010	
45.	Obręb Sulistawice	LXIV/522/2010 z dn. 21.04.2010	210
46.	Obręb Wiśniowa	LXIV/523/2010 z dn. 21.04.2010	156
47.	Wilków dz. nr 18/1	LXIV/525/2010 z dn. 21.04.2010	0,39
48.	Jagodnik dz. nr 96/13, 96/38, 96/39, 96/40	LXXV/619/2010 z dn. 10.11.2010	2,63
49.	Opoczka dz. nr 82/7	LXXV/618/2010 z dn. 10.11.2010	1,53
50.	Pszemno część dz. nr 65	LXXV/616/2010 z dn. 10.11.2010	3,30
51.	Obręb Grodziszcz – w części przeznaczonej do zalesienia bądź wprowadzenia zakazu zabudowy	XXX/194/2012 z dn. 31.07.2012	807,91
52.	Lubachów – zm. jednostkowe dz. nr 111/4,5,6 i 57/8	XXX/196/2012 z dn. 31.07.2012	2,42
53.	Miłochów – zm. jednostkowe dz. nr 82, 83, 55, 56, 48, 49, 50, 51, 52, 179/3, 61/1	XXX/197/2012 z dn. 31.07.2012	4,33
54.	Opoczka – zm. jednostkowe dz. nr 99	XXX/199/2012 z dn. 31.07.2012	0,43
55.	Pogorzała – zm. jednostkowe dz. nr 141/1, 141/3, 72, 18/1, 32/1, 32/3, 19/1, 19/3, 19/4, 112, 107/6 i 107/7	XXX/200/2012 z dn. 31.07.2012	10,80
56.	Pszemno – zm. jednostkowe	XXX/201/2012 z dn. 31.07.2012	4,57
57.	Słotwina – zm. jednostkowe	XXX/202/2012 z dn. 31.07.2012	2,96
58.	Wilków – zm. jednostkowe	XXX/203/2012 z dn. 31.07.2012	2,91
59.	Witoszów Górny – zm. jednostkowe	XXX/204/2012 z dn. 31.07.2012	21,00
60.	Boleścin – zm. jednostkowe	XXXI/212/2012 z dn. 7.09.2012	17,74
61.	Makowice – zm. jednostkowe (Jaworski) dz. nr 83, 84, 85	XXXI/214/2012 z dn. 7.09.2012	2,95
62.	Makowice, Witoszów Dolny, Witoszów Górny – zm. jednostkowe (Libra)	XXXI/215/2012 z dn. 7.09.2012	
63.	Bystrzyca Górna – zm. jednostkowa okolice dz. nr 217/16	XXXIV/234/2012 z dn. 05.11.2012	1,34
64.	Opoczka cz.dz. nr 1	XXXIV/235/2012 z dn. 5.11.2012	0,43
65.	Witoszów Dolny – zm. jednostkowe	XXXIV/236/2012 z dn. 05.11.2012	17,55
66.	Jagodnik - zm. jednostkowe	XXXIV/237/2012 z dn. 05.11.2012	6,44
67.	Burkatów – jednostkowe (Jaworski)	XLII/303/2013 z dn. 21.03.2013	9,84
68.	Bystrzyca Dolna – jednostkowe (Jaworski)	XLII/304/2013 z dn. 21.03.2013	12,54
69.	Bystrzyca Górna – jednostkowe (Jaworski)	XLII/305/2013 z dn. 21.03.2013	10,05
70.	Modliszów – jednostkowe (Jaworski)	XLII/306/2013 z dn. 21.03.2013	15,12
71.	Pszemno dz. nr 65/..., 64, 63, 62, 61	XLV/337/2013 z dn. 29.05.2013	15,58
72.	Bystrzyca Górna (Pankiewicz, Libra)	XLVI/346/2013 z dn. 28.06.2013	1,57
73.	Bystrzyca Górna (Pankiewicz, Libra)	XLVI/347/2013 z dn. 28.06.2013	0,43
74.	Bystrzyca Dolna (U-spółka wodociągowa)	XLIX/364/2013 z dn. 23.09.2013	0,60
75.	Burkatów (wiata na boisku)	L/372/2013 z dn. 10.10.2013	1,10
76.	Bystrzyca Górna (szkoła)	L/373/2013 z dn. 10.10.2013	0,82
77.	Panków	L/374/2013 z dn. 10.10.2013	0,34
78.	Witoszów Dolny (była farma lisów)	L/375/2013 z dn. 10.10.2013	3,50
79.	Obręb Łutomia Dolna	LIV/463/2014 z dn. 27.02.2014	
80.	Obręb Krzyżowa	LVIII/503/2014 z dn. 26.06.2014	444,67
81.	Obręb Wieruszów	LVIII/504/2014 z dn. 26.06.2014	193,09
82.	Obręb Bojanice	LIX/511/2014 z dn. 11.07.2014	1130,0

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
83.	Obręb Mokrzeszów	LIX/512/2014 z dn. 11.07.2014	1707,70
84.	Obręb Komorów	LXI/519/2014 z dn. 27.08.2014	554,56
85.	Pszemno ANR	LXI/520/2014 z dn. 27.08.2014	1,43
86.	Wiśniowa ANR	LXI/521/2014 z dn. 27.08.2014	1,40
87.	Obręb Gogołów	LXIII/563/2014 z dn. 24.10.2014	576,69
88.	Obręb Krzczonów	LXIII/564/2014 z dn. 24.10.2014	330,41
89.	Pn. cz. Mokrzeszów	LXIII/565/2014 z dn. 24.10.2014	4,80
90.	Obręb Lutomia Górna	V/25/2015 z dn. 19.01.2015	
91.	Obręb Grodziszcz – centrum wsi	V/24/2015 z dn. 19.01.2015	
92.	Witoszów Dolny – basen	VII/32/2015 z dn. 26.02.2015	1,04
93.	Zawiszów PUO	XI/66/2015 z dn. 18.06.2015	32,0
94.	Bystrzyca Dolna (P/U – Rośkowicz) MŚ	XII/82/2015 z dn. 27.07.2015	1,94
95.	Bystrzyca Górna (zmiana linii zabudowy na Osiedlu Sowim) MŚ	XII/83/2015 z dn. 27.07.2015	0,67
96.	Lubachów (rozszerzenie usług) MŚ	XII/84/2015 z dn. 27.07.2015	1,50
97.	Pszemno (DOM Jelenia Góra)	XVI/119/2015 z dn. 29.10.2015	2,50
98.	Wilków (DOM Jelenia Góra)	XVI/120/2015 z dn. 29.10.2015	0,15
99.	Witoszów Górny (DOM Jelenia Góra)	XVI/121/2015 z dn. 29.10.2015	0,23
100.	Bystrzyca Dolna (MŚ)	XVII/145/2015 z dn. 26.11.2015	2,71
101.	Opoczka (MŚ)	XVII/146/2015 z dn. 26.11.2015	0,91
102.	Mitochów (MŚ)	XVII/147/2015 z dn. 26.11.2015	0,50
103.	Krzzonów (Libra) - RM	XXVIII/219/2016 z dn. 02.06.2016	1,14
104.	Makowice (MŚ)	XXVIII/220/2016 z dn. 02.06.2016	3,55
105.	Słotwina (DOM Jelenia Góra)	XXIX/239/2016 z dn. 30.06.2016	7,33
106.	Pogorzała (DOM Jelenia Góra)	XXIX/240/2016 z dn. 30.06.2016	2,47
107.	Boleścin (DOM Jelenia Góra)	XXIX/241/2016 z dn. 30.06.2016	1,12
108.	Obszarów położonych we wsi Jagodnik (MŚ)	XXX/251/2016 z dn. 25.08.2016	7,97
109.	Obszarów położonych we wsi Bystrzyca Górna (MŚ)	XXX/250/2016 z dn. 25.08.2016	2,07
110.	Wsi Witoszów Dolny (FJ)	XXX/249/2016 z dn. 25.08.2016	8,79
111.	Dla obszaru zawartego w granicach pasa drogowego drogi Lutomia Dolna – Wieruszów (MŚ)	XXXI/259/2016 z dn. 07.09.2016	3,88
112.	Obszaru położonego we wsi Bystrzyca Dolna	XLII/359/2017 z dn. 11.05.2017	0,35
113.	Obszaru położonego we wsi Grodziszcz	XLII/360/2017 z dn. 11.05.2017	0,37
114.	Obszarów położonych we wsi Komorów	XLII/361/2017 z dn. 11.05.2017	0,66
115.	Obszarów położonych we wsi Lutomia Górna	XLII/363/2017 z dn. 11.05.2017	1,33
116.	Obszaru położonego we wsi Makowice	XLII/364/2017 z dn. 11.05.2017	0,78
117.	Obszaru położonego we wsi Panków	XLII/365/2017 z dn. 11.05.2017	5,08
118.	Obszaru położonego we wsi Pszemno	XLII/366/2017 z dn. 11.05.2017	1,00
119.	Obszarów położonych we wsi Wiśniowa	XLII/367/2017 z dn. 11.05.2017	1,30
120.	Obszarów położonych we wsi Witoszów Dolny	XLII/368/2017 z dn. 11.05.2017	7,45
121.	Obszaru położonego we wsi Krzczonów	XLII/362/2017 z dn. 11.05.2017	0,59
122.	Obszarów położonych we wsi Lubachów	XLVI/421/2017 z dn. 07.09.2017	2,20
123.	Obszaru położonego we wsi Mitochów	XLVI/422/2017 z dn. 07.09.2017	1,64
124.	Obszaru położonego we wsi Zawiszów	XLVI/423/2017 z dn. 07.09.2017	151,8

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
125.	Obszaru położonego we wsi Opoczka	LII/475/2017 z dn. 28.12.2017	4,65
126.	Obszarów położonych we wsi Bojanice	LII/476/2017 z dn. 28.12.2017	0,92
127.	Dla obszaru położonego we wsi Makowice	LIV/490/2018 z dn. 25.01.2018	4,60
128.	Dla obszaru położonego we wsi Niegoszów	LIV/491/2018 z dn. 25.01.2018	2,46
129.	Dla obszaru zawartego w granicach pasa drogowego we wsi Wiśniowa	LIV/489/2018 z dn. 25.01.2018	0,63
130.	Obszar we wsi Bojanice	II/15/2018 z dn. 29.11.2018	0,87
131.	Obszar we wsi Bystrzyca Dolna	II/16/2018 z dn. 29.11.2018	0,20
132.	Obszar we wsi Jagodnik	II/17/2018 z dn. 29.11.2018	0,64
133.	Obszar we wsi Zawiszów	II/19/2018 z dn. 29.11.2018	0,58
134.	Obszar we wsi Łutomia Górna	II/18/2018 z dn. 29.11.2018	1,26
135.	Obszar we wsi Pogorzata	II/27/2018 z dn. 28.12.2018	2,15
136.	Obszary we wsi Stotwina	V/47/2019 z dn. 28.02.2019 r.	8,9817
137.	Obszary we wsi Panków	V/48/2019 z dn. 28.02.2019 r.	0,5485
138.	Obszary we wsi Stotwina	VII/75/2019 z dn. 30.04.2019 r.	6,10
139.	Obszary we wsi Gogołów	VII/75/2019 z dn. 30.04.2019 r.	7,4831
140.	Obszary we wsi Boleścin	XII/123/2019 z dn. 29.08.2019 r.	10,0549
141.	Obszary we wsi Burkatów	XII/124/2019 z dn. 29.08.2019 r.	10,0549
142.	Obszary we wsi Witoszów Dolny	XII/125/2019 z dn. 29.08.2019 r.	7,6468
143.	Obszary we wsi Stotwina	XII/126/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,3655
144.	Obszar we wsi Makowice	XII/127/2019 z dn. 29.08.2019 r.	0,9950
145.	Obszar we wsi Grodziszcz	XII/128/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,3266
146.	Obszary we wsi Wiśniowa	XII/129/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,7884
147.	Obszary we wsi Łutomia Dolna	XII/130/2019 z dn. 29.08.2019 r.	1,7884
148.	Obszary w Makowicach i Opoczce (m.in. boisko)	XVII/191/2019 z dn. 19.12.2019 r.	6,7747
149.	Obszar w Modliszowie	XVII/192/2019 z dn. 19.12.2019 r.	0,2198
150.	Obszar w Mokreszowie (teren przy szkole)	XVII/193/2019 z dn. 19.12.2019 r.	0,9851
151.	Obszar w Pszennie (budynek wielorodzinny, cmentarz)	XVII/194/2019 z dn. 19.12.2019 r.	4,8373
152.	Obszar w Witoszowie Górnym	XXIX/318/2020 z dn. 21.03.2020 r.	0,18
153.	Obszar w Bystrzycy Górnej (zmiana tekstowa)	XXXVII/362/2021 dn.28.01.2021 r.	0,2600
154.	Obszar w Bystrzycy Górnej (Galles)	XXXVII/363/2021 dn. 28.01.2021r.	1,500
155.	Obszar w Pszennie	XXXVII/364/2021 dn. 28.01.2021r.	8,4800
156.	Obszar w Witoszowie Dolnym	XXXVII/365/2021 dn.28.01.2021 r.	1,200
157.	Obszar Bystrzyca Dolna	XL/408/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,1256
158.	Obszar w Gogołowie	XL/409/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,6006
159.	Obszar w Grodziszczu	XL/410/2021 z d. 29.04.2021 r.	0,2266
160.	Obszar w Krzczonowie	XL/411/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,4148
161.	Obszar w Lubachowie	XL/412/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,2426

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
162	Obszar w Łutomii Górnej	XL/413/2021 z dn. 29.04.2021 r.	2,6048
163	Obszar w Miłochowie	XL/414/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,3042
164	Obszar w Pogorzele	XL/415/2021 z dn. 29.04.2021 r.	1,0500
164	Obszar w Witoszowie Górnym	XL/417/2021 z dn. 29.04.2021 r.	0,5700
165	Obszar w Witoszowie Dolnym	XLII/441/2021 z dn. 29.06.2021 r.	2,6500
166	Obszar w Opoczce	XLVI/473/2021 z dn. 30.09.2021 r.	0,9062
167	Obszar w Łutomii Dolnej	LV/547/2022 z dn. 24.02.2022 r.	7,5500
168	Obszar w Makowicach	LV/548/2022 z dn. 24.02.2022 r.	1,400
169	Obszar w Mokrzeszowie	LV/549/2022 z dnia 24.02.2022 r.	0,5900
170	Obszar w Słotwinie	LV/550/2022 z dn. 24.02.2022 r.	1,3900
171	Obszar w Pszennie	LXI/599/2022 z dn. 31.05.2022 r.	8,2100
172	Obszar w Burkatowie	LXIX/646/2022 z dn. 27.10.2022 r.	5,0600
173	Obszar w Komorowie	LXIX/647/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,5200
174	Obszar w Łutomii Dolnej	LXIX/648/2022 z dn. 27.10.2022 r.	1,8500
175	Obszar w Opoczce	LXIX/649/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,5000
176	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXIX/650/2022 z dn. 27.10.2022 r.	0,9500
177	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXIX/651/2022 z dn. 27.10.2022 r.	3,7000
178	Obszar w Burkatowie	LXIX/668/2022 z dn. 24.11.2022 r.	2,3200
179	Obszar w Opoczce	XLII/441/2021 z dn. 29.06.2021 r.	2,6500
178	Obszar w Boleścinie	LXXVI/727/2023 z dn. 2.03.2023 r.	0,3598
179	Obszar w Bystrzycy Dolnej	LXXVI/728/2023 z dn. 2.03.2023 r.	0,3010
180	Obszar w Lubachowie	LXXVIII/749/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,5196
181	Obszar w Łutomii Dolnej	LXXVIII/750/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,4793
182	Obszar w Łutomii Górnej	LXXVIII/751/2023 z dn. 27.04.2023 r.	3,4095
183	Obszar w Miłochowie	LXXVIII/752/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,4205
184	Obszar w Modliszowie	LXXVIII/753/2023 z dn. 27.04.2023 r.	2,6978
185	Obszar w Niegoszowie	LXXVIII/754/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,0545
186	Obszar w Pogorzele	LXXVIII/755/2023 z dn. 27.04.2023 r.	0,1153
187	Obszar w Witoszowie Dolnym	LXXVIII/756/2023 z dn. 27.04.2023 r.	1,5134
188	Obszar w Burkatowie	LXXX/782/2023 z dn. 29.06.2023 r.	17,2151

TABELA 60. Wykaz obowiązujących MPZP na terenie gminy [2024].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja MPZP	Uchwała przyjmująca	Powierzchnia MPZP [ha]
189	Obszar w Sulistawicach	LXXX/783/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,4333
190	Obszar w Wilkowie	LXXX/784/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,1394
191	Obszar w Witoszowie Górnym	LXXX/785/2023 z dn. 29.06.2023 r.	1,5313
192	Obszar w Zawiszowie	LXXX/791/2023 z dn. 29.06.2023 r.	0,2238
193	Obszar w Boleścinie	LXXXVI/848/2023 z dn. 30.10.2023 r.	2,6673
194	Obszar w Opoczce	LXXXVI/848/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,0359
195	Obszar w Pogorzale	LXXXVI/850/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,2236
196	Obszar w Słotwinie	LXXXVI/851/2023 z dn. 30.10.2023 r.	0,9990
197	Obszar w Modliszowie	XC/882/2023 z dn. 29.12.2023 r.	3,6000
198	Obszar w Wilkowie	XC/883/2023 z dn. 29.12.2023 r.	3,2400
199	Obszar Mokrzeszów	XCII/923/2024 z dnia 14.03.2024	
200	Obsza Pszenno	XCII/924/2024 z dnia 14.03.2024	
201	Obszar Bystrzyca Dolna	XII/61/2024 z dnia 26.11.2024 r.	
202	Obszar Bystrzyca Górna	XII/62/2024 z dnia 26.11.2024 r.	
203	Obszar Grodziszcze	XII/63/2024 z dnia 26.11.2024	
204	Obszar Lutomia Górna	XII/64/2024 z dnia 26.11.2024	
205	Obszar Makowice	XII/65/2024 z dnia 26.11.2024	
206	Obszar Modliszów	XII/66/2024 z dnia 26.11.2024	
207	Obszar Pogorzała	XII/67/2024 z dnia 26.11.2024	
208	Obszar Pszenno	XII/68/2024 z dnia 26.11.2024	
209	Obszar Witoszów Dolny	XII/69/2024 z dnia 26.11.2024	
210	Obszar Gogołów	XV/80/2024 z dnia 30.12.2024	
211	Obszar Komorów	XV/81/2024 z dnia 30.12.2024	
212	Obszar Wilków	XV/82/2024 z dnia 30.12.2024	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica.

14.3. Decyzje administracyjne

TABELA 63. Wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2016-2024].

	2016	2017	2019	2020	2021	2022	2023	2024
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	2	0	1	0	1	1	0	0
decyzje o warunkach zabudowy ogółem	6	10	4	6	4	2	2	2
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0	1	0	0	0	0	0	0
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	4	5	3	5	4	1	2	2
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	0	0	1	1	0	1	0	0
decyzje dotyczące innej zabudowy	2	4	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

14.4. Inwestycje i działania 2024

W zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji w gminie w 2024 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

TABELA 64. Najważniejsze działania w zakresie planowania przestrzennego zrealizowane w 2024 roku.

Lp.	Opis
1	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Mokreszowie XCII/923/2024 z dnia 14.03.2024r.
2	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Pszennie XCII/924/2024 z dnia 14.03.2024 r.
3	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Bystrzycy Dolnej XII/61/2024 z dnia 26.11.2024 r
4	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Bystrzycy Górnej XII/62/2024 z dnia 26.11.2024 r
5	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Grodziszczu XII/63/2024 z dnia 26.11.2024 r.
6	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Lutomi Górnej XII/64/2024 z dnia 26.11.2024 r.
7	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Makowicach XII/65/2024 z dnia 26.11.2024 r.
8	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Modliszowie XII/66/2024 z dnia 26.11.2024
9	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Pogorzale XII/67/2024 z dnia 26.11.2024
10	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Pszennie XII/68/2024 z dnia 26.11.2024
11	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Witoszowie Dolnym XII/69/2024 z dnia 26.11.2024
12	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Gogołowie XV/80/2024 z dnia 30.12.2024
13	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Komorowie XV/81/2024 z dnia 30.12.2024
14	Opracowanie mpzp dla obszaru położonego w Wilkowie XV/82/2024 z dnia 30.12.2024
15	Uchwała Nr IV/18/2024 z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Świdnica.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

15. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

15.1. Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe (NGO) działają na rzecz wybranego interesu i nie kierując się osiągnięciem zysku, stanowią one ponadto znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców gminy Świdnica. Priorytetem gminy Świdnica jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. W ramach współpracy z NGO w ubiegłych latach zrealizowane zostały m.in. następujące projekty:

- Rok 2024:

Na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 i art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) Wójt Gminy Świdnica ogłaszał otwarte konkursy ofert:

- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu wyłapywania i opieki nad bezpańskimi psami w 2024 r.
- na wsparcie realizacji zadań gminy w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2024 roku.
- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu kultury fizycznej i sportu w roku 2024 roku
- na wsparcie realizacji zadań gminy z zakresu kultury, sztuki i edukacji w 2024 roku

TABELA 65. Wykaz dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w 2024 roku.

Nazwa stowarzyszenia	Dotacje [zł]	
	2023	2024
Fundacja „Mam Pomysł”	90 000	96 000
Gminny Ludowy Klub Sportowy	190 000	210 000
Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”	10 000	10 000
Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze Gminne Koło PTTK Teraz Sudety	2 075	2 150
Towarzystwo Na Rzecz Promocji i Rozwoju Wsi Pszenno „Aktywne Pszenno”	2 000	1 000
Stowarzyszenie Przyjaciół Bystrzycy Górnej „Trzy Sosny”	2 095	2 000
Koło Gospodyń Wiejskich „Ale Lipa” w Grodziszczu	1 880	-
Koło Gospodyń Wiejskich w Zawiszowie	1 950	1 999
Koło Gospodyń Wiejskich w Witoszowie Dolnym	-	2 000
Fundacja dobrej Muzyki	8 000	8 000
Powiatowe Zrzeszenie LZS w Świdnicy	2 000	-
Klub Sportowy „Neptun Świdnica”	10 000	-
Klub Sportowy „Żelazna Świdnica”	5 000	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

W trybie małych zleceń – z pominięciem procedury konkursu (art. 19 a) udzielono dotacji:

1) na zadanie publiczne z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Rzeczona dotacja, udzielona **Fundacji Dobrej Muzyki** wyniosła **8 000 zł**. Zadanie polegało na organizacji na terenie gminy Świdnica 2 koncertów pn. „**Koncerty Ziemi Świdnickiej**”. Odbłyły się one w terminie od 1..09.2024 r. do 31.10.2024 r. na terenie:

- Kościoła pw. św. Anny w Grodziszczu,
- Kościoła pw. Nawiedzenia NMP w Witoszowie Dolnym.

Celem zadania była aktywizacja społeczna i kulturalna mieszkańców Gminy Świdnica, poprzez umożliwienie im udziału w wydarzeniach kulturalnych, promocja dziedzictwa kulturowego Gminy – zabytkowych, historycznych kościołów z ich instrumentami, oraz uzupełnienie oferty artystycznej regionu.;

Od 1 kwietnia 2016 roku gmina Świdnica wita nowo narodzonych mieszkańców gminy pakietem powitalnym, w ramach akcji „**Największy Skarb Gminy to Ty**”. W 2024 roku listy gratulacyjne i środki pielęgnacyjne powędrowały do kolejnych 98 noworodków, a ich łączna wartość to 14 700 zł. Na przestrzeni 8 lat pakiety powitalne powędrowały już do 1231 rodzin. Od 2019 roku każdą parę bliźniąt urodzonych i zameldowanych w gminie Świdnica w 2019 roku witamy kwotą 1000 zł. Od 2016 roku każdy 18-latek wraz z osiągnięciem pełnoletniości otrzymuje od wójta gminy Świdnica list gratulacyjny.

15.2. Współpraca zewnętrzna

Gmina Świdnica współpracuje z sąsiadującymi samorządami subregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego w ramach realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”.

SCHEMAT 5. Mapa Aglomeracji Wałbrzyskiej

Źródło: www.um.walbrzych.pl/pl/news/aglomeracja-walbrzyska

Współpraca zewnętrzna prowadzona jest także w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej (AW) którą tworzą 22 dolnośląskie gminy: w tym gmina wiejska Świdnica, zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, które należą do czterech powiatów (wałbrzyskiego,

kamiennogórskiego, świdnickiego oraz kłodzkiego). Liderem Aglomeracji Wałbrzyskiej jest Gmina Wałbrzych. Pod względem powierzchni (1748 km²) Aglomeracja Wałbrzyska stanowi ponad 9% obszaru województwa dolnośląskiego. Około 18,3% powierzchni Aglomeracji stanowią obszary miejskie. Dla porównania: wskaźnik ten dla Dolnego Śląska wynosi 11%.

Do największych pod względem powierzchni gmin w Aglomeracji Wałbrzyskiej należą: gmina wiejska Kamienna Góra, gmina wiejska Nowa Ruda, Strzegom, gmina wiejska Świdnica oraz Lubawka. Ich łączna powierzchnia stanowi ok. 49% powierzchni Aglomeracji. Gminy Aglomeracji Wałbrzyskiej współpracują na wielu płaszczyznach, szczególnie w dziedzinie: komunikacji i transportu, środowiska, turystyki, edukacji, polityki społecznej oraz infrastruktury.

Gmina Świdnica jest w gronie 20 tys. samorządów w Europie, których wiążą wzajemne umowy partnerskie. Pierwszą umowę partnerską władze gminy Świdnica zawarły w 2006 roku z niemieckim miastem Lampertheim. Następnie w 2010 r. z belgijskim miastem Maldegem. Od 2014 r. gmina Świdnica współpracuje z polską gminą Żukowo k/ Gdańska. W 2015 r. została zawarta kolejna umowa partnerska, tym razem z włoskim miastem Adria. W 2017 roku gmina Świdnica rozpoczęła współpracę z francuskim miastem Ermont. W ciągu kilkunastoletniej współpracy i funkcjonowania umów partnerskich rozwinęły się bardzo różnorodne formy kontaktów począwszy od wymiany młodzieży, zespołów sportowych i kulturalnych. Współpraca ta pozytywnie wpływa na wspólną integrację mieszkańców partnerskich miast i gmin.

Partnerstwo gmin od wielu lat jednoczy ludzi ponad granicami, jest częścią naszego codziennego życia. Pozwala dzielić się doświadczeniami i korzystać ze zdobytej wiedzy w różnych aspektach życia społecznego, edukacyjnego czy kulturalnego. Pozwala też na dyskusję na ważne, a czasem i trudne tematy. Jednym z nich był kryzys migracyjny, wywołany napaścią Rosji na Ukrainę. Wiele europejskich miast i gmin zdecydowało się na przyjęcie uchodźców. Wśród nich były miasta partnerskie gminy Świdnica: niemieckie Lampertheim, belgijskie Maldegem, francuskie Ermont i włoska Adria.

- Lampertheim – (rok rozpoczęcia współpracy 2006) miasto w Niemczech, w kraju związkowym Hesja, w rejencji Darmstadt, w powiecie Bergstraße. Pierwsze miasto partnerskie gminy Świdnica.

- Maldegem – (rok rozpoczęcia współpracy 2010) miasto w belgijskiej prowincji Flandrii Wschodniej.

- Adria – (rok rozpoczęcia współpracy 2015) miasto we Włoszech w Wenecji Euganejskiej, między dolnym Padem i Adygą, starożytny ważny port morski Etrusków, obecnie położony 25 kilometrów od Morza Adriatyckiego.

- Ermont – (rok rozpoczęcia współpracy 2017) miasto w regionie Île-de-France, w departamencie Dolina Oise, położone 22 km od stolicy Francji Paryża

- Żukowo – (rok rozpoczęcia współpracy 2014) gmina miejsko-wiejska położona w województwie pomorskim, w powiecie kartuskim, należąca do Aglomeracji Gdańskiej.

15.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Program współpracy Gminy Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w m.in. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok	Uchwała nr LXXXVIII/861/2023 Rady Gminy Świdnica z dnia 30 listopada 2023 r

16. BUDŻET GMINY

16.1. Budżet gminy

Rada Gminy Świdnica przyjęła Uchwałę Budżetową Gminy Świdnica na 2024 rok Nr LXXIX/867/2023 w dniu 15 grudnia 2023 r. ustalając plan na 2024:

- po stronie dochodów **141 721 586,22 zł**, z tego:

dochody bieżące 107 671 401,19 zł

dochody majątkowe 34 050 185,03 zł

- po stronie wydatków **149 806 298,22 zł**, z tego:

wydatki bieżące 100 438 547,22 zł

wydatki majątkowe 49 367 751,00 zł

W wyniku zmian dokonanych w budżecie w 2024 roku plan dochodów wynosił 162 399 79,90 zł natomiast plan wydatków 178 567 604,87 zł. Deficyt budżetu gminy na 2024 rok po zmianach zaplanowano w wysokości 16 167 806,97 zł. Jako źródło pokrycia deficytu zaplanowano przychody z emisji papierów wartościowych w kwocie 5 500 000 zł, z niewykorzystanych w 2023 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu w kwocie 10 057 207,36 zł, z zaciągniętych pożyczek i kredytów w kwocie 65 205,61 zł oraz wolne środki w kwocie 34 920 zł. Zadłużenie gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiło 48,3% w stosunku do wykonanych dochodów i było niższe o 7,9 % od zadłużenia według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku. Wskaźnik obsługi długu za 2024 rok stanowił 6,7 % (tj. kwota spłaty zobowiązań z tytułu emisji obligacji wraz z odsetkami w stosunku do wykonanych dochodów bieżących).

Obsługa długu gminy przebiegała w sposób prawidłowy, czyli odsetki spłacane były terminowo. Płynność finansowa gminy została zachowana. Wypracowany wskaźnik nadwyżki operacyjnej za 2024 rok do planowanych dochodów wyniósł 7,5%. Nadwyżka operacyjna stanowi kwotę 11 205 316,68 zł (planowano 6 749 946,03 zł). W 2024 roku Gmina Świdnica nie udzielała nikomu żadnych poręczeń ani gwarancji. Rada Gminy obniżyła maksymalne stawki podatku od środków transportowych.

W wyniku podjęcia wyżej wymienionych decyzji do budżetu gminy w 2024 r. wpłynęło mniej dochodów na łączną kwotę 260 104,66 zł. W 2024 roku roczny plan wydatków został zrealizowany w 88,5%, co daje kwotę 158 023 843,91 zł, w tym wydatki majątkowe w kwocie 35 839 218,88 zł, tj. 79,8% planu.

W porównaniu do pierwotnego planu wydatków na 2024 rok, uchwalonego w uchwale budżetowej z 15 grudnia 2023 roku, wydatki wykonano w 105,5%.

W trakcie roku budżetowego planowane wydatki ogółem zwiększono o 19,2% czyli o 28 761 306,65 zł, natomiast planowane wydatki na inwestycje gminne zmniejszono o 9,1%, czyli o 4 467 731 zł.

W opisywanym roku r. ponad 35 839 tys. zł (tj. 79,8% kwoty planowanej) przeznaczono na inwestycje, w tym m.in.: na infrastrukturę wodociągową i sanitarną 10 870 tys. zł, 8 138,6 tys. zł na infrastrukturę drogową, 4 914,8 tys. zł na gospodarkę mieszkaniową, 4 576,6 tys. zł na oświatę, 1 747 tys. zł na obiekty sportowe, 1 508 tys. zł na kulturę, 1 409,9 tys. zł na inwestycje związane z turystyką w gminie, 813 tys. zł na objęcie udziałów, 755,1 tys. zł na zadania związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska, 587 tys. zł na inwestycje związane z Urzędem Gminy, 270 tys. na Strażę Pożarną, 205,6 tys. zł na odbudowę sieci wodociągowej w Bystrzycy Górnej, 150 tys. zł przeznaczono na Fundusz Wsparcia PSP.

W 2024 roku wydatkowane z budżetu gminy środki w kwocie 1 259,08 tys. zł na Fundusz Sołecki (FS) pozwoliły na upiększenie wsi oraz na zorganizowanie licznych imprez sportowo- kulturalnych na terenie gminy,

w tym kwota 93,9 tys. zł dotyczyła realizowanych inwestycji w ramach FS.

Do budżetu gminy wpłynęły środki w kwocie 13 341 640,38 zł na usuwanie skutków powodzi oraz pomoc mieszkańcom poszkodowanym w wyniku powodzi.

W ramach zadań bieżących wykonano remonty mieszkań komunalnych i socjalnych, rowów melioracyjnych oraz remonty dróg gminnych. W 2024 r. nadal ponoszone były wydatki na pomoc obywatelom Ukrainy.

TABELA 66. Realizacja budżetu [2024].

L.p.	Wyszczególnienie	Plan wg uchwały budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania do planu po zmianach /5 : 4/
1.	dochody	141 721 586,22	162 399 797,90	149 574 615,77	92,2
1.1	w tym: dochody bieżące	107 671 401,19	140 417 530,90	133 306 042,15	95,0
1.2	dochody majątkowe	34 050 185,03	21 982 267,00	16 268 573,62	74,0
2.	wydatki	149 806 298,22	178 567 604,87	158 023 843,91	88,5
2.1	w tym: wydatki bieżące	100 438 547,22	133 667 584,87	122 184 625,03	91,4
2.2	wydatki majątkowe	49 367 751,00	44 900 020,00	35 839 218,88	79,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

TABELA 67. Dochody [2023-2024].

Dochody [zł]:	2023	2024	Zmiana 2022-2023
Ogółem	118 766 405,25	149 574 615,77	30 808 210,52↑
majątkowe	20 527 973,83	16 268 573,62	4 259 400,21↓
Własne	70 476 598,60	86 072 082,47	15 595 483,87↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

Dochody ogółem

149 574 615,77 zł
wykonane w 2024 r.

+25,94%
do roku 2023

Dochody ogółem na mieszkańca

8 721,55 zł
wykonane w 2024 r.

+32,16%
do roku 2023

Dochody bieżące na mieszkańca

7 772,95 zł
Wartość wskazuje na poziom transferów bieżących do budżetu.

Dochody majątkowe na mieszkańca

948,60 zł
Wartość wskazuje na skuteczność działań w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje.

Dochody własne na mieszkańca

4 044,69 zł
Wartość wskazuje na poziom samodzielności finansowej jednostki i poziom elastyczności budżetu.

Dochody unijne na mieszkańca

206,27 zł
Wartość wskazuje na aktywność jednostki w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Najważniejszym źródłem dochodów gminy Świdnica w 2024 roku były subwencje ogólne z budżetu państwa. Wpływy w kwocie 33 407 646,00 zł stanowiły 22,34% wszystkich dochodów Gminy. Pięć najistotniejszych pozycji po stronie dochodowej budżetu Gminy składa się łącznie na 74,91% wszystkich wpływów. Najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Świdnica w 2024 roku były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 29 345 559,00 zł i generowały 19,62% wpływów do budżetu. Istotnymi źródłami dochodów własnych gminy były również wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw oraz wpływy z różnych opłat, wykonane odpowiednio w wysokości 16 997 578,98 zł, 7 054 699,41 zł i 4 847 862,84 zł.

Wykres 18: 10 głównych źródeł dochodów Gminy Świdnica w 2024 roku

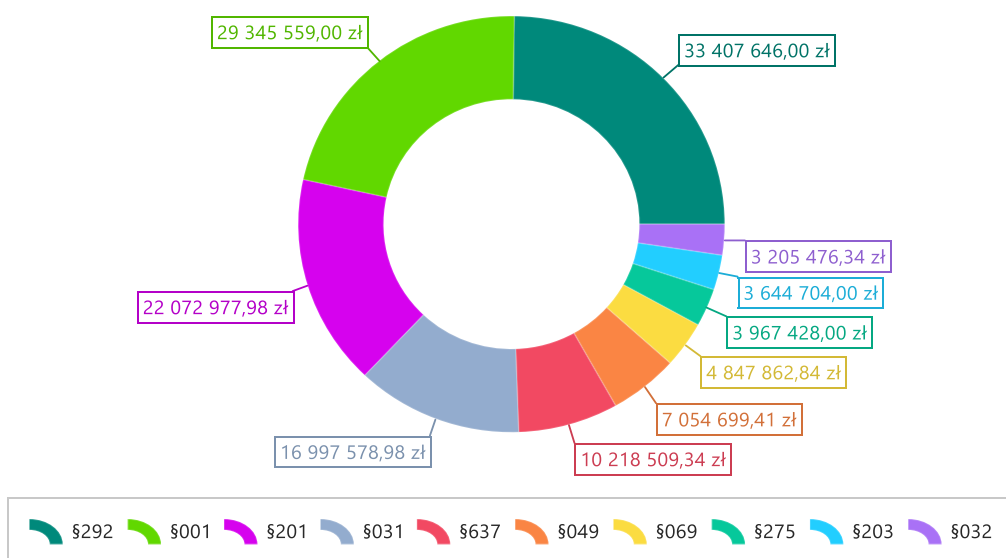

Tabela 68: Dochody gminy Świdnica w 2024

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	33 407 646,00
001	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	29 345 559,00
201	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	22 072 977,98
031	Wpływy z podatku od nieruchomości	16 997 578,98
637	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	10 218 509,34
049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	7 054 699,41
069	Wpływy z różnych opłat	4 847 862,84
275	Środki na uzupełnienie dochodów gmin	3 967 428,00
203	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	3 644 704,00
032	Wpływy z podatku rolnego	3 205 476,34

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
625	Dotacja celowa w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	3 087 413,45
083	Wpływy z usług	1 283 739,43
050	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	1 116 126,60
210	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	1 044 825,25
097	Wpływy z różnych dochodów	674 859,49
075	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	641 721,90
609	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	630 123,65
077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	581 697,07
034	Wpływy z podatku od środków transportowych	580 283,37
635	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	550 253,50
095	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	414 451,70
002	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	330 951,00
271	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	314 999,80
033	Wpływy z podatku leśnego	296 264,00
091	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	281 078,98
048	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	280 653,67
663	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	248 310,00
633	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	236 228,80
626	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	229 700,00
205	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	208 184,02
628	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów	203 190,61

Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
	inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	
096	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	180 704,69
620	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	169 628,25
066	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	163 229,90
092	Wpływy z pozostałych odsetek	145 697,69
036	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	138 684,90
200	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	109 966,55
204	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych	80 000,00
027	Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	77 310,96
087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	70 056,17
236	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	64 144,98
094	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	60 529,61
064	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	52 514,12
202	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	51 000,00
630	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	40 000,00
035	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	36 137,53
041	Wpływy z opłaty skarbowej	32 589,73
055	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	29 113,41
269	Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	23 925,16
246	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	13 298,84
088	Wpływy z opłaty prolongacyjnej	13 250,00
218	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	10 946,43
046	Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	9 416,00

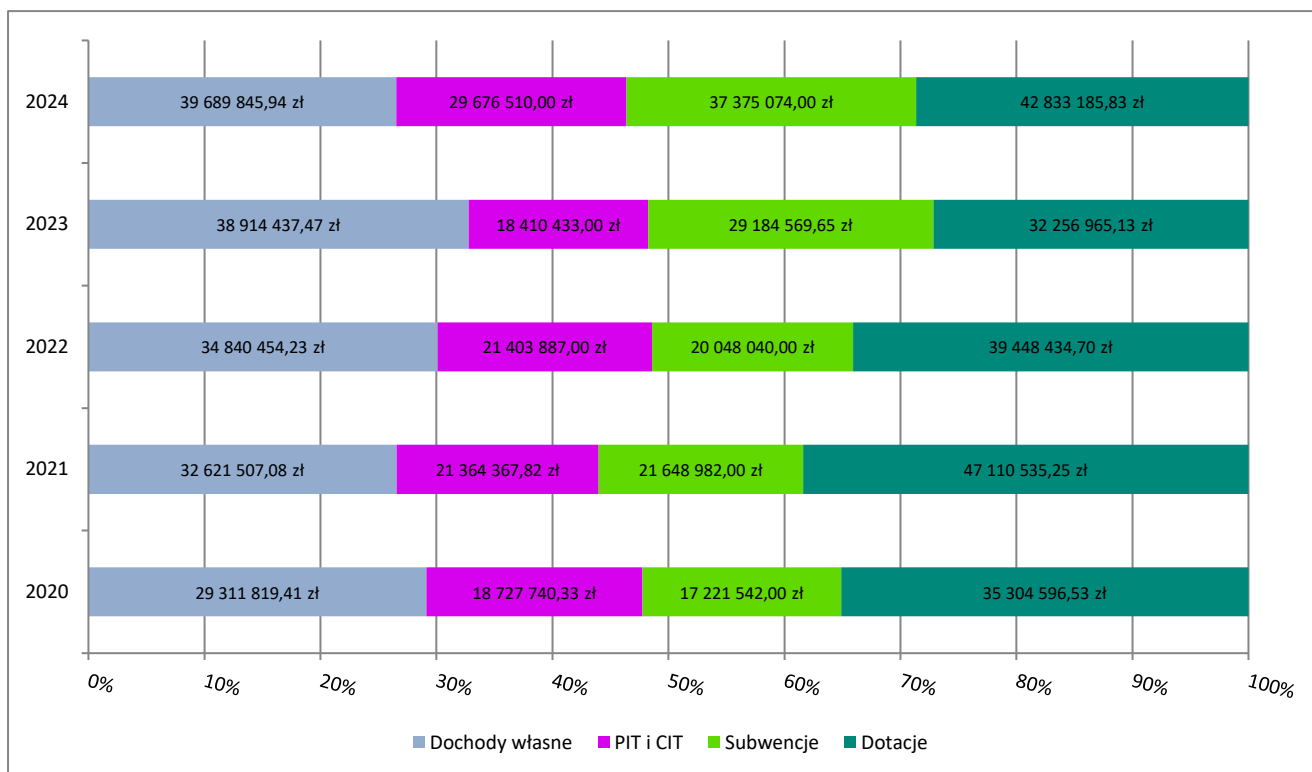
Paragraf	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)
076	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3 462,78
068	Wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	1 117,00
240	Wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	306,95
037	Wpływy z opłaty od posiadania psów	85,00
295	Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,94
629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00
057	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	0,00
270	Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	0,00
098	Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	0,00
058	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	0,00
	Razem	149 574 615,77

TABELA 69. Dochody własne [2023-2024].

Dochody własne [zł]:	2023	2024	Zmiana 2023-2024
Razem	70 476 598,60	86 072 082,47	15 595 483,87
dochody podatkowe - podatek rolny	2 853 846,20	3 205 476,34	351 630,14
dochody podatkowe - podatek leśny	293 282,27	296 264,00	2981,73
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	15 004 308,01	16 997 578,98	1 993 270,97
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	678 172,77	580 283,37	-97 889,40
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	1 225 206,14	1 116 126,60	-109 079,54
dochody podatkowe – podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	31 077,68	36 137,53	4 992,53
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	1 891,00	9 416,00	7 525
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	17 873 450,00	29 676 510,00	11 803 060
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	18 410 433,00	29 345 559,00	18 409 874
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	536 983,00	330 951,00	- 206 032,00

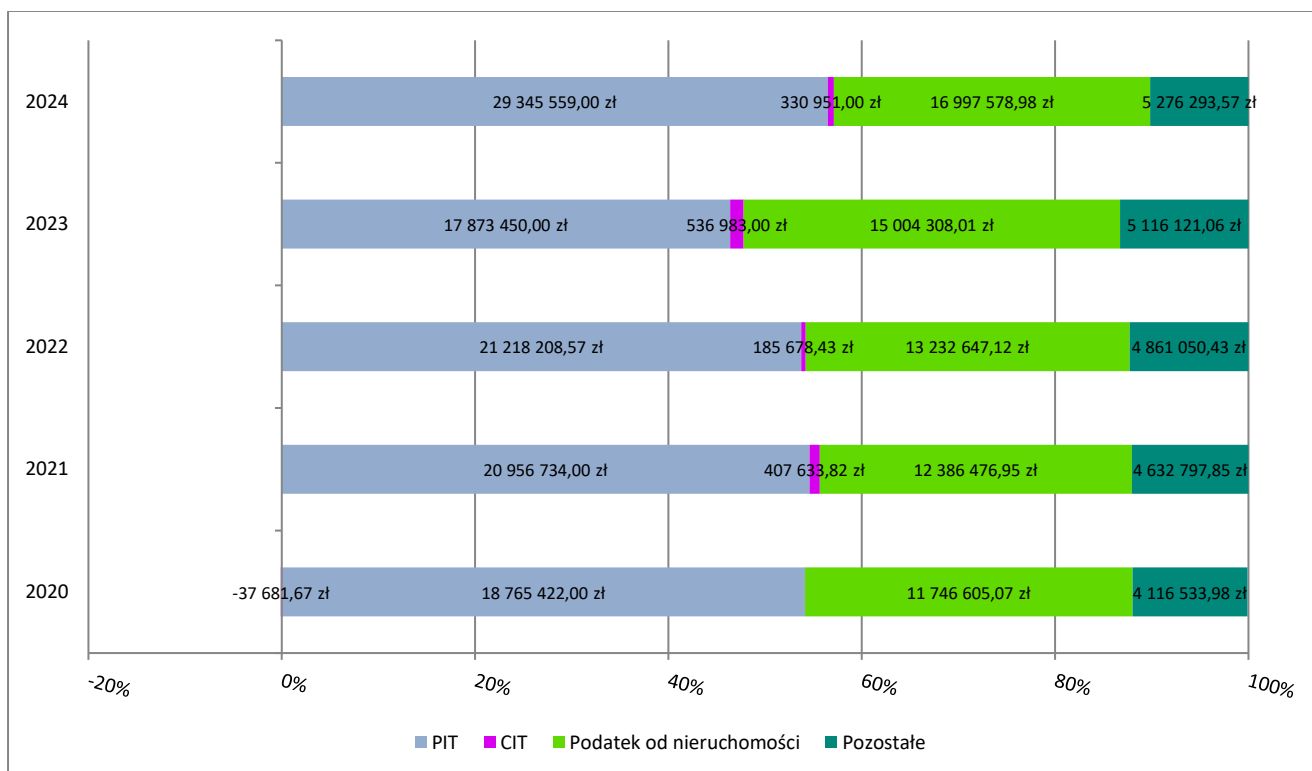
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

Wykres 19: Dochody Gminy Świdnica wg kategorii w 2024 roku w porównaniu do lat 2020-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica
 *z uwagi na pośredni charakter w ramach zestawienia z dochodów własnych wydzielono PIT i CIT

Wykres 20: Dochody podatkowe Gminy Świdnica wg kategorii w 2024 roku w porównaniu do lat 2020-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świdnica

Łączny koszt skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w 2024 roku: 260 104,66 zł.

Łączny koszt udzielenia ulg i zwolnień podatkowych w 2024 roku: 0,00 zł.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach ogółem

10,44%

-5,81 pp.

do roku 2023

W strukturze dochodów budżetowych gminy Świdnica w 2024 roku znalazły się dotacje inwestycyjne. Wartość wykonanych dotacji w 2024 roku wyniosła 15 613 357,60 zł, z czego 3 229 901,18 zł było środkami pochodzącymi z budżetu środków europejskich.

16.2. Wydatki

W 2024 roku gmina Świdnica najwięcej środków przeznaczyła na realizację zadań z zakresu oświaty i wychowania. Wykonano je na poziomie 45 633 998,87 zł, co stanowiło 28,88% wydatków gminy. Znaczący udział w strukturze odegrały wydatki zrealizowane w ramach pomocy społecznej. Na realizację zadań z tego zakresu wydatkowano łącznie 18 661 458,58 zł, co stanowiło 11,81% wydatków gminy. Wydatki z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zrealizowano na poziomie 16 378 769,46 zł, co stanowiło 10,36% wydatków gminy. Wydatki z zakresu transportu i łączności wykonano w wysokości 13 817 392,63 zł, co stanowiło 8,74% wydatków ogółem, natomiast w ramach administracji publicznej wydatkowano 12 955 126,96 zł, co stanowiło 8,20% wydatków gminy.

Należy zauważyć, że gmina Świdnica zrealizowała wydatki bieżące na oświatę w wysokości 42 167 838,36 zł. Natomiast subwencję oświatową otrzymała na poziomie 29 223 367,00 zł. Oznacza to, że pokrycie wydatków oświatowych subwencją oświatową stanowiło 69,30%.

Gmina Świdnica zrealizowała inwestycje na kwotę 35 026 218,88 zł. Zestawiając to z otrzymanymi dotacjami w wysokości 15 613 357,60 zł, należy wskazać, że pokrycie inwestycji dotacjami wyniosło 44,58%.

TABELA 70. Realizacja wydatków budżetowych wg działów klasyfikacji budżetowej [2024].

Wyszczególnienie	Wykonanie w 2024 roku		
	Ogółem	w tym:	
		bieżące	majątkowe
Rolnictwo i łowiectwo	12 686 902,94	3 941 574,84	8 745 328,10
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 045 034,14	532 034,14	513 000,00
Transport i łączność	13 817 392,63	7 708 955,05	6 108 437,58
Turystyka	1 439 888,68	193 997,03	1 245 891,65
Gospodarka mieszkaniowa	5 918 828,30	1 585 909,00	4 332 919,30
Działalność usługowa	198 361,29	198 361,29	-
Administracja publiczna	12 955 126,96	12 950 206,96	4 920,00
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	396 717,64	396 717,64	-
Obrona narodowa	0	0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 693 885,58	1 531 191,98	162 693,60
Obsługa długu publicznego	5 029 811,00	5 029 811,00	-
Różne rozliczenia	0,00	0,00	-
Oświata i wychowanie	45 633 998,87	43 603 948,20	2 030 050,67
Ochrona zdrowia	351 323,04	351 323,04	-
Pomoc społeczna	18 661 458,58	18 661 458,58	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	57 650,43	57 650,43	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 110 400,55	1 110 400,55	-
Rodzina	10 553 320,39	10 513 467,93	39 852,46
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	16 378 769,46	16 049 804,17	328 965,29
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 636 461,17	4 624 688,47	1 011 772,70
Kultura fizyczna	4 458 512,26	3 024 899,73	1 433 612,53
Ogółem wydatki:	158 023 843,91	132 066 400,03	25 957 443,88

Źródło: Zarządzenie Nr 55/2023 Wójta Gminy Świdnica z dnia 30 marca 2023 r.

W 2024 roku na **wydatki majątkowe** przeznaczono środki w kwocie 32 725 844,09 zł, w tym: na zadania inwestycyjne: 30 265 607,51 zł; na zakupy inwestycyjne: 81210 zł; na dotację celową dla Powiatu na inwestycje drogowe – 250 000,00 zł; na dotację celową dla GOKSiR-u na zadanie „Zakup materiałów do zrobienia wiaty w Lutomi Małej” w ramach Funduszu Sołeckiego- 13 000 zł; na dotację celową dla GOKSiR-u na „Zakup projektu i dokumentacji wiaty na boisku sportowym” w ramach Funduszu Sołeckiego – 7 7 000 zł; na dotację celową dla GOKSiR-u na „Wykonanie wiaty na boisku sportowym oraz kosztorysu/projektu wiaty (zakup materiałów i usług) w ramach Funduszu Sołeckiego – 15 000 zł; na podwyższenie kapitału w spółce komunalnej pn. Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. – 1 521 000 zł; na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – 54 413,05 zł; na dofinansowanie wymiany kotłów c.o. na ekologiczne – 126 000 zł, na projekt „Ciepłe mieszkanie” – 13 950,00 zł; na wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych – 377 963,53 zł. Płynność finansowa gminy została zachowana. Nadwyżka operacyjna stanowi kwotę minus 1 072 545,90 zł (planowano minus 4 597 641,56 zł). W 2023 roku Gmina Świdnica nie udzielała nikomu żadnych poręczeń ani gwarancji.

Wydatki ogółem

158 023 843,91 zł

wykonane w 2024 r.

+19,68%

do roku 2023

Wydatki ogółem na mieszkańca

9 214,22 zł

wykonane w 2024 r.

+25,59%

do roku 2023

Wydatki bieżące na mieszkańca

7 124,47 zł

Wartość wskazuje na poziom środków, jaki przeznaczano na realizację zadań bieżących jednostki.

Wydatki majątkowe na mieszkańca

2 089,75 zł

Wartość wskazuje na poziom nakładów na realizację inwestycji oraz przyjęte priorytety w zakresie realizacji zadań własnych.

Środki własne na inwestycje

7 121 417,12 zł

Wartość nadwyżki operacyjnej pomniejszona o spłatę długu. Wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Wydatki zrealizowane z dofinansowaniem

15 828 142,58 zł

Wartość wydatków zrealizowanych z udziałem środków zagranicznych i z RFPŁ oraz RFIL. Świadczy o aktywności JST w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowych

TABELA 71. Realizacja wydatków majątkowych [2024].

L.p.	Wyszczególnienie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania planu	Struktura wydatków majątk.
1	2	5	6	7	8	9
1	Wykonanie projektów kanalizacji sanitarnej w Gminie Świdnica (w tym Osiedle nad potokiem)	100 000,00	100 000,00	55 350,00	55,4%	0,2%
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w Mokreszowie	5 290 000,00	6 362 921,26	6 336 871,74	99,6%	17,7%
3	Budowa oczyszczalni ścieków w Mokreszowie*	4 659 977,00	4 340 142,00	4 321 786,81	99,6%	12,1%
4	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Panków	0,00	165 000,00	156 948,00	95,1%	0,4%
	RAZEM DZIAŁ 010 - Rolnictwo i łowiectwo	10 049 977,00	10 968 063,26	10 870 956,55	99,1%	30,3%
5	Objęcie udziałów w Świdnickim Gminnym Przedsiębiorstwie Komunalnym Sp. z o.o.	0,00	813 000,00	813 000,00	100,0%	2,3%
6	Odbudowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Bystrzyca Górna	0,00	210 001,00	205 617,00	97,9%	0,6%
	RAZEM DZIAŁ 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	1 023 001,00	1 018 617,00	99,6%	2,8%
7	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 w Grodziszczu w zakresie budowy chodnika dla pieszych	30 000,00	33 100,00	20 910,00	63,2%	0,1%
8	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami	0,00	160 515,00	0,00	0,0%	0,0%
9	Budowa drogi powiatowej nr 3396D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy (§6300)	70 196,00	70 196,00	0,00	0,0%	0,0%
10	Przebudowa drogi powiatowej nr 2941D na odcinku Pszenno-Jagodnik	60 000,00	60 000,00	0,00	-	0,0%
11	Budowa drogi rowerowej Jagodnik - granica z Miastem Świdnica, w ramach projektu "Rozwój infrastruktury rowerowej w północnej części Aglomeracji Wałbrzyskiej - etap IE"- FEST	247 667,00	10 000,00	0,00	0,0%	0,0%

12	Dotacja do budowy chodników przy drogach powiatowych na terenie gminy Świdnica (§ 6300)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	100,0%	0,7%
13	Zakup znaku poprawiającego bezpieczeństwo we wsi - znak wskazujący ograniczenie prędkości w ramach FS wsi Jagodnik (§6060)	10 000,00	1 500,00	1 500,00	100,0%	0,0%
14	Przebudowa drogi gminnej nr 120516D w Bystrzycy Górnej	0,00	900 253,50	814 735,05	90,5%	2,3%
15	Budowa i modernizacja dróg i chodników w gminie, w tym: "Zakup kostki chodnikowej" - FS Lutomia G.	1 010 000,00	1 175 000,00	1 116 210,61	95,0%	3,1%
16	Droga dojazdowa do gruntów rolnych	1 000 000,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
17	Burkatów - droga dojazdowa do gruntów rolnych	0,00	550 000,00	338 117,74	61,5%	0,9%
18	Mokreszów droga dojazdowa do gruntów rolnych w obszarze scalania gruntów	0,00	200 000,00	105,90	0,0%	0,0%
19	Lubachów droga dojazdowa do gruntów rolnych	0,00	20 000,00	0,00	0,0%	0,0%
20	Budowa kładki pieszo- rowerowej nad Bystrzycą w miejscowości Wiśniowa w ramach zadania "Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL*	150 000,00	336 101,34	289 576,32	86,2%	0,8%
21	Wykonanie projektów w gminie	250 000,00	209 000,00	203 869,50	97,5%	0,6%
22	Przebudowa dróg na osiedlu domów jednorodzinnych w Pszennie wraz z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego	2 070 570,00	2 648 770,00	2 457 262,64	92,8%	6,9%
23	Przebudowa ul. Fabrycznej w Pszennie - I etap	210 000,00	210 000,00	209 454,72	0,0%	0,6%
24	Przebudowa ul. Fabrycznej w Pszennie - II etap	872 000,00	1 201 861,62	1 201 323,96	100,0%	3,4%

25	Budowa parkingów typu "Park&Ride" i "Bike&Ride" oraz infrastruktury pieszej i rowerowej z infrastrukturą towarzyszącą, w ramach projektu "Niskoemisyjna, inteligentna i dostępna mobilność w Aglomeracji Wałbrzyskiej - powiat świdnicki"	336 651,00	14 006,00	9 225,00	65,9%	0,0%
26	Wymiana ustroju nośnego mostu nad rzeką Piławą w ciągu drogi gminnej w miejscowości Krzyżowa w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	870 000,00	10 000,00	1 178,68	11,8%	0,0%
27	Przebudowa obiektu mostowego nad rzeką Bystrzycą w ciągu drogi gminnej w miejscowości Burkatów w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	967 000,00	10 000,00	2 474,84	0,0%	0,0%
28	Przebudowa dróg gminnych w Pankowie i Grodziszczu w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie gminy Świdnica"	1 020 000,00	1 460 000,00	1 153 152,98	79,0%	3,2%
29	Budowa drogi rowerowej Burkatów - Witoszów Dolny oraz Wiśniowa - granica z gminą Żarów, w ramach projektu "Rozwój infrastruktury rowerowej w północnej części Aglomeracji Wałbrzyskiej - etap I E	2 134 000,00	430 400,00	24 600,00	5,7%	0,1%
30	Zakupy inwestycyjne (zakup kosiarki)	0,00	40 000,00	36 900,00	92,3%	0,1%
31	lnw. "Projekt drogi dojazdowej do posesji nr 23"- FS Pogorzala	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,0%	0,0%
32	"Sfinansowanie projektu remontu drogi gminnej przy posesjach: 1, 1A, 1B, 1C, 1E, 1G"- FS Słotwina	7 000,00	7 000,00	7 000,00	200,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 600 - Transport i łączność		11 566 084,00	10 008 703,46	8 138 597,94	81,3%	22,7%
33	Budowa stancyi rowerowej wraz z zagospodarowaniem terenu w Bystrzycy Dolnej w ramach zadania: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL*	150 000,00	349 222,31	345 433,79	98,9%	1,0%
34	Budowa stancyi rowerowej wraz z zagospodarowaniem terenu w Lubachowie w ramach zadania: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL*	150 000,00	975 000,00	945 214,75	96,9%	2,6%
35	Budowa singletracków w ramach zadania: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL	0,00	10 000,00	2 460,00	24,6%	0,0%
36	Oznakowanie szlaków rowerowych i wdrożenie aplikacji turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL	0,00	24 216,50	19 000,00	78,5%	0,1%

37	Budowa miejsc obsługi rowerów na terenie gminy w ramach zadania: Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie rzeki Bystrzycy i Piławy - RFIL	0,00	112 000,00	97 780,14	87,3%	0,3%
RAZEM DZIAŁ 630 - Turystyka		300 000,00	1 470 438,81	1 409 888,68	95,9%	3,9%
38	Wykup działek	241 020,00	241 020,00	91 200,00	37,8%	0,3%
39	Przebudowa i termomodernizacja budynków mieszkalnych z zasobu gminy	200 000,00	200 000,00	23 865,00	11,9%	0,1%
40	Budowa dwóch budynków mieszkalnych w Pszennie	4 800 000,00	5 200 000,00	4 799 692,94	92,3%	13,4%
41	Modelowa transformacja energetyczna budynków mieszkalnych w celu ograniczenia niskiej emisji w obszarze ZIT AW - projekt grantowy - FST	3 679 485,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 700 - Gospodarka mieszkaniowa		8 920 505,00	5 641 020,00	4 914 757,94	87,1%	13,7%
42	Poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Gminy Świdnica - FST	1 750 000,00	680 956,00	587 716,98	86,3%	1,6%
43	Poprawa cyberbezpieczeństwa w gminie wiejskiej Świdnica - FERC	0,00	185 176,50	0,00	0,0%	0,0%
44	Wydatki na zakupy inwestycyjne	30 000,00	30 000,00	0,00	0,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 750 - Administracja publiczna		1 780 000,00	896 132,50	587 716,98	65,6%	1,6%
46	Wpłata na Fundusz Wsparcia PSP - dofinansowanie zakupu samochodu dla Powiatowej Straży Pożarnej w Świdnicy	150 000,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
47	Wpłata na Fundusz Wsparcia PSP - dofinansowanie zadania "Modernizacja i przebudowa Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego PSP w Świdnicy	0,00	150 000,00	150 000,00	100,0%	0,0%
48	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach bezpieczeństwa publicznego	100 000,00	120 000,00	119 088,60	99,2%	0,3%
49	Modernizacja remizy OSP w Burkatowie- Rządowy Program Odbudowy Zabytków	200 000,00	7 000,00	1 845,00	26,4%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		450 000,00	277 000,00	270 933,60	97,8%	0,8%

48	Przebudowa i modernizacja obiektów szkolnych na terenie gminy Świdnica	200 000,00	200 000,00	81 594,51	40,8%	0,2%
49	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach oświaty	100 000,00	100 000,00	52 958,58	53,0%	0,1%
50	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Pszennie w ramach FST	1 414 243,00	303 271,00	237 199,62	78,2%	0,7%
51	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Lutomi Dolnej w ramach FST	5 902 000,00	5 208 500,00	3 262 330,33	0,0%	9,1%
52	Przebudowa wewnętrznego układu funkcjonalnego części budynku szkoły podstawowej wraz z dobudową klatki schodowej oraz łącznika komunikacyjnego do budynku zlokalizowanego w miejscowości Bystrzyca Górna 64 w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica"	991 000,00	991 000,00	598 608,29	60,4%	1,7%
53	Roboty budowlane dostosowujące pomieszczenia użytkowe w tym pomieszczenia higieniczno - sanitarne Szkoły Podstawowej w Grodziszczu do aktualnych potrzeb funkcjonalnych w ramach zadania "Modernizacja infrastruktury drogowej i edukacyjnej na terenie Gminy Świdnica"	589 000,00	759 000,00	305 998,03	40,3%	0,9%
54	Poprawa efektywności energetycznej budynku przedszkola gminnego w Pszennie przy ul. Wrocławskiej 15 - FST	550 000,00	124 399,00	3 837,60	3,1%	0,0%
55	Budowa przedszkola o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w Witoszowie Dolnym - obiekt demonstracyjny - FST	400 000,00	400 000,00	20 541,00	5,1%	0,1%
56	Zakupy inwestycyjne przedszkola w Bystrzycy Dolnej	0,00	13 500,00	13 493,10	99,9%	0,0%
57	"Dobry start przedszkolaków z Gminy Świdnica" - EFS plus	0,00	80 000,00	0,00	0,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 801 - Oświata i wychowanie		10 146 243,00	8 179 670,00	4 576 561,06	56,0%	12,8%
58	Poprawa efektywności energetycznej budynku Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Lubachowie - FST	63 375,00	63 375,00	0,00	0,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 854 -Edukacyjna opieka wychowawcza		63 375,00	63 375,00	0,00	0,0%	0,0%
59	Zakup garażu blaszanego 6 m x 6 m dla Żłobka	15 000,00	15 000,00	14 944,96	99,6%	0,0%
60	Zakup aktywnego kompensatora mocy biernej wraz z montażem w Żłobku w Pszennie	0,00	25 000,00	24 907,50	99,6%	0,1%
RAZEM DZIAŁ 855 - Rodzina		15 000,00	40 000,00	39 852,46	0,0%	0,0%

61	Zadania inwestycyjne w ramach porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w gminie (§6060)	100 000,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
62	Dotacja celowa na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Lutomia Górna, Lutomia Dolna, Lutomia Mała, Stachowiczki, Bojanice, Makowice nr: 1-24 (§ 6230)	120 000,00	173 000,00	48 000,00	27,7%	0,0%
63	Utrzymanie estetyki wsi- FS Wilków	0,00	10 000,00	10 000,00	100,0%	0,0%
64	Modernizacja i zagospodarowanie terenów zielonych	25 000,00	25 000,00	6 950,00	27,8%	0,0%
65	Dotacje na wymianę kotłów c.o. na ekologiczne (§ 6230)	100 000,00	485 000,00	334 874,78	69,0%	0,0%
66	Programy Partnerskie Energetyki Obywatelskiej OŹE dla gmin powiatu Świdnickiego (PPEO)	0,00	20 000,00	0,00	0,0%	0,0%
67	Projekt "Ciepłe Mieszkanie" (§ 6230)	1 637 500,00	1 437 500,00	203 190,61	14,1%	0,6%
68	Modernizacja oświetlenia w gminie, w tym Sołectwa - 54 411,42 zł, z czego: FS Bojanice - 6 000 zł, FS Boleścin - 15 000 zł, FS Lutomia Dolna - 5 411,42 zł, FS Lutomia Górna - 6 000 zł, FS Modliszów - 16 000 zł, FS Witoszów Dolny - 6 000 zł	83 000,00	134 411,42	115 127,89	85,7%	0,3%
69	Dotacja dla Miasta Świdnica na zadanie "Budowa kontenerowej kwarantanny/izolátky na terenie Schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Pogodnej 3 w Świdnicy"	0,00	27 000,00	27 000,00	100,0%	0,1%
70	Dotacja dla GOKSiR na zadanie "Inwestycje - wykonanie utwardzenia z kostki betonowej na Placu Zabaw- boisko do koszykówki (zakup materiałów i usług)' w ramach FS wsi Krzczonów	10 000,00	10 000,00	10 000,00	100,0%	0,0%
RAZEM DZIAŁ 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		2 075 500,00	2 321 911,42	755 143,28	32,5%	2,1%
71	Programy Partnerskie Energetyki Komunalnej OŹE dla gmin powiatu świdnickiego (PPEK)	0,00	120 000,00	113 760,32	94,8%	0,3%
72	Poprawa efektywności energetycznej w obiektach kultury	50 000,00	50 000,00	0,00	0,0%	0,0%
73	Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku w ramach zadania "Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku oraz budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej"	1 375 000,00	775 000,00	565 451,99	73,0%	1,6%

74	Powiatowy Program Energetyki Komunalnej OZE (PPEK)	666 667,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
75	Remont konserwatorski dachów kościoła pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Makowicach - przybudówki i przypory kościoła	0,00	110 903,29	110 903,29	100,0%	0,3%
76	Prace konserwatorskie przy ołtarzu głównym w prezbiterium w kościele św. Anny w Grodziszczu	0,00	242 968,05	242 968,05	100,0%	0,7%
77	Rewitalizacja zabytkowego kompleksu kościoła p.w. Św. Jadwigi w Mokrzeszowie	0,00	334 823,21	334 823,21	100,0%	0,9%
78	Zagospodarowanie terenu zielonego przy świetlicy wiejskiej w Mokrzeszowie	0,00	141 000,00	140 521,80	99,7%	0,4%
RAZEM DZIAŁ 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		2 091 667,00	1 774 694,55	1 508 428,66	85,0%	4,2%
79	Budowa obiektu turystyczno-rekreacyjnego w Niegoszowie	0,00	40 000,00	22 140,00	55,4%	0,1%
80	Budowa obiektu turystyczno- rekreacyjnego w Wiśniowej	0,00	70 000,00	47 219,10	-	0,1%
81	Budowa kompleksu sportowego ORLIK w Grodziszczu	0,00	50 000,00	39 975,00	80,0%	0,1%
82	Zagospodarowanie terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy Świdnica	100 000,00	208 000,00	182 330,71	87,7%	0,5%
83	Odnowa Dolnośląskiej Wsi	190 000,00	0,00	0,00	0,0%	0,0%
84	Rozwój ogólnodostępnych terenów zielonych w Aglomeracji Wałbrzyskiej w gminie Świdnica (stawy Grodziszcz, Gogołów, Burkatów) – EFER	200 000,00	200 000,00	135 847,07	67,9%	0,4%
85	Budowa trasy treningowej typu singletrack oraz trasy pump track w Lubachowie	509 400,00	698 010,00	647 403,86	92,7%	0,0%
86	Budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej- w ramach projektu "Budowa świetlicy wiejskiej w Jagodniku oraz budowa szatni sportowej w Lutomi Górnej"- Polski Ład	710 000,00	770 000,00	577 204,00	75,0%	
87	Rozwój infrastruktury integracji, aktywności społecznej i fizycznej na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej - w ramach FEDS dotyczy Komorowa, Boleścina, Mokrzeszowa, Witoszowa Dolnego, Lutomi Górnej – EFER	200 000,00	200 000,00	95 644,99	47,8%	
RAZEM DZIAŁ 926 - Kultura fizyczna		1 909 400,00	2 236 010,00	1 747 764,73	78,2%	4,9%
OGÓŁEM		49 367 751,00	44 900 020,00	35 839 218,88	79,8%	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Świdnicy. Stan środków pieniężnych na 31.12.2023 roku wynosił 7 709,65 zł, stan środków obrotowych na koniec okresu sprawozdawczego 16 729,47 zł. Rozrachunki z tytułu zobowiązań niewymagalnych w kwocie 196 286,04 zł stanowiły: zobowiązania wobec ZUS- 156 032 zł, zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego 9 821,00 zł. oraz faktur 30 433,04.

TABELA 72. GOKSiR – sprawozdanie finansowe za 2024 rok.

Przychody	Plan	Wykonanie	% wykonania
Dotacja podmiotowa na działalność kulturalną	8 750 297,00	8 747 452,99	99,97
Dotacja podmiotowa - na obiekty sportowe	3 230 000,00	3 230 000,00	100,00
Dotacja celowa z budżetu gminy na place zabaw w ramach FS, w tym:	134 000	133 872,06	99,90%
- na zadania bieżące		123 872,06	
- na zadania inwestycyjne		10 000	
Dotacja celowa z budżetu gminy na obiekty sportowe w ramach FS, w tym:	92 000	91 564,64	99,53 %
- na zadania bieżące		91 564,65	
- na zadania inwestycyjne			
Dotacja celowa z budżetu gminy na świetlice wiejskie w ramach FS, w tym:	474 000,00	473 020,32	99,79%
- na zadania bieżące		473 020,32	
- na zadania inwestycyjne		0,00	
Dotacja celowa na realizację programów profilaktycznych z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy (zadanie bieżące)	50 000,00	50 000,00	100%
Odsetki dopisane na rachunku bankowym	607,00	606,39	99,90%
Przychody z najmu świetlic	149 300,00	149 252,71	99,97%
Przychody z najmu Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Witoszowie Dolnym	1 365 000,00	1 364 030,30	99,93%
Refaktury	297 000,00	296 787,77	99,75 %
Pozostałe przychody	33 350,00	35 304,54	99,87 %
Inne środki, w tym:	413 200,00	413 18, 00	100,0%
a) podatek VAT należny od faktur sprzedaży		283 568,00	
b) zwrot podatku VAT w formie niepieniężnej – kompensata podatkiem dochodowym od osób fizycznych,		129 613,00	
Rozliczenie kart płatniczych	3280 ,00	3 276,26	99,89%
WSSE-Powódź	19 000,00	19 000,00	100,0%
Ale Babki –	960,00	957,00	99,69%
Zespół Mokrzeszów	2 800,00	2 800,00	100,0%
Dożynki – darowizny	5 000,00	5 000,00	100,0%
Nagroda przegląd kolędniczy ŚOK	600,00	600,00	100,0%
Koszty działalności ogółem	Plan	Wykonanie	% wykonania
1. Materiały, w tym:	1 361 000,00	1 359 992,97	99,93%
- art. biurowe, środki czystości	55 000,00	54 672,56	99,40%
- wyposażenie i materiały	960 000,00	959 772,48	99,98%
- opał	346 000,00	345 547,93	99,87%
2. Usługi, w tym:	2 141 400,00	2 255 888,61	105,35%
- zużycie energii, wody, gazu	1 190 000,00	1 189 914,13	99,99%

Koszty działalności ogółem	Plan	Wykonanie	% wykonania
- wywóz śmieci i nieczystości	126 200,00	126 109,32	99,93%
- koszty rozmów telefonicznych	19 200,00	19 125,09	99,61%
- usługi pozostałe	806 000,00	920 740,07	114,24%
3. Imprezy	236 500,00	236 440,94	99,98%
4. Remonty i modernizacje , w tym:	132 200,00	132 199,51	100,0%
- Zestaw zabawowy – Plac zabaw Lutomia Górną		19 114,20	
- Przebudowa oświetlenia hala sportowa		103 500,00	
- Remont pomieszczeń świetlica Pogorzała		77 186,09	
- Wentylacja mechaniczna kuchni świetlica Lutomia Górną 1		15 744,00	
- Przyłącze kanalizacji sanitarnej świetlica w Mokreszowie -		20 896,65	
5. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:	3 791 200,00	3 790 188,91	99,97%
- płace i umowy zlecenia	3 128 000,00	3 127 332,46	99,98%
- składki ZUS – pracodawca	477 000,00	476 711,65	99,94%
- delegacje	2 900,00	2 877,07	99,21%
- ZFŚS	97 500,00	97 475,63	99,98%
- pozostałe koszty	85 800,00	85 792,10	99,99%
6. Zespoły	64 500,00	64 474,00	99,96%
7. Pozostały koszt – podatek VAT od FV zakupowych	415 000,00	414 836,00	99,96%
8. PIT	155 200,00	155 184,00	99,99%
RAZEM	8 552 800,00	8 664 13,45	101,30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji

16.3. Budżet partycypacyjny

Gmina Świdnica nie realizuje działań w ramach budżetu obywatelskiego, budżet partycypacyjny jest natomiast wykonywany w ramach funduszu sołectkiego, a przeznaczane na niego środki zwiększane są z roku na rok. W 2024 roku na zadania realizowane w ramach funduszu wydatkowane zostało ponad 1 259 075,11 zł, Wykaz zadań zrealizowanych w ramach funduszu w 2023 roku, w podziale na sołectwa, przedstawia tabela poniżej.

TABELA 73. Zestawienie zadań Funduszu Sołectkiego [2024].

Nazwa Sołectwa	Środki funduszu przypadające na dane Sołectwo (art.2 ust.1 Ustawy o funduszu sołectkim)	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku Sołectwa	Wydatki w ramach funduszu sołectkiego
			Wykonanie
Bojanice	41 810,94	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	12 000,00
		Oświetlenie	6 000,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	5 996,71
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	6 000,00
		Zorganizowanie quest Bojanice	3 000,00
		Wsparcie działalności LKS Herkules	2 000,00
		Wsparcie działalności Kół Gospodyń Wiejskich Bojanice	1 999,89
		Doposażenie świetlicy wiejskiej Bojanice	4 000,00
		Doposażenie OSP	810,00
			41 806,60

Boleścin	54 366,59	Utrzymanie porządku i estetyka wsi	3 997,96
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	15 000,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	6 999,71
		Doposażenie sołectwa oraz świetlicy wiejskiej i boiska	11 366,00
		Doposażenie OSP Grodziszcz	2 000,00
		Projekt oświetlenia wsi	7 257,00
			46 620,67
Burkatów	60 489,79	Utrzymanie porządku i estetyki wsi Burkatów	11 903,59
		Estetyka wsi, koszenie trawy na terenie wsi (umowa zlecenie)	12 000,00
		Obsługa strony internetowej i promocji wsi Burkatów (umowa zlecenie)	1 736,42
		Dofinansowanie OSP Burkatów	5 000,00
		Zakup elementów eksploatacyjnych wiejskiego defibrylatora	1 058,00
		Serwis monitoringu wiejskiego	1 734,30
		Dofinansowanie do urządzeń i sprzętów na plac zabaw	4 969,80
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	13 787,65
		Rozwój kultury wiejskiej (konkursy, warsztaty, wycieczki)	2 000,00
		Dofinansowanie drużyny piłkarskiej "Gryf Burkatów"	3 000,00
		Dofinansowanie Koła Gospodyń Wiejskich Burkatów	1 000,00
			58 189,76
Bystrzyca Dolna	54 861,39	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 354,08
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	4 500,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	110,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	30 831,32
		Dofinansowanie działalności zespołu Pogwarki	4 792,40
		Zakup środków czystości i materiałów do prowadzenia zajęć na świetlicy wiejskiej	2 607,98
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	7 501,31
			53 697,09
Bystrzyca Górna	53 191,43	Estetyka wsi	14 289,22
		Estetyka wsi	700,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	12 000,00
		Doposażenie OSP Bystrzyca Górna	3 000,00
		Promocja wsi	2 000,00
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	14 000,00
		Imprezy okolicznościowe	7 191,01
			53 180,23
Gogołów	32 471,51	Utrzymanie porządku i estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	8 069,84
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 400,00
		Doposażenie terenu przy świetlicy wiejskiej	10 000,00
		Rozwój kultury lokalnej na wsi (organizacja imprez, warsztatów, wydarzeń kulturalno-oświatowych, zakup materiałów i usług, doposażenie świetlicy wiejskiej)	6 999,92
		Wykonanie klimatyzacji w świetlicy wiejskiej	0,00
		Doposażenie OSP	2 000,00
			32 469,76

Grodziszczce	61 850,50	Estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	21 520,06
		Utrzymanie porządku na terenie sołectwa - umowa zlecenie, konserwator	13 000,00
		Promocja wsi- zakup namiotu	3 284,00
		Dofinansowanie Dziecięcej Drużyny Pożarniczej w Grodziszczu	0,00
		Dofinansowanie OSP Grodziszczce	3 000,00
		Organizacja uroczystości wiejskich zakup materiałów i usług	9 484,36
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	3 058,15
		Dofinansowanie działalności KGW	2 000,00
		Doposażenie i utrzymanie boiska sportowego wraz z terenami przyległymi w celu poprawy ich funkcjonalności (zakup materiałów i usług)	6 000,00
			61 346,57
Jagodnik	34 079,63	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	5 989,15
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 000,00
		Zakup znaku poprawiającego bezpieczeństwo we wsi- znak wskazujący ograniczenie prędkości	1 500,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	7 998,96
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	5 500,00
		Zakup i montaż urządzeń rekreacyjnych	9 937,80
			33 925,91
Jakubów	17 751,09	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 678,80
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	800,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	4 500,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	8 545,21
			17 524,01
Komorów	59 500,18	Estetyka wsi	4 957,11
		Dofinansowanie Straży Pożarnej w Witoszowie Dolnym	1 000,00
		Radarowy wyświetlacz prędkości	17 469,00
		Monitoring na boisku sportowym	6 541,88
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	18 999,06
		Doposażenie obiektu na boisku sportowym	4 461,21
			53 428,26
Krzczonów	30 801,55	Utrzymanie porządku i estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	8 686,70
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	5 040,00
		Doposażenie OSP w Grodziszczu	1 000,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich, świetlicowych oraz doposażenie Świetlicy Wiejskiej (zakup materiałów i usług)	5 983,30
		Inwestycje- wykonanie utwardzenia z kostki betonowej na Placu Zabaw- boisko do koszykówki (zakup materiałów i usług)	10 000,00
			30 710,00
Krzyżowa	26 410,16	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	9 891,45
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi	1 409,60
		Dofinansowanie zakupu wiaty przystankowej w Krzyżowej	0,00
		Remont i doposażenie świetlicy	15 000,00

			26 301,05
Lubachów	37 295,85	Utrzymanie estetycznego wizerunku sołectwa Lubachów	3 147,72
		Utrzymanie estetycznego wizerunku sołectwa Lubachów	4 800,00
		Doposażenie obiektów sportowo-rekreacyjno-świecicowych	19 075,72
		Doposażenie OSP Bystrzyca Górna	1 000,00
		Aktywizacja mieszkańców poprzez kultywowanie polskich tradycji	5 643,24
			33 666,68
Lutomia Dolna	61 850,50	Rozwój kultury lokalnej w tym organizacja imprez i uroczystości wiejskich dla mieszkańców - zakup materiałów i usług	15 498,82
		Zakup sprzętu sportowego dla dzieci i młodzieży w sołectwie	5 000,00
		Estetyka wsi - zakup materiałów i usług	6 899,99
		Estetyka wsi - zakup materiałów i usług	5 400,00
		Doposażenie OSP Lutomia	5 000,00
		Modernizacja oświetlenia w sołectwie (na drodze nr 231)	5 411,42
		Montaż ogrodzenia na placu zabaw w Małej Lutomi (usługa)	0,00
		Zakup materiałów do wykończenia wiaty w Małej Lutomi	18 582,58
			61 792,81
Lutomia Górna	61 850,50	Organizacja imprez kulturalnych (zakup materiałów i usług)	19 472,24
		Utrzymanie porządku, estetyka wsi	10 694,02
		Utrzymanie porządku, estetyka wsi	2 770,00
		Promocja Sołectwa	3 849,57
		Rekultywacja boiska sportowego	5 000,00
		Doposażenie OSP Lutomia	2 000,00
		Zakup kostki chodnikowej	9 315,92
		Doświetlenie uliczne w miejscowości Lutomia Górna	6 000,00
		Dofinansowanie Pierwszej Świdnickiej Gromady Zuchowej "Poszukiwacze Przygód" w Lutomi Górnej	1 881,20
			60 982,95
Makowice	27 028,67	Doposażenie, utrzymanie boiska sportowego	3 995,73
		Organizacja imprez wiejskich	3 992,10
		Estetyka wsi/ zakup materiałów i usług	5 185,70
		Estetyka wsi/ zakup materiałów i usług	330,00
		Utrzymanie porządku / umowa zlecenie	3 500,00
		Doposażenie placu zabaw	5 000,00
		Doposażenie sprzętu sportowego na świetlicę wiejską	2 952,00
		Doposażenie boiska sportowego (oświetlenie boiska)	2 000,00
			26 955,53
Miłochów	25 544,26	Estetyka wsi zakup materiałów i usług	2 869,34
		Estetyka wsi zakup materiałów i usług	3 600,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	6 999,17
		Doposażenie altany rekreacyjnej	12 044,26
			25 512,77
Modliszów	23 132,09	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 794,91
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	200,00

		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	3 131,84
		Doświetlenie ulicy: Lipowa i Błotna	16 000,00
		Zakup i montaż altany	0,00
			23 126,75
Mokreszów	61 850,50	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	15 983,91
		Estetyka wsi (zakup materiałów i usług, koszenie trawy)	4 497,53
		Estetyka wsi (zakup materiałów i usług, koszenie trawy)	10 500,00
		Zagospodarowanie terenu zielonego przeznaczonego na plac zabaw	16 712,60
		Dofinansowanie Klubu Zielonego Mokreszów	4 700,00
		Dofinansowanie OSP Mokreszów	4 712,70
		Dofinansowanie Zespołu Ludowo-Estradowego Mokreszów	4 712,60
		Pomoc w działaniu Koła Gospodyń Wiejskich	0,00
			61 819,34
Niegoszów	19 421,06	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	2 184,99
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 800,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	10 521,06
		Doposażenie Sołectwa w sprzęt sportowo-rekreacyjny	4 880,60
			19 386,65
Opoczka	28 389,38	Estetyka wsi	4 920,91
		Estetyka wsi	5 450,00
		Zakup namiotów	5 018,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	8 000,00
		Wypożyczenie świetlicy wiejskiej	2 000,00
		Dofinansowanie drużyn tenisa stołowego	1 875,50
		Dofinansowanie Koła Przyjaciół Makowic i Opoczki	1 000,00
			28 264,41
Panków	26 719,42	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	6 497,90
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	6 000,00
		Rozwój kulturalny wsi	4 952,38
		Doposażenie świetlicy i terenów sportowo rekreacyjnych	8 008,56
		Doposażenie OSP	1 200,00
			26 658,84
Pogorzała	28 080,13	Estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	4 998,76
		Estetyka wsi (zakup materiałów i usług)	6 000,00
		Imprezy i uroczystości wiejskie	8 356,94
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	7 000,00
		Doposażenie OSP Witoszów	660,00
		Projekt drogi dojazdowej do posesji nr 23	1 000,00
			28 015,70
Pszenno	61 850,50	Utrzymanie porządku i estetyka wsi	10 350,17
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi	1 200,00
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi	550,00
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi	5 777,00
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi	203,16
		Rozwój kultury wiejskiej	10 000,00
		Utrzymanie porządku na boisku sportowym	8 500,00
		Zagospodarowanie placu młodzieżowego	0,00

		Opracowanie dokumentacji na montaż radarowego wyświetlacza prędkości przy drodze krajowej	2 000,00
		Doposażenie kuchni	3 000,00
		Doposażenie placu zabaw w sprzęt rekreacyjny dla dzieci	20 000,00
			61 580,33
Słotwina	61 850,50	Estetyka wsi, zagospodarowanie terenów gminnych oraz utrzymanie porządku	10 996,76
		Estetyka wsi, zagospodarowanie terenów gminnych oraz utrzymanie porządku	1 850,00
		Sfinansowanie projektu remontu drogi gminnej przy posesjach: 1,1A,1B,1C,1D,1E,1G	7 000,00
		Montaż progów spowalniających na drodze gminnej w kierunku boiska sportowego	3 364,49
		Imprezy okolicznościowe i integracyjne dla mieszkańców wsi	15 000,00
		Rozwój infrastruktury sportowej oraz modernizacji boiska	5 991,80
		Zagospodarowanie terenów sportowo - rekreacyjnych znajdujących się w obrębie i na placu zabaw, zbiornika wodnego	10 585,00
		Modernizacja i doposażenie świetlicy wiejskiej	4 996,99
			59 785,04
Sulisławice	17 936,65	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	2 991,19
		Utrzymanie porządku i estetyka wsi - umowa zlecenie	4 500,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	8 935,80
		Promocja Wsi	1 500,00
			17 926,99
Stachowice	23 441,34	Estetyka wsi	2 516,19
		Estetyka wsi	180,00
		Estetyka wsi	3 000,00
		Kultura i rozrywka	7 640,54
		Straż OSP Lutomia	793,30
		Zakup materiałów budowlanych i usług na potrzeby wykonania altany na boisku sportowym	8 700,00
		Zakup sprzętu i ubrań sportowych	600,00
			23 430,03
Wieruszów	20 781,77	Organizacja imprez i uroczystości wiejskich	4 999,16
		Zagospodarowanie działek gminnych, utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 781,06
		Zagospodarowanie plac zabaw oraz terenu boisk	11 000,00
			20 780,22
Wilków	34 141,48	Organizacja imprez wiejskich	9 994,65
		Utrzymanie estetyki wsi	5 758,83
		Utrzymanie estetyki wsi	4 200,00
		Utrzymanie estetyki wsi	10 000,00
		Doposażenie świetlicy wiejskiej	2 965,97
		Dofinansowanie Koła Gospodyń Wiejskich "Słowianki" w Wilkowie	1 141,48
			34 060,93
Wiśniowa	24 369,10	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	8 226,74
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	1 500,00

		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	856,08
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	13 696,00
			24 278,82
Witoszów Dolny	61 850,50	Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	8 299,24
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	7 200,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi (zakup materiałów i usług)	3 500,00
		Dofinansowanie Ochotniczej Straży Pożarnej Witoszów Dolny	4 000,00
		Organizacja imprez i uroczystości wiejskich (zakup materiałów i usług)	18 994,30
		Dofinansowanie Koła Gospodyń Wiejskich	4 000,00
		Dofinansowanie Zespołu "Ale Babki"	4 000,00
		Dofinansowanie Klubu Sportowego Orzeł Witoszów	3 999,92
		Doświetlenie Wsi (oprawa świetlna)	6 000,00
		Promocja Wsi Witoszów Dolny	1 850,00
			61 843,46
Witoszów Górny	31 853,01	Estetyka wsi	13 347,78
		Sprzątanie przystanków- umowa zlecenie	1 000,00
		Obsługa zebrań i imprez	12 994,98
		Doposażenie i remont Świetlicy Wiejskiej	982,67
		Sport i rekreacja	3 000,00
		Dofinansowanie Straży Pożarnej	500,00
			31 825,43
Zawiszów	18 184,05	Utrzymanie porządku i estetyki wsi	724,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 500,00
		Utrzymanie porządku i estetyki wsi	4 759,98
		Organizacja imprez i uroczystości Gminnych i wiejskich	8 197,54
		Razem	18 181,52
Suma środków przypadająca na wszystkie sołectwa w gminie	1 285 006,02		1 259 075,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych działu Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Świdnica

16.4. Stan mienia

TABELA 74. Informacja o ilości i wartości gruntów wg stanu na dzień 31.12 [2024].

Miejscowość	Użytki rolne		Tereny mieszkaniowe i przemysłowe		Inne		Ogółem	
	ha	zł	ha	zł	ha	zł	ha	zł
Bojanice	5,3511	97 857,86	0,5278	10 793,49	12,8400	238 349,06	18,7189	347 000,41
Boleścin	6,1602	131016,11	0,4147	13 774,33	12,4793	226 800,17	19,0542	371590,61
Burkatów	3,6051	136 649,62	0,3876	3 158,05	20,9061	774 423,63	24,8988	914 231,30
Bystrzyca Dolna	2,1981	141 259,13	0,2481	32 465,88	9,0934	311 493,57	11,5396	485 218,58
Bystrzyca Górna	10,4317	99081,96	1,5964	169948,93	13,5033	376 857,28	25,5314	645 888,17
Gogołów	26,5284	276 857,44	1,8609	55 830,14	22,5879	443 046,58	50,9772	775 734,16
Grodziszczce	23,6274	208 565,99	1,7897	40 350,13	31,8074	625 085,06	57,2245	874 001,18
Jagodnik	5,6583	260 468,28	1,4557	255 700,00	8,4415	263 001,23	15,5555	779 169,51
Komorów	3,8572	20 491,84	0,7927	5 486,45	13,4763	256 086,00	18,1262	282 064,29
Krzczonów	4,2316	27 888,34	1,1295	7 351,84	9,4191	174 942,00	14,7802	210 182,18
Krzyżowa	8,1872	36 157,31	0,0608	184,47	12,9300	242 673,42	21,1780	279 015,20
Lubachów	5,6832	131 028,50	0,9927	26 700,35	8,1805	185 633,15	14,8564	343 362,00
Łutomia Dolna	12,8337	379 722,38	2,1648	27 249,46	29,7238	600 359,05	44,7223	1 007 330,89
Łutomia Górna	13,5100	117 164,56	1,9199	30 445,67	35,3102	703 457,75	50,7401	851 067,98
Makowice	5,2485	181 898,17	0,1528	7 750,07	13,6965	247 973,79	19,0978	437 622,03
Mitochów	3,4200	128 943,25	0,1500	3 449,67	13,2900	242 629,85	16,8600	375 022,77
Modliszów	6,7790	114 394,02	0,7787	6 764,03	11,2940	200 625,69	18,8517	321 783,74
Mokrzyszów	43,3608	1 470 947,14	0,7493	8 495,42	52,4116	1 170 771,22	96,5217	2 650 213,78
Niegoszów	2,5700	33 959,56	0,0900	1 189,25	8,3000	157 558,36	10,9600	192 707,17
Opoczka	1,9294	35 194,08	0,4100	7 368,14	8,8500	173 340,97	11,1894	215 903,19
Panków	4,3690	25 310,69	0,2822	11 013,38	11,2227	174 225,54	15,8739	210 549,61
Pogorzała	15,8998	568 323,21	0,9901	8 572,49	19,5905	473 776,51	36,4804	1 050 672,21
Pszemno	10,6896	380 682,27	5,5350	178 376,02	26,1824	543 017,58	42,4070	1 102 075,87
Ślotwina	15,4094	714 617,34	0,6584	10 268,00	27,4300	513 877,42	43,4978	1 238 762,76
Sulistawice	1,0673	700,90	0,0000	0,00	5,8900	295 479,10	6,9573	296 180,00
Wieruszów	7,6140	55 638,51	0,1000	730,74	3,1320	60 837,65	10,8460	117 206,90
Wilków	4,5423	27 393,79	0,4176	82 564,13	11,1022	207 259,24	16,0621	327 217,16
Wiśniowa	3,0247	130 523,36	0,1900	1 082,09	5,7707	114 349,14	8,9854	245 954,59
Witoszów Dolny	14,3018	468 477,41	1,4013	160 837,00	56,4508	999 628,69	72,1539	1 628 943,10
Witoszów Górny	10,5932	233 648,29	0,4290	52 386,67	10,6022	206 059,10	21,6244	492 094,06
Zawiszów	0,0000	0,00	16,4597	1 615,70	4,6560	91 020,00	21,1157	92 635,70
Miasto	0,0932	30 947,37	0,1932	64 152,69	0,0000	0,00	0,2864	95 100,06
Łącznie pow. w ha	282,8444		4,3285		530,5704		857,7433	19 276 501 ,16
Łącznie wartość ewidencyjna		6 695 808,68		1 286 054,68		11 294 637,80		

Źródło: Informacja o stanie mienia Gminy Świdnica, marzec 2024.

Wartość rozpoczętych inwestycji według stanu na dzień 31.12.2023 roku wyniosła 14 186 148,89 zł. W 2024 r. poniesione zostały koszty w kwocie 33 642 900,63 zł, a rozliczone na majątek zadania i zakupy inwestycyjne w kwocie 27 706 534,07 zł. Wartość środków trwałych w budowie według stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosi 20 122 515,45 zł. W gminie Świdnica w 2024 r. po dokonanych zmianach majątek gminy stanowi kwotę 245 272 948,06, czyli zwiększył się o 27 909 295,15 zł. Wartość środków trwałych na dzień 31.12.2024 roku wg grup Klasyfikacji Środków Trwałych (zgodnie z ewidencją księgową) prezentuje poniższa tabela:

TABELA 75. Wartość środków trwałych wg grup Klasyfikacji Środków Trwałych (zgodnie z ewidencją księgową) na dzień 31.12 [2024].

Lp.	Grupa środków trwałych wg Klasyfikacji Środków Trwałych	Wartość brutto	Wartość netto	Wartość Umorzenia
1	0-GRUNTY	19 276 501,16	19 276 501,16	0,00
2	1- BUDYNKI I LOKALE	39 237 879,27	30 686 734,86	8 551 144,41
3	2- OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ	179 361 648,97	110 239 083,91	69 122 565,06
4	3- KOTŁY I MASZyny ENERGETYCZNE	609 858,23	485 259,14	124 599,09
5	4- MASZyny, URZĄDZENIA I APARATY OGÓLNEGO ZASTOSOWANIA	675 211,81	10 397,34	664 814,47
6	5-MASZyny, URZĄDZENIA I APARATY SPECJALISTYCZNE	146 000,00	79 792,17	66 207,83
7	6- URZĄDZENIA TECHNICZNE	1 770 138,69	522 110,05	1 248 028,64
8	7- ŚRODKI TRANSPORTU	3 620 537,18	9 585,93	3 610 951,25
9	8- NARZĘDZIA, PRZYRZĄDY, RUCHOMOŚCI I WYPOSAŻENIE	575 172,75	302 309,91	272 863,14
RAZEM		245 272 948,06	161 611 774,17	83 661 173,89

Źródło: Informacja o stanie mienia Gminy Świdnica, marzec 2024 rok.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku Gmina Świdnica posiadała udziały o wartości 11 064 918,17 w następujących spółkach:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o.: 578 900,00 zł (tj. 5 789 udziałów o wartości nominalnej 100 zł, udział w ogólnej wartości kapitału wynosi 18,28%),
- Świdnickie Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.: 10 253 700,00 (tj. 102 537 udziałów o wartości nominalnej 100 zł, udział w ogólnej wartości kapitału 100%) i kapitał zapasowy w kwocie 318,17 zł,
- Przedsiębiorstwo Utylizacji Odpadów: 232 000,00 zł (tj. 232 udziały o wartości nominalnej 1 000 zł udział w ogólnej wartości kapitału wynosi 4,64%)

TABELA 76. Informacja o stanie mienia komunalnego stan na 31.12 [2024].

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie na ostatni dzień roku 2023	Wykonanie na ostatni dzień roku 2024	Planowane zwiększenia +/- zmniejszenia +/- w roku 2025	Sposób zagospodarowania wg wykonania 2024				
					w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	inne formy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Grunty ogółem /ha/, w tym	862,18	857,74	10,00	703,19	8,82	112,72	30,71	2,30
	Rolne	287,66	282,84	-4,00	160,18		112,72	9,94	
	działki budowlane	43,75	44,33	-3,00	12,44	8,82		20,77	2,30
	tereny rekreacyjne		31,60		31,60				
	pozostałe	505,24	473,44		473,44				
	Lasy /ha/	25,53	25,53		25,53				
	Parki /ha/								
2.	Budynki - liczba ogółem, w tym:								
	mieszkalne:								
	a) 100% udziału Gminy	12	12	2	12				
	b) % udział Gminy	33	31	-3					31
	obiekty oświatowe	13	13						13
	obiekty kulturalne-świetlice	26	26	1					26
	obiekty służby zdrowia								
	pozostałe obiekty użyt. Publicznej- remizy, żłobek	9	9						9
	Inne-szatnie sportowe	7	9						9
3.	Budowle i urządzenia techniczne								
	wodociągi								
	* liczba								
	* długość w km	224,15	224,63	0,87	2,56				222,07
	* SUW szt.	3,00	3,00						3,00
	kanalizacja								

	* liczba	13,00	13,00						13,00
	* długość w km	79,41	84,49		6,30				78,19
	oczyszczalnie ścieków	2,00	2,00						2,00
	wysypiska - liczba								
	drogi gminne /ulice miejskie/ dł. w km	86,06	91,29		91,29				
	obiekty sportowe	1,0	1,0	1,0					1,0
	inne								
Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie na ostatni dzień roku 2023	Przewidywany stan na ostatni dzień roku 2024	Planowane zwiększenia +/- zmniejszenia +/- w roku 2024	Sposób zagospodarowania wg wykonania 2024				
					w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	inne formy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.	Środki transportu								
5.	Inwestycje gminne - stan zaangażowania								
	/w mln zł/								
6.	Lokaty kapitałowe w mln zł								
7.	Pożyczki udzielone /w mln zł								
8.	Obligacje własne - sprzedaż w mln zł								
9.	Komunalne osoby prawne - liczba								
10.	Pozostałe gminne jednostki organizacyjne								
11.	Związki komunalne i stowarzyszenia, których członkiem jest gmina								

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Świdnica, marzec

Zadłużenie Gminy Świdnica

72 200 000,00 zł

na koniec 2024 r.

+8,25%

do roku 2023

Zadłużenie na mieszkańca

4 209,91 zł

na koniec 2024 r.

+13,59%

do roku 2023

Wynik budżetu ogółem

-8 449 228,14 zł

Określa nominalną różnicę pomiędzy wysokością uzyskanych dochodów i zrealizowanych wydatków.

Wynik budżetu bieżącego

11 121 417,12 zł

Wartość wskazuje na zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań bez pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Zadłużenie w stosunku do dochodów

48,27%

Wartość wskazuje na udział kwoty długu w dochodach budżetowych.

Koszt obsługi długu

5 029 811,00 zł

Wartość wydatków na zapłatę odsetek.

Kwota długu w 2024 wzrosła z poziomu 66 700 000,00 zł do poziomu 72 200 000,00 zł. Należy zauważyć, że wzrost zadłużenia jest zjawiskiem sektorowym. Na przestrzeni ostatniego roku zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło o 13,10%, przy czym wzrost zadłużenia gmin wyniósł 13,84%. Wzrost zadłużenia jest bezpośrednio związany ze spadkiem wyniku operacyjnego, co zwiększa konieczność skorzystania ze środków zwrotnych m.in. na zapewnienie wkładu własnego do realizowanych inwestycji.